

Lovforslag nr. L 168. Fremsat den 26. februar 2003 af justitsministeren (Lene Espersen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om udlevering af lovovertrædere og lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige

(Gennemførelse af EU-rammeafgørelse om den europæiske arrestordre mv.)

§ 1

I lov om udlevering af lovovertrædere, jf. lov-bekendtgørelse nr. 110 af 18. februar 1998, som ændret ved § 4 i lov nr. 280 af 25. april 2001 og § 5 i lov nr. 378 af 6. juni 2002, foretages følgende ændringer:

1. § 1, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Loven omfatter dog ikke udlevering fra Danmark til Island og Norge. Loven omfatter endvidere ikke udlevering fra Danmark til Finland og Sverige, i det omfang de særlige regler om udlevering mellem de nordiske lande er mere vidtgående end reglerne i denne lov.«

2. Overskriften til kapitel 2 affattes således:

»Betingelser for udlevering til stater uden for Den Europæiske Union.«

3. § 2 affattes således:

»§ 2. Justitsministeren kan på grundlag af en overenskomst med en stat uden for Den Europæiske Union fastsætte, at danske statsborgere kan udleveres til strafforfølgning i den pågældende stat,

1) hvis den pågældende i de sidste 2 år forud for den strafbare handling har haft bopæl i den stat, hvortil udlevering ønskes, og en handling, der svarer til den lovovertrædelse, for hvilken der søges udlevering, efter dansk

ret kan straffes med fængsel i mindst 1 år, eller

2) hvis handlingen efter dansk ret kan medføre højere straf end fængsel i 4 år.

Stk. 2. Gælder der i forhold til en stat uden for Den Europæiske Union ikke en af de i stk. 1 nævnte overenskomster, kan justitsministeren træffe beslutning om udlevering af en dansk statsborger til strafforfølgning, hvis betingelserne i stk. 1 i øvrigt er opfyldt, og særlige hensyn til retshåndhævelsen taler derfor.«

4. § 2 a affattes således:

»§ 2 a. Udlevering af en udlænding til strafforfølgning eller til fuldbyrdelse af en dom i en stat uden for Den Europæiske Union kan ske, hvis handlingen efter dansk ret kan straffes med fængsel i mindst 1 år. Kan handlingen efter dansk ret medføre kortere fængselsstraf, kan udlevering dog ske, hvis der er overenskomst herom med den pågældende stat.«

5. I § 6 indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. Udlevering må endvidere ikke finde sted, hvis der er fare for, at den pågældende efter udleveringen vil blive udsat for tortur eller anden umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.«

6. § 8 affattes således:

»§ 8. Udlevering kan ikke ske, når den, der søges udleveret, her i landet er dømt, frifundet eller

benådet for den pågældende strafbare handling. Er tiltale mod den pågældende frafaldet, kan udlevering kun finde sted, hvis retsplejelovens betingelser for omgørelse af beslutningen om tiltale frafald er opfyldt. Udlevering kan afslås, hvis påtale er opgivet, og betingelserne for at omgøre beslutningen om påtaleopgivelse ikke er opfyldt.«

7. § 9, stk. 2, ophæves.

8. I § 10, nr. 1, litra a, udgår »jf. dog § 10 a,«.

9. § 10 a ophæves og i stedet indsættes:

»Kapitel 2 a

Betingelser for udlevering til medlemsstater i Den Europæiske Union

§ 10 a. Udlevering af personer til strafforfølgning eller straffuldbyrdelse i en medlemsstat i Den Europæiske Union for en lovovertrædelse, der efter lovgivningen i den medlemsstat, der har anmodet om udlevering, kan straffes med fængsel eller anden frihedsberøvende foranstaltning i mindst 3 år, kan ske på grundlag af en europæisk arrestordre, selv om en tilsvarende handling ikke er strafbar efter dansk ret, for følgende handlinger:

- 1) Deltagelse i en kriminel organisation.
- 2) Terrorisme.
- 3) Menneskehandel.
- 4) Seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi.
- 5) Ulovlig handel med narkotika og psykotrope stoffer.
- 6) Ulovlig handel med våben, ammunition og eksplosive stoffer.
- 7) Bestikkelse.
- 8) Svig, herunder svig, der skader De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser.
- 9) Hvidvaskning af udbyttet fra strafbart forhold.
- 10) Falskmøntneri, herunder forfalskning af euroen.
- 11) Internetkriminalitet.
- 12) Miljøkriminalitet, herunder ulovlig handel med truede dyrearter og ulovlig handel med truede plantearter og træsorter.
- 13) Menneskesmugling.
- 14) Forsætligt manddrab og grov legemsbeskadigelse.

15) Ulovlig handel med menneskevæv og -organer.

16) Bortførelse, frihedsberøvelse og gidseltagning.

17) Racisme og fremmedhad.

18) Organiseret eller væbnet tyveri.

19) Ulovlig handel med kulturgoder, herunder antikviteter og kunstgenstande.

20) Bedrageri.

21) Afkrævning af beskyttelsespenge og pengeafpresning.

22) Efterligninger og fremstillinger af piratudgaver af produkter.

23) Forfalskning af officielle dokumenter og ulovlig handel med falske dokumenter.

24) Forfalskning af betalingsmidler.

25) Ulovlig handel med hormonpræparater og andre vækstfremmende stoffer.

26) Ulovlig handel med nukleare og radioaktive materialer.

27) Handel med stjalne motorkøretøjer.

28) Voldtægt.

29) Forsætlig brandstiftelse.

30) Strafbar handlinger omfattet af Den Internationale Straffedomstols straffemyndighed.

31) Skibs- eller flykapring.

32) Sabotage.

Stk. 2. Udlevering af personer til strafforfølgning i en medlemsstat i Den Europæiske Union, for handlinger, der ikke er omfattet af stk. 1, kan ske på grundlag af en europæisk arrestordre, hvis den strafbare handling i den pågældende stat kan medføre fængsel i mindst 1 år, og en tilsvarende handling er strafbar efter dansk ret.

Stk. 3. Udlevering af personer til fuldbyrdelse af en dom i en medlemsstat i Den Europæiske Union for handlinger, der ikke er omfattet af stk. 1, kan ske på grundlag af en europæisk arrestordre, hvis den pågældende ved dommen er idømt fængsel eller en anden frihedsberøvende foranstaltning af mindst 4 måneders varighed, og en tilsvarende handling er strafbar efter dansk ret.

Stk. 4. Udlevering til strafforfølgning eller straffuldbyrdelse for flere strafbare forhold kan finde sted, selv om betingelserne i stk. 1-3 kun er opfyldt med hensyn til et af forholdene.

§ 10 b. Ved udlevering af en person, der er dansk statsborger eller har fast bopæl her i landet, til strafforfølgning kan der stilles vilkår om, at den pågældende overføres til Danmark med

henblik på fuldbyrdelse af en eventuel fængselsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning.

Stk. 2. Udlevering af en person, der er dansk statsborger eller har fast bopæl her i landet, til straffuldbyrdelse kan afslås, hvis straffen i stedet fuldbyrdes her i landet.

§ 10 c. Udlevering kan ikke finde sted, hvis den pågældende på gerningstidspunktet var under den kriminelle lavalder, jf. straffelovens § 15.

§ 10 d. Udlevering kan ikke finde sted, når den, der søges udleveret, her i landet eller i den anden medlemsstat i Den Europæiske Union end den medlemsstat, der har anmodet om udlevering, er dømt eller frifundet for den samme strafbare handling. Tilsvarende gælder, hvis den, der søges udleveret, her i landet er benådet for handlingen. Udlevering kan endvidere afslås, hvis den der søges udleveret, er dømt eller frifundet for handlingen i en stat uden for Den Europæiske Union. Uanset at den pågældende er dømt for den samme strafbare handling i en anden stat, end den der har anmodet om udlevering, kan udlevering dog kun afslås efter bestemmelserne i 1. og 3. pkt., hvis dommen er blevet fuldbyrdet, er ved at blive fuldbyrdet eller ikke længere kan fuldbyrdes efter lovgivningen i denne stat.

Stk. 2. Er tiltale mod den pågældende frafaldet her i landet, kan udlevering kun finde sted, hvis retsplejelovens betingelser for omgørelse af beslutningen om tiltalefrafald er opfyldt. Udlevering kan endvidere afslås, hvis påtale er opgivet, og betingelserne for at omgøre beslutningen om påtaleopgivelse ikke er opfyldt.

Stk. 3. Udlevering til strafforfølgning kan afslås, hvis der her i landet er indledt retsforfølgning mod den pågældende for den handling, for hvilken der søges udlevering, og retsforfølgning på grund af handlingens karakter, den pågældendes tilknytning til Danmark og omstændighederne i øvrigt findes at skulle gennemføres her i landet.

§ 10 e. Udlevering for en strafbar handling, der er omfattet af dansk straffemyndighed, kan afslås, hvis strafansvaret eller adgangen til at fuldbyrde straf for den pågældende handling vil være forældet efter dansk ret.

§ 10 f. Udlevering kan ikke finde sted, hvis den pågældende handling helt eller delvist er

foretaget her i landet, og handlingen ikke er strafbar efter dansk ret.

Stk. 2. Udlevering kan afslås, hvis den pågældende handling er foretaget uden for territoriet for den medlemsstat, der har anmodet om udlevering, og en tilsvarende handling foretaget uden for dansk territorium ikke ville være omfattet af dansk straffemyndighed.

§ 10 g. Udlevering med henblik på fuldbyrdelse af en udeblivelsesdom, hvorved den pågældende er idømt fængsel eller anden frihedsberøvende foranstaltning, kan kun finde sted, hvis indkaldelsen til domsforhandlingen har været forkyndt for den pågældende personlig, eller den pågældende på anden måde har fået underretning om tid og sted for domsforhandlingen.

Stk. 2. Udlevering kan dog ske uanset betingelserne i stk. 1, hvis den, der er dømt uden at have været til stede under domsforhandlingen i den pågældende medlemsstat, kan kræve sagen genoptaget og under den fornyede domsforhandling har adgang til at være til stede.

§ 10 h. Udlevering må ikke finde sted, hvis der er fare for, at den pågældende efter udleveringen på grund af sin afstamning, sit tilhørsforhold til en bestemt befolkningsgruppe, sin religiøse eller politiske opfattelse eller i øvrigt på grund af politiske forhold vil blive udsat for forfølgelse, som retter sig mod hans liv eller frihed eller i øvrigt er af alvorlig karakter.

Stk. 2. Udlevering må endvidere ikke finde sted, hvis der er fare for, at den pågældende efter udleveringen vil blive udsat for tortur eller anden umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.

§ 10 i. Hvis det i særlige tilfælde, navnlig under hensyn til den pågældendes alder, helbreds-tilstand eller andre personlige forhold, må antages, at udlevering ville være uforenelig med humane hensyn, skal udlevering udsættes, indtil de særlige forhold, der forhindrer udlevering, ikke længere er til stede.

§ 10 j. Bestemmelsen i § 10 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Den udleverede kan dog uden justitsministerens tilladelse drages til ansvar for andre strafbare handlinger begået før udleveringen end den, der er sket udlevering for, hvis strafforfølgningen eller straffuldbyrdelsen ikke indebærer, at den udleverede skal frihedsberøves. Den udle-

verede kan endvidere drages til ansvar uden justitsministerens tilladelse, hvis den pågældende har meddelt samtykke hertil i et retsmøde i den medlemsstat, hvortil udlevering er sket.

Stk. 3. Den udleverede kan uden justitsministerens tilladelse videreudleveres til en tredje medlemsstat, hvis den pågældende i forbindelse med samtykke til udlevering til den medlemsstat, hvortil udlevering er sket, har meddelt samtykke til at blive draget til ansvar og blive udleveret videre til en tredje medlemsstat for andre strafbare handlinger begået før udleveringen end den, der er sket udlevering for, jf. § 18 c, 2. pkt. Videreudlevering kan også ske uden justitsministerens tilladelse, hvis den udleverede har meddelt samtykke til videreudlevering i et retsmøde i den medlemsstat, hvortil udlevering er sket.«

10. Overskriften til kapitel 3 affattes således:

»Behandlingen af sager om udlevering til stater uden for Den Europæiske Union«.

11. I § 11, stk. 1, udgår », jf. dog kapitel 3 a,«.

12. Kapitel 3 a ophæves og i stedet indsættes:

»Kapitel 3 a

Behandling af sager om udlevering til medlemsstater i Den Europæiske Union

§ 18 a. En europæisk arrestordre skal, for at kunne danne grundlag for anholdelse og udlevering til en medlemsstat i Den Europæiske Union, indeholde oplysning om den eftersøgte identitet og nationalitet, tid og sted for den strafbare handling, dennes beskaffenhed og de anvendelige straffebestemmelser, samt oplysning om, hvorvidt der er truffet beslutning om anholdelse eller fængsling, eller om der er afsagt dom.

Stk. 2. En europæisk arrestordre, der er udstedt med henblik på udlevering til strafforfølgning, skal tillige indeholde oplysning om, hvilken straf den pågældende handling efter lovgivningen i den medlemsstat, hvortil udlevering ønskes, kan medføre.

Stk. 3. En europæisk arrestordre, der er udstedt med henblik på udlevering til straffuldbydelse, skal tillige indeholde oplysning om den idømte straf eller anden retsfølge.

§ 18 b. Medmindre justitsministeren allerede på grundlag af oplysningerne i den europæiske arrestordre finder at burde nægte udlevering, sendes den europæiske arrestordre til politiet på

det sted, hvor den, som søges udleveret, har ophold. Politiet iværksætter derefter uden ophold den undersøgelse, der er nødvendig for at afgøre, om betingelserne for udlevering er opfyldt. For denne undersøgelse gælder bestemmelserne i retsplejelovens 4. bog med de fornødne lempelser.

Stk. 2. Til fremme af undersøgelsen og for at sikre udleveringen kan de retsmidler, der er omtalt i retsplejelovens kapitel 69 om anholdelse og kapitel 70 om varetægtsfængsling, anvendes i det omfang, den europæiske arrestordre er udstedt for en lovovertredelse, der efter reglerne i kapitel 2 a kan medføre udlevering. Herudover kan de retsmidler, der er omtalt i retsplejelovens kapitel 72 om legemsindgreb, kapitel 73 om ransagning og kapitel 74 om beslaglæggelse og edition samt kapitel 75 a om andre efterforskningskridt anvendes i samme omfang, som i sager vedrørende lovovertredelser af tilsvarende art, der forfølges her i landet.

Stk. 3. Bestemmelsen om forsvarerbeskikkelse i § 14 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 4. Efter afslutningen af politiets undersøgelse i medfør af stk. 1 forelægges spørgsmålet om udlevering justitsministeren til afgørelse. Bestemmelserne i § 15, stk. 2, og § 16 finder tilsvarende anvendelse.

§ 18 c. Den, der på grundlag af en europæisk arrestordre begæres udleveret, kan i et retsmøde meddele samtykke til udlevering. Den pågældende kan endvidere i et retsmøde meddele samtykke til at blive draget til ansvar og blive udleveret videre til en tredje medlemsstat for andre strafbare handlinger begået før udleveringen end den, der sker udlevering for. Retten vejleder den pågældende om følgerne af samtykke efter denne bestemmelse.

§ 18 d. Justitsministerens afgørelse efter § 18 b, stk. 4, skal træffes snarest og så vidt muligt inden 10 dage efter, at den, der begæres udleveret, er anholdt her i landet eller har meddelt samtykke til udleveringen.

Stk. 2. Træffer ministeren afgørelse om udlevering, og indbringes sagen i medfør af § 16, jf. § 18 b, stk. 4, 2. pkt., for retten, skal rettens endelige afgørelse så vidt muligt afsiges inden 60 dage efter anholdelsen af den pågældende her i landet.

§ 18 e. Medmindre den pågældende giver afkald på at indbringe beslutningen om udlevering

for retten, kan han ikke udleveres før udløbet af den frist på 3 dage, som er nævnt i § 16, jf. § 18 b, stk. 4, 2. pkt. Indbringes beslutningen for retten, kan udlevering ikke ske, før beslutningen er fundet lovlig ved endelig retskendelse.

Stk. 2. Udlevering skal gennemføres snarest og så vidt mulig inden 10 dage efter de i stk. 1 nævnte tidspunkter, jf. dog § 10 i.

Stk. 3. For at sikre gennemførelsen af en udlevering kan de i retsplejelovens kapitel 69 om anholdelse og kapitel 70 om varetægtsfængsling omtalte retsmidler anvendes. Fængsling, som er sket efter denne bestemmelse, skal ophæves, hvis udlevering ikke har fundet sted inden udløbet af fristen i stk. 2. I særlige tilfælde kan retten dog forlænge denne frist.

§ 18 f. Genstande, som er beslaglagt eller taget i bevaring under sagen, skal med forbehold for tredjemands eventuelle rettigheder overgives til den myndighed, som har anmodet om udlevering, hvis denne myndighed anmoder herom, og genstanden skal tjene som bevis eller hidrører fra lovovertrædelsen.«

13. I § 19, stk. 1, ændres »fremmed stat« til: »stat uden for Den Europæiske Union«.

14. § 20, stk. 4, affattes således:

»*Stk. 4.* Anmodning om tilladelse efter stk. 1 fra en stat uden for Den Europæiske Union skal indeholde de oplysninger, der omtales i § 11, stk. 1, samt oplysning om, hvorvidt den pågældende forlanger lovligheden af en eventuel tilladelse prøvet ved domstolene. Anmodning om tilladelse efter stk. 1 fra en medlemsstat i Den Europæiske Union skal indeholde de oplysninger, der omtales i § 18 a, stk. 1-3, samt oplysning om, hvorvidt den pågældende forlanger lovligheden af en eventuel tilladelse prøvet ved domstolene.«

15. I § 21, stk. 1, indsættes efter »§ 2«: »og § 2 a«.

16. I § 21 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Sker udleveringen til en anden medlemsstat i Den Europæiske Union, kan tilladelse dog meddeles, såfremt der er modtaget oplysning om den eftersøgte identitet og nationalitet, tid og sted for den strafbare handling, dennes beskaffenhed og de anvendelige straffebestemmelser samt oplysning om, hvorvidt der er udstedt en europæisk arrestordre. Hvis udleveringen til

en anden medlemsstat sker fra en stat uden for den Europæiske Union, skal der ud over de i 1. pkt. nævnte oplysninger endvidere gives oplysning om, hvorvidt der foreligger en anmodning om udlevering.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

17. Efter § 21 indsættes:

»**§ 21 a.** En person, der er frihedsberøvet i udlandet, og som midlertidigt er udleveret til Danmark med henblik på retsforfølgning her i landet, skal, når retsforfølgningen er afsluttet, tilbageføres til den fremmede stat, hvorfra den pågældende er udleveret. Den pågældende skal være frihedsberøvet under udleveringen, medmindre andet er aftalt med den stat, hvorfra udleveringen er sket.

Stk. 2. Afgørelse om frihedsberøvelse træffes af retten efter anmodning fra politiet. For frihedsberøvelsen fastsættes en frist, der kan forlænges. Rettens afgørelse træffes ved kendelse.

Stk. 3. Under frihedsberøvelsen er den pågældende alene undergivet de indskrænkninger, som er nødvendige til sikring af frihedsberøvelsens øjemed og opretholdelse af orden og sikkerhed på anbringelsesstedet. Anbringelse kan ske i arresthus, jf. retsplejelovens § 770, stk. 2.«

§ 2

I lov nr. 27 af 3. februar 1960 om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige, som ændret ved lov nr. 251 af 12. juni 1975, § 5 i lov nr. 433 af 31. maj 2000 og § 6 i lov nr. 378 af 6. juni 2002, foretages følgende ændring:

1. I § 1 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Loven omfatter dog ikke udlevering fra Danmark til Finland og Sverige, i det omfang de særlige regler om udlevering mellem medlemsstater i Den Europæiske Union er mere vidtgående end reglerne i denne lov.«

§ 3

Loven træder i kraft den 1. januar 2004. Loven finder anvendelse på anmodninger om udlevering, der fremsættes efter lovens ikrafttræden.

§ 4

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan dog ved kongelig anordning helt eller

delvis sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske eller grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1.	Indledning	4282
2.	Gældende ret	4284
2.1.	Udleveringssamarbejdet i EU	4284
2.2.	Udleveringslovens anvendelsesområde	4285
2.3.	Betingelser for udlevering	4285
2.3.1.	Udlevering af danske statsborgere	4285
2.3.2.	Udlevering af udlændinge (personer uden dansk statsborgerskab)	4286
2.3.3.	Andre betingelser	4286
2.4.	Behandling af sager om udlevering	4288
2.4.1.	De almindelige regler	4288
2.4.2.	Forenklet behandling af sager om udlevering (mellem EU's medlemsstater)	4289
2.5.	Andre bestemmelser	4290
3.	Rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre mv.	4291
3.1.	Baggrunden for rammeafgørelsen	4291
3.2.	Betingelser for udlevering til EU-medlemsstater	4292
4.	Justitsministeriets overvejelser	4296
4.1.	Betingelser for udlevering til EU-medlemsstater på grundlag af den europæiske arrestordre	4296
4.1.1.	Forholdet til Den europæiske Menneskerettighedskonvention	4297
4.1.2.	Lovovertrædelsens beskaffenhed	4297
4.1.2.1.	Dobbelt strafbarhed (lovovertrædelser inden for eller uden for positiv-listen)	4298
4.1.2.2.	Udlevering af danske statsborgere	4299
4.1.2.3.	Flere lovovertrædelser	4300
4.1.3.	Politiske lovovertrædelser mv.	4300
4.1.4.	Den kriminelle lavalder	4301
4.1.5.	Forbud mod dobbelt strafforfølgning	4301
4.1.6.	Forældelse	4304
4.1.7.	Handlinger begået helt eller delvist i Danmark mv.	4304
4.1.8.	Udeblivelsesdomme	4305
4.1.9.	Særlige tilfælde	4307
4.1.10.	Specialitetsreglen	4307
4.1.11.	Andre bestemmelser	4308

4.2.	Behandlingen af sager om udlevering på grundlag af den europæiske arrestordre	4308
4.2.1.	Den kompetente myndighed	4308
4.2.2.	Krav til indholdet af den europæiske arrestordre	4309
4.2.3.	Den eftersøgte rettigheder	4310
4.2.4.	Varetægtsfængsling på grundlag af den europæiske arrestordre	4310
4.2.5.	Samtykke til udlevering	4311
4.2.6.	Afhøring af den eftersøgte	4311
4.2.7.	Frister for sagsbehandlingen i sager om udlevering til EU-medlemsstater	4311
4.2.8.	Udsættelse af gennemførelsen af en afgørelse om udlevering	4313
4.3.	Forholdet til de nordiske udleveringsregler	4314
4.4.	Tilbageførelse af midlertidigt udleverede personer	4314
5.	Ikrafttrædelsestidspunkt	4315
6.	Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser mv.	4315
7.	Høring	4316

1. Indledning

1.1. Formålet med lovforslaget er at gennemføre de ændringer i udleveringsloven, der er nødvendige for Danmarks opfyldelse af Rådet for den Europæiske Unions rammeafgørelse om den europæiske arrestordre mv.

Den 4. juni 2002 meddelte Folketinget i medfør af grundlovens § 19, stk. 1, sit samtykke til, at regeringen på Danmarks vegne i Rådet for Den Europæiske Union medvirkede til vedtagelsen af et udkast til rammeafgørelse om den europæiske arrestordre mv. Der henvises herom til Folketingstidende 2001-2002, forhandlingerne, s. 5573 f. og s. 7958 f., tillæg A, 5311 f., tillæg B, s. 1587 f., samt tillæg C, s. 712 f.

Udkastet til rammeafgørelse er efterfølgende vedtaget på et rådsmøde den 13. juni 2002 og trådte i kraft den 7. august 2002. Det fremgår af artikel 34 i rammeafgørelsen, at EU-medlemsstaterne senest den 31. december 2003 skal træffe de nødvendige foranstaltninger for at efterkomme bestemmelserne i rammeafgørelsen. Med henblik herpå indeholder lovforslaget en række ændringer af udleveringslovens gældende bestemmelser. Rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre mv. er medtaget som *bilag 1* til lovforslaget.

Med lovforslaget indføres – i overensstemmelse med rammeafgørelsen – en udvidelse af adgangen til og forenkling af procedurerne for udlevering mellem EU-medlemsstaterne af personer, der er sigtet, tiltalt eller dømt for en lovovertrædelse.

Efter lovforslaget skal udlevering til andre EU-medlemsstater med virkning fra den 1. januar 2004 ske på grundlag af »en europæisk arrestordre«. En europæisk arrestordre indeholder dels en anmodning

om anholdelse og varetægtsfængsling med henblik på udlevering, dels en anmodning om udlevering.

De gældende udleveringsprocedurer mellem EU-landene er komplicerede, og det tager ofte meget lang tid, før der træffes afgørelse om udlevering. Indførelse af den europæiske arrestordre indebærer, at EU-landene i højere grad skal anerkende hinandens retsafgørelser og samtidig begrænses mulighederne for at afslå en anmodning om udlevering. Med den europæiske arrestordre gennemføres der en forenkling og effektivisering af udleveringsprocedurerne, således at en person, der har begået en alvorlig lovovertrædelse hurtigt kan udleveres til strafforfølgning eller straf fuldbyrdelse i det land, hvor lovovertrædelsen er begået. Det bliver hovedreglen, at en person, der har begået en alvorlig lovovertrædelse, retsforfølges i det land, hvor lovovertrædelsen er begået. De forenkledede udleveringsprocedurer vil endvidere medvirke til, at lange varetægtsfængslingsperioder kan undgås, fordi der hurtigere kan træffes afgørelse om udlevering.

1.2. Rammeafgørelsen overlader på en række områder valget af dens nærmere gennemførelse til medlemsstaterne. Som det fremgår af de følgende bemærkninger, er lovforslaget udformet således, at der i meget vidt omfang er gjort brug af rammeafgørelsens muligheder for efter en konkret vurdering at kunne afslå udlevering eller stille nærmere vilkår for udlevering. Dette skal ses i sammenhæng med den væsentlige udvidelse af forpligtelsen til at udlevere til andre medlemsstater, som rammeafgørelsen medfører.

Rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre mv. indeholder for det første en række *obligatoriske afslagsgrunde*, i hvilke tilfælde medlemsstaterne skal

afslå at fuldbyrde en arrestordre. Den første obligatoriske afslagsgrund angår tilfælde, hvor den anmodede medlemsstat har truffet beslutning om benådning for den lovovertrædelse, der ligger til grund for arrestordren. Den anden obligatoriske afslagsgrund angår tilfælde, hvor den pågældende tidligere er blevet strafforfulgt for de samme handlinger i den anmodede medlemsstat eller en anden medlemsstat. Den tredje obligatoriske afslagsgrund angår tilfælde, hvor den pågældende person er under den kriminelle lavalder efter den anmodede medlemsstats lovgivning. De obligatoriske afslagsgrunde foreslås gennemført ved de foreslåede bestemmelser i henholdsvis § 10 d, stk. 2, § 10 d, stk. 1, 1 og 2. pkt., og § 10 c. Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 4.1.4. og 4.1.5.

Endvidere indeholder rammeafgørelsen en række bestemmelser, hvorefter medlemsstaterne kan vælge at indføre regler om, at udlevering til andre EU-medlemsstater kan afslås i visse nærmere bestemte tilfælde – de såkaldte *fakultative afslagsgrunde*. I de tilfælde, som omfattes af disse fakultative bestemmelser, er det overladt til medlemsstaterne, dels om de overhovedet vil gøre brug af de pågældende afslagsgrunde, dels om de i givet fald vil udforme gennemførelsesbestemmelserne som ufravigelige bestemmelser eller som bestemmelser, hvorefter det beror på et konkret skøn, om udlevering skal afslås. Justitsministeriet har – under hensyntagen til den udvidelse af forpligtelsen til at udlevere personer, herunder danske statsborgere, til andre EU-lande, som rammeafgørelsen indebærer – valgt at foreslå samtlige de fakultative afslagsgrunde medtaget i udleveringsloven. Justitsministeriet har i forbindelse med gennemgangen af hver enkelt udleveringsgrund nøje overvejet, om bestemmelsen i udleveringsloven bør formuleres som en ufravigelig bestemmelse («udlevering kan ikke finde sted») eller som en bestemmelse, hvorefter det beror på et konkret skøn, om udlevering skal afslås («udlevering kan afslås»).

De fakultative afslagsgrunde, som Justitsministeriet foreslår indsat i udleveringsloven som ufravigelige bestemmelser angår for det første tilfælde, hvor kravet om dobbelt strafbarhed ikke er opfyldt for lovovertrædelser, der ikke er opført på positivlisten (§ 10 a, stk. 2 og 3), for det andet tilfælde, hvor der i Danmark er meddelt tiltalefrafald (§ 10, stk. 2, 1. pkt.) og for det tredje tilfælde, hvor handlingen helt eller delvist er foretaget i Danmark, og handlingen ikke er strafbar efter dansk ret (§ 10 f, stk. 1). Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 4.1.2.1., 4.1.5 og 4.1.7., hvor der redegøres for Justitsministeriets

nærmere overvejelser i forbindelse med gennemførelsen af de enkelte afslagsgrunde i dansk ret.

De øvrige fakultative afslagsgrunde, som Justitsministeriet foreslår indsat i udleveringsloven som skønsmæssige bestemmelser, er tilfælde, (1) hvor lovovertrædelser allerede retsforfølges i Danmark (§ 10 d, stk. 3), (2) hvor der er meddelt påtaleopgivelse (§ 10 d, stk. 2, 2. pkt.), (3) hvor lovovertrædelserne er omfattet af dansk straffemyndighed og strafansvaret eller en idømt straf ville være forældet efter dansk ret (§ 10 e), (4) hvor den pågældende tidligere er blevet strafforfulgt for de samme handlinger i en stat uden for EU (§ 10 d, stk. 1, 3. pkt.), (5) hvor der anmodes om udlevering af en dansk statsborger eller en person med fast bopæl i Danmark med henblik på straffuldbyrdelse, og Danmark overtager straffuldbyrdelsen (§ 10 b, stk. 2) og (5) hvor den pågældende handling er foretaget uden for territoriet for den medlemsstat, der anmoder om udlevering, og en tilsvarende handling foretaget uden for dansk territorium ikke ville være omfattet af dansk straffemyndighed (§ 10 f, stk. 2). Der henvises nærmere til lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 4.1.2.2., 4.1.5., 4.1.6. og 4.1.7., hvor der redegøres for Justitsministeriets nærmere overvejelser i forbindelse med gennemførelsen af de enkelte afslagsgrunde i dansk ret.

Endelig indeholder rammeafgørelsen bestemmelser om garantier, som kan kræves stillet af den anmodende medlemsstat i visse tilfælde. Det drejer sig om tilfælde, hvor arrestordren er udstedt med henblik på fuldbyrdelse af en udeblivelsesdom, hvor arrestordren er udstedt for en lovovertrædelse, der kan straffes med fængsel på livstid, samt hvor arrestordren er udstedt med henblik på strafforfølgning af en statsborger eller en person med bopæl i den anmodede medlemsstat. I lighed med hvad der gælder ved de ovenfor omtalte fakultative afslagsgrunde, er det efter disse bestemmelser overladt til medlemsstaterne, dels om de vil gøre brug af disse bestemmelser, dels om de i givet fald vil udforme gennemførelsesbestemmelserne som ufravigelige eller skønsmæssige bestemmelser. Justitsministeriet har i forbindelse med udarbejdelsen af lovforslaget nærmere overvejet spørgsmålet om gennemførelse af de pågældende bestemmelser og har – med undtagelse af bestemmelsen vedrørende livstidsstraffe – valgt at gøre brug af mulighederne for at kunne kræve de omhandlede garantier i forbindelse med udlevering (jf. § 10 b, stk. 1, og § 10 g). Om Justitsministeriets nærmere overvejelser henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 4.1.2.2., 4.1.8. og 4.1.11.

1.3. Den gældende udleveringslov indeholder ikke en udtrykkelig bestemmelse om, at udlevering ikke må ske i strid med Danmarks internationale menneskeretlige forpligtelser, herunder f.eks. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Disse forpligtelser gælder imidlertid fuldt ud – også uden en sådan udtrykkelig bestemmelse. Udlevering kan således f.eks. ikke ske, hvis udleveringen ville være i strid med artikel 6 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention om retten til en retfærdig rettergang. Rammeafgåelsen indebærer ingen ændringer af Danmarks forpligtelser til at overholde de grundlæggende rettigheder og principper, der bl.a. følger af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

I lyset af den udtrykkelige bestemmelse i præamblen til rammeafgåelsen om forbud mod udlevering til tortur mv. har Justitsministeriet fundet det naturligt at indsætte en bestemmelse, der præciserer, at udlevering ikke må finde sted, hvis der er fare for, at den pågældende vil blive udsat for tortur eller anden umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf. Justitsministeriet har derimod ikke fundet grundlag for herudover udtrykkeligt at fastsætte, at udlevering ikke må finde sted, hvis udlevering ville stridde mod Danmarks internationale menneskeretlige forpligtelser. Dette er som nævnt allerede gældende ret. En mere generelt holdt bestemmelse i loven ville ikke give yderligere vejledning, men ville derimod kunne give anledning til urigtige modsætningsslutninger i forhold anden lovgivning. Hertil kommer, at Den Europæiske Menneskerettighedskonvention er inkorporeret i dansk lov ved lov nr. 285 af 29. april 1992.

Det tilføjes, at der herudover i udleveringsloven findes særlige bestemmelser om forbud mod udlevering til dødsstraf og forbud mod udlevering, hvis der er fare for, at den pågældende efter udleveringen vil blive udsat for politisk forfølgelse mv. Disse bestemmelser ændres ikke med lovforslaget.

Om Justitsministeriets nærmere overvejelser henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 4.1.1.

1.4. Den europæiske arrestordre indebærer bl.a., at medlemsstaterne i videre omfang end i dag forpligtes til at udlevere egne statsborgere til strafforfølgning i andre EU-lande. Der sondres således som hovedregel ikke mellem udlevering af egne statsborgere og udlændinge.

Efter lovforslaget vil der således som udgangspunkt skulle ske udlevering af danske statsborgere og udlændinge til *strafforfølgning* i en EU-medlemsstat på grundlag af en europæisk arrestordre, hvis den strafbare handling i den pågældende stat kan medføre

fængsel i mindst 1 år, og en tilsvarende handling begået her i landet ville være strafbar efter dansk ret (dobbelt strafbarhed). Endvidere skal der som udgangspunkt ske udlevering af danske statsborgere og udlændinge til en EU-medlemsstat med henblik på *straffuldbyrdelse*, hvis den pågældende ved dommen er idømt fængsel eller anden frihedsberøvende foranstaltning af mindst 4 måneders varighed, og en tilsvarende handling begået i Danmark ville være strafbar efter dansk ret.

Imidlertid indebærer lovforslaget, at der med hensyn til udlevering for visse nærmere angivne handlinger, der er omfattet af den såkaldte positiv-liste, ikke vil kunne stilles krav om dobbelt strafbarhed. Det er dog en betingelse, at den pågældende handling i den medlemsstat, som anmoder om udlevering af en person fra Danmark, kan straffes med fængsel mv. i mindst 3 år. Positiv-listen omfatter bl.a. terrorisme, menneskehandel, seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi samt ulovlig handel med våben og narkotika.

Udlevering af danske statsborgere eller af personer med fast bopæl her i landet til straffuldbyrdelse vil imidlertid efter lovforslaget kunne afslås, hvis Danmark forpligter sig til at fuldbyrde den idømte straf her i landet. Ligeledes vil udlevering af danske statsborgere eller af personer med fast bopæl her i landet til strafforfølgning kunne betinges af, at en eventuel straf fuldbyrdes her i landet.

Herudover indebærer lovforslaget ændringer af en række af de gældende betingelser for udlevering til EU-medlemsstater.

Lovforslaget indeholder således visse nye grunde, der kan eller skal medføre, at udlevering til en anden EU-medlemsstat afslås. Disse afslagsgrunde begrænser pligten til at udlevere til en anden EU-medlemsstat, selv om lovovertrædelsen er omfattet af positiv-listen. Eksempelvis skal udlevering ifølge lovforslaget afslås, hvis den, der ønskes udleveret, er under den kriminelle lavalder i Danmark. Lovforslaget indebærer samtidig, at visse af de gældende afslagsgrunde ikke længere finder anvendelse ved udlevering til andre EU-medlemsstater. Det vil eksempelvis ikke længere være muligt at afslå udlevering, fordi anmodningen om udlevering vedrører en politisk lovovertrædelse.

Med lovforslaget foreslås indført en ny systematik i udleveringsloven, således at loven inddeles i et kapitel om betingelser for udlevering til stater uden for EU (kapitel 2), et kapitel om udlevering til EU-medlemsstater (kapitel 2 a), et kapitel om behandlingen af sager om udlevering til stater uden for EU (kapitel 3), et

kapitel om behandlingen af sager om udlevering til EU-medlemsstater (kapitel 3 a) samt et kapitel om andre bestemmelser (kapitel 4).

2. Gældende ret

2.1. Udleveringssamarbejdet i EU

Udlevering af lovovertrædere mellem EU-medlemsstaterne sker i dag på grundlag af forskellige udleveringskonventioner.

Den grundlæggende konvention om udlevering i Europa er den europæiske konvention af 13. december 1957 om udlevering af lovovertrædere (1957-konventionen), jf. bekendtgørelse nr. 36 af 28. september 1963, med tilhørende tillægsprotokoller af 15. oktober 1975 og 17. marts 1978, jf. bekendtgørelse nr. 106 og 108 af 11. november 1986. Konventionen er i Danmark gennemført ved lov nr. 249 af 9. juni 1967 om udlevering af lovovertrædere.

1957-konventionen er for EU-medlemsstaternes vedkommende senere blevet suppleret med reglerne i Konventionen om forenklet udleveringsprocedure mellem medlemsstaterne i Den Europæiske Union, der blev undertegnet den 10. marts 1995. Sigtet med denne konvention er at anvende en forenklet fremgangsmåde ved udlevering, hvis den person, der ønskes udleveret, samtykker i udleveringen. Konventionen blev gennemført i dansk ret ved § 1 i lov nr. 291 af 24. april 1996 om ændring af lov om udlevering af lovovertrædere, lov om international fuldbyrdelse af straf mv., lov om samarbejde med Finland, Island, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf mv. og retsplejeloven (International strafferet). Denne lov trådte i kraft den 1. august 1996.

Disse konventioner er endvidere suppleret af Konventionen om udlevering mellem Den Europæiske Unions medlemsstater (EU-udleveringskonventionen). Formålet med EU-udleveringskonventionen er at lempe en række af de materielle betingelser for udlevering mellem medlemsstaterne. EU-udleveringskonventionen er gennemført i dansk ret ved lov nr. 417 af 10. juni 1997 om ændring af lov om udlevering af lovovertrædere (Gennemførelse af EU-udleveringskonventionen). Denne lov trådte i kraft den 1. juli 1997.

Endelig indeholder Konventionen til gennemførelse af Schengenaftalen (Schengen-konventionen) visse bestemmelser om udlevering. Disse bestemmelser finder dog kun anvendelse i det omfang, hvori de er forenelige med EU-udleveringskonventionen, jf. Schengen-konventionens artikel 142. Det indebærer, at det er reglerne i EU-udleveringskonventionen, der

skal anvendes ved udlevering mellem EU-medlemsstaterne.

2.2. Udleveringslovens anvendelsesområde

Efter udleveringslovens § 1, stk. 1, kan den, der i udlandet er sigtet, tiltalt eller dømt for en strafbar handling, udleveres fra Danmark til udlandet efter lovens regler.

Loven omfatter dog ikke udlevering fra Danmark til et af de nordiske lande, jf. § 1, stk. 2, idet en sådan udlevering i stedet sker efter reglerne i lov nr. 27 af 3. februar 1960, som ændret ved lov nr. 251 af 12. juni 1975, lov nr. 433 af 31. maj 2000 og lov nr. 378 af 6. juni 2002, om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige.

2.3. Betingelser for udlevering

2.3.1. Udlevering af danske statsborgere

Efter § 2, stk. 1, kan en dansk statsborger udleveres til strafforfølgning i en medlemsstat i EU, hvis den pågældende i de sidste 2 år forud for den strafbare handling har haft bopæl i den stat, hvortil udlevering ønskes, og en handling, der svarer til den lovovertrædelse, for hvilken der søges udlevering, efter dansk ret kan straffes med fængsel i mindst 6 måneder. Er bopælskravet ikke opfyldt, kan udlevering dog ske, hvis handlingen efter dansk ret kan medføre højere straf end fængsel i 4 år.

Efter § 2, stk. 2, kan Justitsministeriet – på grundlag af en gensidig overenskomst med et andet land om udlevering af egne statsborgere – fastsætte, at danske statsborgere kan udleveres til lande uden for EU (og Norden). Efter bestemmelsen er det en betingelse for udlevering, at handlingen, for hvilken der søges udlevering, efter dansk ret kan straffes med fængsel i mindst 1 år, og at betingelserne i § 2, stk. 1, om udlevering til andre EU-lande i øvrigt er opfyldt.

Bestemmelsen indebærer, at der kan ske udlevering af danske statsborgere til lande uden for EU, med hvilke der er indgået gensidig overenskomst, såfremt den, der ønskes udleveret, har haft bopæl i det pågældende land i de sidste 2 år forud for lovovertrædelsen, og lovovertrædelsen efter dansk ret kan straffes med mindst 1 års fængsel. Hvis bopælskravet ikke er opfyldt, kan der alene ske udlevering til sådanne lande på baggrund af en gensidig overenskomst, såfremt lovovertrædelsen efter dansk ret kan medføre højere straf end fængsel i 4 år.

Gennemførelse af sådanne gensidige overenskomster om udlevering af egne statsborgere i dansk ret kræver ikke ændringer af udleveringsloven, og bestemmelsen giver forudsætningsvis regeringen be-

myndigelse til at godkende og ratificere sådanne ændringer. Det er imidlertid forudsat, at Justitsministeriet orienterer Folketingets Retsudvalg, inden Danmark indgår en aftale med et land uden for EU (og Norden) om gensidig udlevering af egne statsborgere til strafforfølgning, jf. herved pkt. 4.4. i de almindelige bemærkninger til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet, våbenloven, udleveringsloven samt lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige (Gennemførelse af FN-konventionen til bekæmpelse af finansiering af terrorisme, gennemførelse af FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1373 (2001) samt øvrige initiativer til bekæmpelse af terrorisme mv.) (lovforslag nr. L 35 fremsat den 13. december 2001, jf. nu lov nr. 378 af 6. juni 2002) (Folketingstidende 2001-2002, tillæg A, s. 808 ff.).

Endvidere kan justitsministeren efter § 2, stk. 3, i en konkret sag beslutte, at der skal ske udlevering af en dansk statsborger til en stat, som ikke er medlem af EU, selv om den pågældende stat ikke har indgået en gensidig overenskomst med Danmark om udlevering af egne statsborgere. Efter bestemmelsen er det en forudsætning for en sådan udlevering, at betingelserne i § 2, stk. 2, jf. stk. 1, er opfyldt, og at særlige hensyn til retshåndhævelsen i øvrigt taler derfor.

Ved vurderingen af, om en dansk statsborger skal udleveres i medfør af § 2, stk. 3, skal der – i modsætning til, hvad der gælder for udlevering til andre EU-lande eller lande, med hvilke der er indgået en gensidig udleveringsoverenskomst – foretages en konkret vurdering af mulighederne for og det hensigtsmæssige i at gennemføre en straffesag mod den pågældende i Danmark frem for at udlevere den pågældende til strafforfølgning i udlandet.

Det har hidtil været Justitsministeriets opfattelse, at der ved udlevering af danske statsborgere til udlandet bør være mulighed for at stille vilkår om, at afsoning af en eventuelt idømt frihedsstraf mv. foregår i Danmark. Justitsministeriet har på denne baggrund folkeretligt taget forbehold om, at udlevering af en dansk statsborger både til andre EU-lande og til lande uden for EU (og Norden) kan betinges af, at den pågældende overføres til strafafsoning i Danmark.

2.3.2. Udlevering af udlændinge (personer uden dansk statsborgerskab)

Efter § 2 a, 1. pkt., kan der ske udlevering af en udlænding til strafforfølgning eller til fuldbyrdelse af en dom i en medlemsstat i EU, hvis den handling, for hvilken den pågældende søges udleveret, efter dansk

ret ville kunne straffes med fængsel i mindst 6 måneder.

Udlevering af en udlænding til stater uden for EU (og Norden) kan, jf. § 2 a, 2. pkt., kun ske, hvis handlingen efter dansk ret kan straffes med fængsel i mindst 1 år. Hvis handlingen efter dansk ret kun kan medføre kortere fængselsstraf, kan udlevering dog ske, hvis der er indgået overenskomst herom med den pågældende stat, jf. § 2 a, 3. pkt.

2.3.3. Andre betingelser

Udleveringslovens §§ 3-10 a indeholder en række bestemmelser, der fastsætter de øvrige betingelser for udlevering. De fleste af disse bestemmelser gælder både med hensyn til udlevering af danske statsborgere og udlændinge, og uanset om udlevering sker til en EU-medlemsstat eller til stater uden for EU.

Efter § 3, stk. 1, kan udlevering til strafforfølgning i en anden stat kun ske, hvis der i den fremmede stat er truffet beslutning om, at den, som søges udleveret, skal anholdes eller fængsles for den pågældende handling. Udlevering til fuldbyrdelse af en dom kan, medmindre andet er fastsat ved overenskomst med den pågældende stat, kun ske, hvis dommen lyder på fængsel i mindst 4 måneder, eller den dømte i henhold til dommen eller en beslutning, der er truffet med hjemmel i dommen, skal anbringes i anstalt, og opholdet her kan blive af 4 måneders varighed, jf. § 3, stk. 2.

Efter § 3, stk. 3, kan udlevering til strafforfølgning eller straffuldbyrdelse finde sted for flere strafbare forhold, selv om betingelserne i § 2, § 2 a og § 3, stk. 1 og 2, kun er opfyldt med hensyn til ét af forholdene. Det indebærer, at der kan ske udlevering på grundlag af en anmodning om udlevering, som ud over at omfatte et eller flere forhold, der opfylder betingelserne i §§ 2, 2 a og § 3, stk. 1 og 2, også omfatter forhold, der efter dansk ret ikke er strafbare.

Hvis det på grund af særlige omstændigheder må antages, at sigtelsen eller dommen vedrørende en handling, for hvilken der søges udlevering, savner tilstrækkeligt bevismæssigt grundlag, må udlevering for handlingen ikke finde sted, jf. udleveringslovens § 3, stk. 4.

Denne bestemmelse skal ses i lyste af, at Danmark i forbindelse med ratifikationen af den europæiske konvention fra 1957 om udlevering af lovovertrædere, jf. bekendtgørelse nr. 36 af 28. september 1963 (Lovtidende C, s. 219-242) har afgivet en erklæring om, at danske myndigheder, når særlige omstændigheder skønnes at gøre det påkrævet, kan anmode det land, der fremsætter en anmodning om udlevering, om at tilvejebringe bevismateriale, der sandsynliggør, at den

pågældende er skyldig, og afslå anmodningen, hvis materialet findes utilstrækkeligt. Denne erklæring finder anvendelse såvel ved udlevering til lande uden for EU som til andre EU-lande.

I henhold til § 4 kan udlevering for en militær lovovertrædelse ikke finde sted.

Efter § 5, stk. 1, kan udlevering for en politisk lovovertrædelse ikke finde sted. Omfatter handlingen til lige en lovovertrædelse, som ikke er af politisk karakter, kan udlevering ske for denne lovovertrædelse, såfremt handlingen overvejende er af ikke-politisk karakter, jf. § 5, stk. 2. Om en lovovertrædelse er politisk, afhænger af en konkret helhedsvurdering, hvorved der navnlig lægges vægt på arten af den eller de interesser, der er krænkede ved lovovertrædelsen.

Der er i loven fastsat visse undtagelser fra forbudet mod udlevering for politiske lovovertrædelser. Således finder forbudet mod udlevering for politiske lovovertrædelser efter § 5, stk. 3, nr. 1, ikke anvendelse, når handlingen er omfattet af artikel 1 eller 2 i den europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme fra 1977 – dvs. grove lovovertrædelser, der retter sig mod personers liv, fysiske integritet eller frihed, f.eks. kapring af og sabotage mod luftfartøjer, grove lovovertrædelser mod diplomater mv., bortførelse, gidseltagning mv. og anvendelse af bomber, granater, raketter mv., der rummer fare for personer.

Endvidere finder forbudet, jf. § 5, stk. 3, nr. 2 og 3, ikke anvendelse ved udlevering for en handling, der er omfattet af artikel 2, jf. artikel 1, i FN-konventionen til bekæmpelse af terrorbombninger, eller artikel 2, jf. artikel 1, i FN-konventionen til bekæmpelse af finansiering af terrorisme.

Begrebet »omfattet af« indebærer både, at den konkrete handling skal kunne henføres til en af de nævnte konventionsbestemmelser, og at den stat, der anmoder om udlevering, skal have ratificeret den pågældende konvention.

Efter § 6 må udlevering ikke finde sted, hvis der er fare for, at den pågældende efter udleveringen på grund af sin afstamning, sit tilhørsforhold til en bestemt befolkningsgruppe, sin religiøse eller politiske opfattelse eller i øvrigt på grund af politiske forhold vil blive udsat for forfølgelse, som retter sig mod den pågældendes liv eller frihed eller i øvrigt er af alvorlig karakter.

Danmark har i forbindelse med ratifikationen af den europæiske udleveringskonvention fra 1957 taget et forbehold om, at udlevering kan afslås, såfremt udlevering, navnlig under hensyn til vedkommendes alder, helbredstilstand eller andre personlige forhold, må antages at ville medføre uforholdsmæssigt alvorlige føl-

ger for den pågældende. Dette er kommet til udtryk i udleveringslovens § 7, hvorefter udlevering skal afslås, hvis en udlevering vil være uforenelig med humanitære hensyn, jf. Folketingstidende 1966-67, tillæg A, sp. 2548.

Det følger af § 8 i udleveringsloven, at udlevering ikke kan ske, når den, der søges udleveret, her i landet er dømt eller frifundet for den pågældende strafbare handling. Er tiltale mod den pågældende frafaldet, kan udlevering kun finde sted, hvis retsplejelovens betingelser for omgørelse af bestemmelsen om tiltalefrald er opfyldt. Bestemmelsen er udtryk for den væsentlige retssikkerhedsgaranti, at man ikke skal kunne dømmes for det samme forhold to gange (princippet om »ne bis in idem«).

Efter § 9, stk. 1, kan udlevering endvidere ikke finde sted, hvis strafansvaret eller adgangen til at fuldbyrde straf for den pågældende lovovertrædelse er forældet efter dansk ret. Bestemmelsen gælder dog ikke med hensyn til udlevering til en EU-medlemsstat, jf. § 9, stk. 2.

Undtagelsesbestemmelsen i § 9, stk. 2, blev indsat ved lov nr. 417 af 10. juni 1997. Det var ved samme lejlighed, at kriminalitetskravet (strafferammekravet) for udlevering til andre EU-lande i udleveringslovens § 3, stk. 1, blev sænket fra »mere end 1 års fængsel« til »mindst 6 måneders fængsel«. Formålet med ændringerne var at gennemføre de ændringer i udleveringsloven, der var nødvendige for, at Danmark kunne ratificere konventionen fra 1996 om udlevering mellem Den Europæiske Unions medlemsstater, jf. Folketingstidende 1996-97, tillæg A, sp. 4485-4498.

Udleveringslovens § 10 angiver visse obligatoriske vilkår, som skal fastsættes i forbindelse med udlevering. Efter § 10, nr. 1, må udlevering kun ske på vilkår af, at den udleverede ikke drages til ansvar eller udleveres videre til tredjeland for en anden lovovertrædelse begået før udleveringen end den, for hvilken den pågældende er udleveret (specialitetsreglen).

Efter § 10, nr. 1, litra a-c, gælder forbudet mod strafforfølgning, straffuldbørlse eller videreudlevering for andre lovovertrædelser begået før udleveringen dog ikke, hvis justitsministeren meddeler tilladelse hertil efter lovens § 20, jf. dog § 10 a (litra a), hvis den pågældende, uanset at han i 45 dage uhindret har kunnet forlade det land, hvortil han er udleveret, har undladt dette, (litra b) eller hvis den pågældende efter at have forladt det pågældende land frivilligt er vendt tilbage (litra c).

De nærmere betingelser for, at justitsministeren kan meddele tilladelse til at fravige specialitetsreglen i § 10, fremgår af udleveringslovens § 20. Efter denne

bestemmelse kan justitsministeren efter anmodning tillade, at en person, der er udleveret, underkastes strafforfølgning eller straffuldbyrdelse eller udleveres videre til tredjeland for en anden strafbar handling begået før udleveringen end den, som den pågældende er udleveret for, jf. § 20, stk. 1. Justitsministeren kan kun give tilladelse, hvis der efter udleveringsloven kunne være sket udlevering for den pågældende handling, jf. § 20, stk. 2. En anmodning om tilladelse til at fravige specialitetsreglen skal indeholde de oplysninger, der omtales i § 11, stk. 1, samt oplysning om, hvorvidt den pågældende forlanger lovligheden af en eventuel tilladelse prøvet ved domstolene. Hvis den pågældende har forlangt domstolsprøvelse, kan tilladelse først meddeles, når dens lovlighed er fastslået ved endelig retskendelse, jf. stk. 5.

For så vidt angår udlevering til en medlemsstat i EU fremgår det af § 10 a, at forbudet mod strafansvar eller videreudlevering for andre lovovertrædelser begået før udleveringen (specialitetsreglen) ikke gælder, hvis de i bestemmelsen nævnte betingelser er opfyldt.

Efter § 10 a, *stk. 1*, kan en person, som er udleveret til en EU-medlemsstat, således uden justitsministerens tilladelse drages til ansvar for andre lovovertrædelser begået før udleveringen end den, der er sket udlevering for, hvis strafforfølgningen eller straffuldbyrdelsen ikke indebærer, at den pågældende skal frihedsberøves. Den udleverede kan endvidere drages til ansvar for sådanne lovovertrædelser, hvis den pågældende har meddelt samtykke hertil i et retsmøde i den medlemsstat, hvortil der er sket udlevering.

Efter § 10 a, *stk. 2*, kan den, der er udleveret til en anden EU-medlemsstat, endvidere uden justitsministerens tilladelse videreudleveres til en tredje EU-medlemsstat for andre lovovertrædelser begået før udleveringen end den, der er sket udlevering for, hvis den pågældende har meddelt samtykke til udleveringen til den medlemsstat, hvortil udlevering er sket, og i den forbindelse ligeledes meddelt samtykke til at blive draget til ansvar for og videreudleveret til den tredje medlemsstat for andre lovovertrædelser begået før udleveringen. Efter bestemmelsen kan videreudlevering også ske uden justitsministerens tilladelse, hvis den udleverede har meddelt samtykke til videreudleveringen i et retsmøde i den medlemsstat, hvortil den pågældende er udleveret.

Det fremgår af § 10, *nr. 2*, at den udleverede ikke uden justitsministerens tilladelse må underkastes strafforfølgning ved en særdomstol.

Endvidere anføres det i § 10, *nr. 3*, at udlevering alene kan ske på vilkår af, at dødsstraf ikke må fuldbyrdes for den pågældende handling. Denne bestem-

melse skal ses i lyset af artikel 11 i den europæiske udleveringskonvention fra 1957, hvorefter udlevering for en lovovertrædelse, der efter lovgivningen i den stat, som har fremsat anmodning om udlevering, kan straffes med døden, kan afslås af en stat, der ikke har hjemmel til at idømme dødsstraf, eller som i almindelighed ikke fuldbyrder dødsstraf, medmindre den stat, der har fremsat udleveringsanmodningen, afgiver en sådan forsikring, som den anden part anser for fyldestgørende, om, at dødsstraffen ikke vil blive fuldbyrdet.

Det følger i øvrigt af artikel 1 i 6. tillægsprotokol til den europæiske menneskerettighedskonvention, at dødsstraf skal afskaffes, og at ingen må idømmes en sådan straf eller henrettes. Bestemmelsen er i Menneskerettighedsdomstolens praksis blevet tillagt eksteritorial virkning. Det betyder, at en deltagerstat vil handle i strid med bestemmelsen, hvis den udleverer en person til et land, hvor den pågældende risikerer at blive idømt og få fuldbyrdet dødsstraf. Dette gælder, hvad enten der er tale om udlevering til strafforfølgning eller til straffuldbyrdelse. En deltagerstat vil dog være fritaget for ansvar efter bestemmelsen, hvis den modtager tilstrækkelige garantier fra den anmodende stat om, at den pågældende ikke vil blive idømt eller få fuldbyrdet dødsstraf.

2.4. Behandling af sager om udlevering

2.4.1. De almindelige regler

Kapitel 3 (§§ 11-18) i udleveringsloven indeholder de almindelige regler for behandlingen af sager om udlevering, herunder hvilke oplysninger anmodninger om udlevering skal indeholde.

Efter § 11, *stk. 1*, kan udlevering (jf. dog lovens kapitel 3 a) kun ske på grundlag af en anmodning, der indeholder oplysninger om tid og sted for den straffbare handling, dennes beskaffenhed og de anvendelige straffebestemmelser. Der skal samtidig med anmodningen fremsendes en udskrift af den beslutning om anholdelse eller fængsling eller af den dom, der danner grundlag for anmodningen, jf. *stk. 2*.

En anmodning om udlevering sendes efter § 12 til politiet på det sted, hvor den, som søges udleveret, har ophold, medmindre justitsministeren allerede på grundlag af anmodningen og de oplysninger, der følger med denne, finder at burde nægte udlevering. Efter modtagelsen af anmodningen iværksætter politiet uden ophold den undersøgelse, der er nødvendig for at afgøre, om betingelserne for udlevering er opfyldt. Politiets undersøgelse foretages i overensstemmelse med retsplejelovens regler om strafferetsplejen.

De retsmidler, der er omtalt i retsplejelovens kapitel 69 om anholdelse, kapitel 70 om varetægtsfængsling,

F. t. l. vedr. udlevering af lovovertrædere m.v.

kapitel 72 om legemsindgreb, kapitel 73 om ransagning og kapitel 74 om beslaglæggelse og edition samt kapitel 75 a om andre efterforskningskridt, kan anvendes i samme omfang som i sager vedrørende lovovertrædelser af tilsvarende art, der forfølges her i landet, jf. § 13. I forbindelse med udleveringssager vil det navnlig være bestemmelserne om anholdelse og varetægtsfængsling, som anvendes med henblik på at sikre den pågældendes fortsatte tilstedeværelse under udleveringssagens behandling.

Når politiet iværksætter en undersøgelse efter § 12, skal der i medfør af § 14 beskikkes en forsvarer for den, som søges udleveret, medmindre den pågældende selv vælger en forsvarer. I øvrigt gælder reglerne i retsplejelovens kapitel 66 om beskikkelse og valg af forsvarer.

Når politiets undersøgelse efter udleveringslovens § 12 er afsluttet, forelægges spørgsmålet om udlevering for justitsministeren, der træffer afgørelse i sagen, jf. § 15, stk. 1. Hvis justitsministeren træffer afgørelse om udlevering, skal den pågældende – samtidig med meddelelsen om afgørelsen om udlevering – have oplysning om adgangen til domstolsprøvelse og om fristen for at fremsætte anmodning herom, jf. § 15, stk. 2.

Adgangen til domstolsprøvelse er fastsat i udleveringslovens § 16. Efter denne bestemmelses stk. 1 kan den, der skal udleveres, forlange, at spørgsmålet om udleveringsbeslutningens lovlighed indbringes for retten. En anmodning om domstolsprøvelse skal, jf. bestemmelsens stk. 2, fremsættes inden tre dage efter, at beslutningen om udlevering er meddelt den pågældende. Når særlige omstændigheder taler derfor, kan justitsministeren tillade, at beslutningen indbringes for retten, selv om anmodningen om domstolsprøvelse først er fremsat efter fristens udløb. Rettens afgørelse træffes ved kendelse, der kan kæres til landsretten inden for en frist på tre dage, jf. stk. 3.

Hvis en beslutning om udlevering indbringes for retten, kan der ikke ske udlevering, før beslutningen er fundet lovlig ved retskendelse, jf. § 17, stk. 1, 2. pkt. Indbringes beslutningen ikke for retten, skal udleveringen gennemføres snarest muligt, jf. § 17, stk. 2. Medmindre den pågældende har givet afkald på domstolsprøvelse, kan der dog ikke ske udlevering før udløbet af den frist på 3 dage, der efter § 16, stk. 2, gælder for at indbringe justitsministerens afgørelse om udlevering for retten, jf. § 17, stk. 1, 1. pkt.

For at sikre, at en udlevering gennemføres, kan den pågældende i medfør af udleveringslovens § 17, stk. 3, anholdes og varetægtsfængsles efter reglerne i retsplejeloven. En varetægtsfængsling skal dog ophæ-

ves, hvis udlevering ikke har fundet sted inden 30 dage efter, at beslutningen om udlevering har kunnet gennemføres – dvs. den pågældende har givet afkald på domstolsprøvelse, fristen på 3 dage for anmodning om domstolsprøvelse er udløbet, eller der er afsagt endelig retskendelse om udlevering. I særlige tilfælde kan retten dog forlænge fristen for varetægtsfængsling.

I forbindelse med en beslutning om udlevering kan justitsministeren, jf. § 18, bestemme, at genstande, som er beslaglagt eller taget i bevaring under sagen – med forbehold af tredjemands eventuelle rettigheder – skal overgives til den myndighed, som har anmodet om udleveringen.

2.4.2. Forenklet behandling af sager om udlevering (mellem EU's medlemsstater)

Ved lov nr. 291 af 24. april 1996 om ændring af lov om udlevering af lovovertrædere, lov om international fuldbyrdelse af straf mv., lov om samarbejde med Finland, Island, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf mv. og retsplejeloven (International strafferet) blev konventionen om forenklet udleveringsprocedure mellem medlemsstaterne i Den Europæiske Union fra 1995 gennemført i dansk ret, jf. Folketingstidende 1995-96, tillæg A, s. 2226. Denne forenklede procedure, der finder anvendelse ved udlevering mellem EU's medlemsstater, hvis den person, der ønskes udleveret, samtykker heri i forbindelse med et retsmøde, fremgår af udleveringslovens kapitel 3a (§§ 18 a-18 d). Forenklingen består i en mere direkte kontakt mellem de berørte staters kompetente myndigheder.

Reglerne blev indført med henblik på at sikre en hurtig udlevering og at forhindre, at personer, der er villige til at lade sig udlevere, må tilbageholdes i en længere periode, mens en formel anmodning om udlevering udfærdiges, fremsendes, oversættes og behandles, uanset at der ikke på forhånd er tvivl om, at betingelserne for udlevering er opfyldt.

Efter § 18 a kan der ske udlevering til en medlemsstat i Den Europæiske Union på grundlag af en *efter-søgning*, der indeholder de i bestemmelsen nævnte oplysninger. De oplysninger, som kan danne grundlag for udlevering efter den forenklede procedure, svarer til de oplysninger, der fremgår af Interpols efterlysninger. Oplysningerne svarer endvidere indholdsmæssigt til de oplysninger, der normalt fremsendes sammen med en formel anmodning om udlevering, jf. § 11. Bestemmelsen indebærer i praksis, at behandlingen af en anmodning om udlevering kan indledes straks ved politiets modtagelse af en efterlysning fra Interpol.

Efter modtagelsen af en eftersøgning iværksætter politiet uden ophold den undersøgelse, der er nødvendig for at afgøre, om betingelserne for udlevering er opfyldt, jf. § 18 b, stk. 1. Bortset fra § 18 c, stk. 1, der giver mulighed for at fravige specialitetsreglen i udleveringslovens § 10, er det de almindelige betingelser for udlevering i lovens kapitel 2, der finder anvendelse.

Efter § 18 b, stk. 2, 1. pkt., finder reglerne i §§ 13 og 14 tilsvarende anvendelse. Det indebærer, at der til fremme af undersøgelsen og for at sikre udleveringen kan iværksættes anholdelse, legemsindgreb, ransagning og beslaglæggelse mv. efter retsplejelovens regler. Det indebærer endvidere, at der, når der iværksættes undersøgelse i medfør af § 18 b, stk. 1, skal beskikkes en forsvarer for den, der søges udleveret, medmindre den pågældende selv vælger en forsvarer. I øvrigt finder reglerne i retsplejelovens kapitel 66 om beskikkelse og valg af forsvarer tilsvarende anvendelse.

Efter § 18 b, stk. 2, 2. pkt., skal en varetægtsfængsling som udgangspunkt ophæves, såfremt en formel anmodning om udlevering ikke er modtaget senest 30 dage efter anholdelsen. Retten kan dog i særlige tilfælde forlænge denne frist.

Fristen for varigheden af varetægtsfængsling, iværksat på grundlag af en eftersøgning, skal ses i sammenhæng med forbudet i 1957-konventionens art. 16, stk. 4, mod at udstrække en foreløbig fængsling ud over 40 dage, regnet fra anholdelsesdagen. Har den anmodede stat ikke inden dette tidspunkt modtaget en formel anmodning om udlevering, jf. 1957-konventionens art. 12, skal den pågældende løslades.

Som nævnt ovenfor er det efter § 18 c, stk. 1, en betingelse for udlevering efter den forenkledede procedure, at den, der ønskes udleveret, i et retsmøde meddeler samtykke til udlevering. Hvis den pågældende ikke samtykker til udleveringen, behandles sagen efter reglerne i kapitel 3. Efter bestemmelsen kan den pågældende endvidere meddele samtykke til, at specialitetsreglen i § 10, nr. 1, fraviges, således at den pågældende kan drages til ansvar og udleveres videre til en tredje medlemsstat for andre strafbare handlinger begået før udleveringen end den, der sker udlevering for. Retten skal vejlede den pågældende om følgerne af samtykke.

Hvis den pågældende meddeler samtykke til udleveringen, skal sagen forelægges Justitsministeriet med henblik på tilladelse til udlevering efter den forenkledede procedure, jf. § 18 c, stk. 2, 1. pkt. Bestemmelsen indebærer, at udlevering kan nægtes, uanset at den berørte person har meddelt samtykke, såfremt det

findes betænkeligt at gennemføre udlevering på det foreliggende grundlag.

Finder justitsministeren, at betingelserne for udlevering utvivlsomt er opfyldt, kan udlevering iværksættes umiddelbart af politiet, jf. § 18 c, stk. 2, 2. pkt. Meddeles der ikke samtykke til udlevering, skal den anmodende stat underrettes herom med henblik på at få lejlighed til at fremsende en formel anmodning om udlevering.

For at sikre udleveringens gennemførelse fremgår det af § 18 d, at de i retsplejelovens kapitel 69 om anholdelse og kapitel 70 om varetægtsfængsling omtalte retsmidler kan anvendes. Fængsling, som er sket i medfør af denne bestemmelse, skal ophæves, hvis udlevering ikke har fundet sted inden 20 dage efter justitsministerens beslutning om udlevering. I særlige tilfælde kan retten dog forlænge denne frist. Endvidere finder § 18 om overgivelse af beslaglagte genstande mv. til den anmodende myndighed tilsvarende anvendelse.

2.5. Andre bestemmelser

Endelig indeholder udleveringslovens kapitel 4 (§§ 19-23) en række andre bestemmelser om efterlyste personer, videreudlevering, transit, mv.

Udleveringslovens §§ 11 og 12 indebærer, at der ikke kan indledes en nærmere undersøgelse af en anmodning om udlevering, før den i henhold til § 11, stk. 2, nødvendige dokumentation foreligger. Efter udleveringslovens § 19 kan der imidlertid efter omstændighederne foretages foreløbig anholdelse, varetægtsfængsling, legemsindgreb, ransagning og beslaglæggelse, såfremt den berørte person er efterlyst af myndighederne i den anmodende stat som sigtet, tiltalt eller dømt for en strafbar handling, der må antages at kunne begrunde udlevering efter udleveringsloven. De nævnte foranstaltninger skal imidlertid som udgangspunkt ophæves, såfremt anmodning om udlevering, jf. § 11, ikke er modtaget senest 30 dage efter anholdelsen.

§ 19 om foranstaltninger i anledning af en efterlysning har i forhold til andre EU-medlemsstater alene praktisk betydning i de tilfælde, hvor udleveringssagen er indledt uden nogen forudgående anmodning om udlevering i medfør af § 18 a. I de tilfælde, hvor udleveringssagen indledes i medfør af § 18 a, vil frihedsberøvelse i stedet ske med hjemmel i § 18 b, stk. 2.

Efter § 20 kan justitsministeren efter anmodning tillade, at specialitetsreglen i § 10 fraviges, således at en person, der er udleveret, underkastes strafforfølgning eller straffuldbyrkelse eller udleveres videre til tredje-

land for en anden strafbar handling begået før udleveringen end den, som den pågældende er udleveret for. Der henvises herom til afsnit 2.3.3. ovenfor.

Efter § 21, stk. 1, om *transit* kan Justitsministeriet tillade, at en person, der udleveres fra en fremmed stat til en anden, føres gennem riget, hvis bestemmelserne i § 2 (betingelserne for udlevering af danske statsborgere) eller §§ 4-6 (militær lovovertrædelse, politisk lovovertrædelse, forbudet mod udlevering ved risiko for forfølgelse) i udleveringsloven ikke ville være til hinder for, at der skete udlevering her fra landet for den pågældende handling.

Hvis der er tale om en udlevering til Finland, Island, Norge eller Sverige, kan der dog meddeles tilladelse, såfremt bestemmelserne i § 2 (betingelserne for udlevering af danske statsborgere) eller § 4 (politisk lovovertrædelse) i loven om udlevering til disse lande ikke ville være til hinder for udlevering af den pågældende her fra landet, jf. udleveringslovens § 21, stk. 2.

3. Rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre mv.

3.1. Baggrunden for rammeafgørelsen

Baggrunden for rammeafgørelsen var et ønske om på grundlag af konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Tampere den 15.-16. oktober 1999 at forenkle og effektivisere udleveringsprocedurerne mellem medlemsstaterne med fuld respekt af grundlæggende retsprincipper.

Rammeafgørelsen er udarbejdet med hjemmel i artikel 34, stk. 2, litra b, i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU), hvorefter Rådet på initiativ af en medlemsstat eller Kommissionen med enstemmighed kan vedtage rammeafgørelser om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser. Rammeafgørelser er bindende for medlemsstaterne med hensyn til det tilsigtede mål, men overlader det til de nationale myndigheder at bestemme form og midler for gennemførelsen.

Formålet med rammeafgørelsen er at gennemføre forenklede regler om udlevering mellem medlemsstaterne. Den nye udleveringsordning indebærer, at princippet om gensidig anerkendelse gennemføres på udleveringsområdet. Dette indebærer, at når en medlemsstat anmoder om at få en person udleveret til strafforfølgning eller straffuldbyrkelse, skal denne anmodning imødekommes, medmindre der foreligger en af de afslagsgrunde, som fremgår af rammeafgørelsen. Med henblik på at forenkle de administrative procedurer vedrørende udlevering erstattes de traditionelle anmodninger om udlevering med den europæiske arrestordre, som har karakter dels af en anmodning

om fængsling med henblik på udlevering, dels af en anmodning om udlevering.

Rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre mv. erstatter alle hidtidige instrumenter om udlevering mellem medlemsstaterne, herunder de bestemmelser i afsnit III i konventionen om gennemførelse af Schengen-aftalen, der vedrører udlevering.

Rammeafgørelsen indeholder bestemmelser, der fastlægger, i hvilke tilfælde medlemsstaterne vil være forpligtede til at udlevere en lovovertræder til en anden medlemsstat, og udkastet fastlægger herudover, i hvilke tilfælde medlemsstaterne kan eller skal afslå udlevering af en lovovertræder.

For at understrege princippet om gensidig anerkendelse og forskellen mellem udlevering mellem medlemsstaterne og udlevering mellem tredjelande anvender rammeafgørelsen en række nye begreber. I rammeafgørelsen anvendes begrebet »overgivelse« i stedet for »udlevering«, selv om begge begreber omfatter den fysiske overgivelse af en eftersøgt person til det anmodende land. Endvidere anvendes »den udstedende stat« i stedet for »den anmodende stat« og »den fuldbyrdende stat« i stedet for »den anmodede stat«. Da ingen af disse nye begreber har en anden indholdsmæssig betydning end de gældende begreber, anvendes de gældende begreber i forbindelse med gennemgangen af rammeafgørelsen. Den anmodende medlemsstat er således den medlemsstat, der udsteder en europæisk arrestordre, og den anmodede medlemsstat er den medlemsstat, der skal gennemføre en europæisk arrestordre.

Rammeafgørelsen er opdelt i fire kapitler, nemlig kapitel 1 (artikel 1 – 8) om almindelige principper, kapitel 2 (artikel 9 – 25) om overgivelsesproceduren, kapitel 3 (artikel 26 – 30) om virkninger af overgivelsen og kapitel 4 (artikel 31 – 35) indeholdende almindelige og afsluttende bestemmelser.

Herudover indeholder præambelen til rammeafgørelsen en række betragtninger, som har betydning for fortolkningen og anvendelsen af rammeafgørelsen. Præambelbetragtningerne tager bl.a. sigte på at sikre overholdelsen af grundlæggende retsprincipper i forbindelse med udlevering af lovovertrædere.

Efter præambelbetragtning nr. 12 kan intet i rammeafgørelsen fortolkes som et forbud mod at nægte at udlevere en person, der er genstand for en europæisk arrestordre, hvis der er objektive grunde til at formode, at den europæiske arrestordre er udstedt med det formål at retsforfølge eller straffe en person på grund af vedkommendes køn, race, religion, etniske baggrund, nationalitet, sprog, politiske overbevisning eller seksuelle orientering, eller at den pågældendes si-

tuation kan blive skadet af en af disse grunde. Endvidere anføres det, at rammeafgørelsen ikke er til hinder for, at medlemsstaterne anvender deres egne forfatningsmæssige bestemmelser om ret til en retfærdig rettergang, foreningsfrihed, pressefrihed og ytringsfrihed i andre medier.

I præambelbetragtning nr. 13 anføres det, at personer ikke må overføres, udsendes eller udleveres til en stat, hvor der er alvorlig risiko for, at de vil blive udsat for dødsstraf, tortur eller anden umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.

3.2. Betingelser for udlevering til EU-medlemsstater

Efter rammeafgørelsens *artikel 1* forpligter medlemsstaterne sig til på grundlag af princippet om gensidig anerkendelse og i overensstemmelse med reglerne i rammeafgørelsen at gennemføre en europæisk arrestordre, der er udstedt med henblik på strafforfølgning eller fuldbyrdelse af en frihedsstraf eller en anden frihedsberøvende foranstaltning.

Det fremgår imidlertid udtrykkeligt af *artikel 1, stk. 3*, at rammeafgørelsen ikke indebærer nogen ændring af medlemsstaternes pligt til at respektere de grundlæggende rettigheder og grundlæggende retsprincipper, der er fastlagt i *artikel 6* i traktaten om Den Europæiske Union.

Artikel 2, stk. 1, fastlægger anvendelsesområdet for den europæiske arrestordre. Efter denne bestemmelse kan arrestordren udstedes med henblik på:

- 1) *Straffuldbyrdelse* af en endelig dom i en straffesag, hvorved den pågældende - i det land, der har udstedt arrestordren - er idømt frihedsstraf eller en anden frihedsberøvende foranstaltning af mindst 4 måneders varighed.
- 2) *Strafforfølgning* i straffesager, der medfører frihedsberøvelse og vedrører en lovovertrædelse, der efter lovgivningen i den medlemsstat, der har udstedt arrestordren, kan medføre frihedsstraf eller en anden frihedsberøvende foranstaltning af mindst 12 måneders varighed.

Den europæiske arrestordre kan således udstedes både med henblik på fuldbyrdelse af en dom og med henblik på strafforfølgning, på samme måde som udlevering i dag kan ske med henblik på strafforfølgning og straffuldbyrdelse.

I relation til spørgsmålet om, hvorvidt den anmodede EU-medlemsstat kan kræve, at den handling, for hvilken arrestordre er udstedt, ligeledes er strafbar i denne stat (kravet om dobbelt strafbarhed), sonder rammeafgørelsen jf. *artikel 2, stk. 2 og 4*, mellem lovovertrædelser inden for og uden for en såkaldt *positiv-liste*.

Hvis arrestordren er udstedt for *en handling, der er omfattet af positiv-listen*, og denne lovovertrædelse kan medføre frihedsstraf inden for en strafferamme på mindst 3 år i den anmodende medlemsstat, kan der ikke stilles krav om dobbelt strafbarhed. Handlingen skal således i disse tilfælde ikke nødvendigvis være strafbar i den anmodede medlemsstat. Da de lovovertrædelser, der er omfattet af positiv-listen, som udgangspunkt vil være strafbare i alle medlemsstater, er betydningen af rammeafgørelsen på dette punkt navnlig, at der ikke skal foretages en indgående kontrol af, om lovovertrædelser ligeledes er strafbar i den anmodede medlemsstat.

For så vidt angår *handlinger, der ikke er omfattet af positiv-listen*, fastslår *artikel 2, stk. 4*, at udlevering kan være betinget af, at de forhold, der ligger til grund for en europæisk arrestordre, udgør en lovovertrædelse efter den anmodede medlemsstats lovgivning, uanset gerningsindholdet eller den retlige beskrivelse. I disse tilfælde vil der således skulle gennemføres en kontrol af, om forholdet også er strafbart i den stat, som skal gennemføre udleveringen.

Positiv-listen omfatter en række lovovertrædelser, herunder bl.a. terrorisme, menneskehandel, seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi, ulovlig handel med narkotika, ulovlig handel med våben, bestikkelser, svig, hvidvaskning, falskmøntneri, deltagelse i en kriminel organisation, miljøkriminalitet, manddrab, sabotage, pengeafpresning, røveri, bortførelse, racisme, tyveri og forfalskning af betalingsmidler. Listen er udarbejdet med udgangspunkt i de lovovertrædelser, som er omfattet af Europol-konventionen og bilaget til denne konvention.

Rådet kan med enstemmighed beslutte at tilføje yderligere lovovertrædelser på positiv-listen, jf. *artikel 2, stk. 3*.

Artikel 3 i rammeafgørelsen indeholder tre obligatoriske afslagsgrunde, der, hvis en af disse foreligger, bevirker, at medlemsstaterne skal afslå gennemførelsen af en europæisk arrestordre og dermed udlevering.

For det første skal den anmodede medlemsstat, jf. *artikel 3, stk. 1*, således nægte udlevering, hvis den lovovertrædelse, der ligger til grund for arrestordren, kan retsforfølges i den anmodede medlemsstat, og der i denne stat er truffet beslutning om benådning (amnesti).

For det andet skal udlevering, jf. *artikel 3, stk. 2*, afslås, hvis det, af de oplysninger den anmodede medlemsstats relevante myndighed er i besiddelse af, fremgår, at den person, der er omfattet af arrestordren, tidligere er blevet endelig dømt i den anmodede eller en anden medlemsstat for de samme handlinger, som

ligger til grund for arrestordren, og straffen – i tilfælde af domfældelse – er fuldbyrdet, er ved at blive fuldbyrdet eller ikke længere kan fuldbyrdes efter lovgivningen i domslandet. Denne bestemmelse omhandler princippet om forbud mod dobbelt strafforfølgning («ne bis in idem»).

Endelig skal udlevering, jf. *artikel 3, stk. 3*, afslås, hvis den person, der er omfattet af arrestordren, er under den kriminelle lavalder efter den anmodede stats lovgivning.

Artikel 4 indeholder en række fakultative afslagsgrunde. Medlemsstaterne har således mulighed for at afslå at gennemføre en europæisk arrestordre og dermed udlevering, hvis en eller flere af disse afslagsgrunde foreligger.

Udlevering kan for det første afslås i det tilfælde, hvor en europæisk arrestordre er udstedt for en lovovertrædelse, der ikke er omfattet af positiv-listen i artikel 2, og den lovovertrædelse, der ligger til grund for arrestordren, ikke er strafbar efter lovgivningen i den anmodede medlemsstat (kravet om dobbelt strafbarhed), jf. *artikel 4, stk. 1*.

Dernæst kan udlevering afslås, hvis den person, der er genstand for en europæisk arrestordre, allerede retsforfølges i den anmodede stat for de samme lovovertrædelser, som ligger til grund for arrestordren, jf. *artikel 4, stk. 2*.

Herudover kan udlevering afslås, hvis den anmodede medlemsstat allerede har besluttet ikke at indlede retsforfølgning eller at opgive retsforfølgning af den lovovertrædelse, der ligger til grund for arrestordren, jf. *artikel 4, stk. 3*. Denne bestemmelse indebærer, at danske myndigheder bl.a. kan afslå udlevering, hvis påtale er opgivet i medfør af retsplejelovens § 721.

Udlevering kan endvidere afslås, hvis lovovertrædelsen eller adgangen til at fuldbyrde en frihedsstraf er forældet i henhold til lovgivningen i den anmodede medlemsstat, og denne stat har kompetence til at retsforfølge lovovertrædelsen, jf. *artikel 4, stk. 4*.

Herudover kan udlevering afslås, hvis den anmodede medlemsstat er i besiddelse af oplysninger om, at den person, der er omfattet af arrestordren, tidligere er blevet endelig dømt i et tredjeland for den lovovertrædelse, der ligger til grund for arrestordren, og straffen er fuldbyrdet, er ved at blive fuldbyrdet eller ikke længere kan fuldbyrdes i domslandet, jf. *artikel 4, stk. 5*.

For så vidt angår statsborgere eller personer med bopæl i den anmodede medlemsstat kan udlevering afslås, hvis arrestordren er udstedt med henblik på fuldbyrdelsen af en straffedom, og den anmodede medlemsstat forpligter sig til selv at fuldbyrde straffen, jf. *artikel 4, stk. 6*. Denne bestemmelse har såle-

des betydning for udlevering af danske statsborgere til andre EU-lande, idet danske myndigheder kan afslå udlevering med henblik på fuldbyrdelse af en frihedsstraf, hvis de danske myndigheder forpligter sig til at overtage fuldbyrdelsen af straffen. Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med artikel 5, stk. 3, i rammeafgørelsen, der indebærer, at udlevering af egne statsborgere til strafforfølgning i andre EU-medlemsstater kan betinges af, at den pågældende tilbageføres med henblik på at fuldbyrde en eventuel straf i den anmodede medlemsstat.

Endelig indeholder *artikel 4, stk. 7*, en mulighed for at afslå udlevering, hvis den lovovertrædelse, der er omfattet af arrestordren, efter den anmodede medlemsstats lovgivning helt eller delvis anses for at være begået på denne stats territorium. Udlevering kan ligeledes nægtes, hvis lovovertrædelsen er begået uden for den anmodende stats territorium, og den anmodede medlemsstats lovgivning ikke hjemler adgang til retsforfølgning for tilsvarende lovovertrædelser, når de er begået uden for denne stats territorium. Bestemmelsen giver således mulighed for at nægte udlevering i visse tilfælde, hvor den anmodende stat udøver ekterritorial jurisdiktionskompetence – dvs. foretager strafforfølgning af handlinger begået uden for den pågældende medlemsstats eget territorium.

Artikel 5 omfatter de garantier, som den anmodende medlemsstat skal give den anmodede medlemsstat i visse særlige tilfælde.

Hvis arrestordren er udstedt med henblik på fuldbyrdelse af en udeblivelsesdom, og domfældte ikke er blevet indkaldt personligt eller på anden måde er blevet underrettet om tid og sted for domsforhandlingen, kan udlevering betinges af, at den anmodende stat garanterer, at sagen kan genoptages, og at der kan gennemføres en ny domsforhandling, hvor den tiltalte er tilstede, jf. *artikel 5, stk. 1*.

I de tilfælde, hvor arrestordren er udstedt for en lovovertrædelse, der kan straffes med fængsel på livstid, kan udlevering betinges af, at det anmodende lands lovgivning tillader, at der – enten på anmodning eller senest efter 20 år – kan ske fornyet prøvelse af, om der er grundlag for at fortsætte fuldbyrdelsen af dommen, jf. *artikel 5, stk. 2*.

Hvis arrestordren er udstedt med henblik på strafforfølgning af en person, der er statsborger i den anmodede medlemsstat, kan udlevering betinges af, at den pågældende kan tilbageføres til den pågældende medlemsstat med henblik på fuldbyrdelsen af en eventuel straf, jf. *artikel 5, stk. 3*. Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med artikel 4, stk. 6, hvorefter udlevering af egne statsborgere eller personer med bo-

pæl i den anmodede medlemsstat kan afslås, hvis arrestordren er udstedt med henblik på fuldbyrdelsen af en straffedom, og den anmodede medlemsstat forpligter sig til selv at fuldbyrde straffen.

Efter *artikel 6* skal medlemsstaterne udpege de judicielle myndigheder, som er kompetente til at udstede og fuldbyrde en europæisk arrestordre.

Udpegningen af kompetente nationale myndigheder sker i overensstemmelse med national ret.

I henhold til *artikel 7* kan medlemsstaterne udpege en eller flere centrale myndigheder til at bistå de judicielle myndigheder. Medlemsstaterne kan pålægge den centrale myndighed at forestå modtagelse og fremsendelse af en europæisk arrestordre.

Artikel 8 fastlægger indholdet og formen af en europæisk arrestordre, og der er som bilag til rammeafgørelsen vedlagt det certifikat, der udgør den europæiske arrestordre. En europæisk arrestordre skal indeholde følgende oplysninger:

- den eftersøgte persons identitet
- angivelse af den judicielle myndighed i udstedelseslandet
- angivelse af, hvorvidt arrestordren omfatter overgivelse med henblik på strafforfølgning eller straf fuldbyrdelse
- lovovertrædelsens art og de relevante lovbestemmelser
- en beskrivelse af sagens omstændigheder, herunder den eftersøgte persons deltagelse i lovovertrædelser
- den idømte straf, hvis arrestordren er udstedt med henblik på straffuldbyrdelse, eller den foreskrevne strafferamme, hvis arrestordren er udstedt med henblik på strafforfølgning
- eventuelle andre konsekvenser af lovovertrædelser.

En række af de oplysninger, som en europæisk arrestordre skal indeholde, er identiske med de oplysninger, der efter *artikel 95* i Schengen-konventionen skal fremgå af en efterlysning med henblik på optagelse i Schengen-informationssystemet.

Artikel 9 vedrører fremsendelse af den europæiske arrestordre. Bestemmelsen indebærer, at i de tilfælde, hvor opholdsstedet for den person, der er omfattet af en europæisk arrestordre, er kendt, kan de judicielle myndigheder i den anmodende medlemsstat fremsende arrestordren direkte til de kompetente judicielle myndigheder i den anmodede medlemsstat. I alle tilfælde, herunder når opholdsstedet er ukendt, kan den eftersøgte person dog indberettes til Schengen-informationssystemet. Denne indberetning foretages i overensstemmelse med *artikel 95* i Schengen-konventionen, og indberetningen har samme gyldighed som

den europæiske arrestordre ledsaget af de oplysninger, der er nævnt i *artikel 8*, stk. 1. For tiden kan Schengen-informationssystemet imidlertid ikke indeholde alle de oplysninger, der fremgår af *artikel 8*, stk. 1. Indberetningen vil dog i en overgangsperiode have samme gyldighed som en europæisk arrestordre, således at indberetningen betragtes som en efterlysning og en anmodning om anholdelse, indtil den judicielle myndighed i den anmodede stat har modtaget den originale arrestordre.

Artikel 10 omhandler en række praktisk spørgsmål i forbindelse med fremsendelsen af en europæisk arrestordre.

Efter *artikel 11* skal den eftersøgte person anholdes, og den anmodede stat skal underrette den pågældende om, at der foreligger en europæisk arrestordre og indholdet heraf. Endvidere skal den pågældende orienteres om muligheden for at meddele samtykke til udleveringen, jf. *artikel 13*. Underretningen sker i overensstemmelse med national ret. Den anholdte har ret til at lade sig bistå af en advokat og – om nødvendigt – en tolk i overensstemmelse med national ret i den anmodede stat.

Artikel 12 indebærer, at den judicielle myndighed i den anmodede stat i overensstemmelse med national ret skal afgøre, om den anholdte fortsat skal være frihedsberøvet i forbindelse med undersøgelsen af, om en europæisk arrestordre skal imødekommes. Den anholdte kan på et hvilket som helst tidspunkt løslades midlertidigt i overensstemmelse med national ret, dog under forudsætning af, at den kompetente myndighed træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at den pågældende ikke flygter.

Det er grundtanken i rammeafgørelsen, at den anmodede stat på grundlag af de oplysninger, der fremgår af en europæisk arrestordre, skal kunne træffe afgørelse om anholdelse, varetægtsfængsling og udlevering af den eftersøgte person. Den anmodede stat vil således normalt ikke have behov for andre oplysninger fra den anmodende stat end de oplysninger, der følger af den europæiske arrestordre.

Hvis den anholdte meddeler samtykke til udleveringen, skal dette samtykke efter *artikel 13* meddeles den judicielle myndighed i overensstemmelse med national ret. Samtykket kan i princippet ikke tilbagekaldes, men medlemsstaterne kan dog fastsætte, at samtykke kan tilbagekaldes i henhold til national ret.

Hvis den anholdte ikke meddeler samtykke til udleveringen, skal den pågældende ifølge *artikel 14* have lejlighed til at udtale sig om arrestordren.

Efter *artikel 15* afgør den judicielle myndighed i den anmodede stat inden for de frister og på de betin-

gelsler, der er fastsat i rammeafgørelsen, om der er grundlag for udlevering. Den judicielle myndighed kan anmode om yderligere oplysninger fra den anmodende stat, og den kan fastsætte en tidsfrist for fremsendelse af disse supplerende oplysninger.

Medlemsstaterne kan beslutte, at den afgørelse, som den judicielle myndighed træffer, kan appelleres i henhold til national ret.

Artikel 16 vedrører de situationer, hvor der foreligger konkurrerende anmodninger. Hvis flere medlemsstater har udstedt en europæisk arrestordre i forhold til den samme person, skal de judicielle myndigheder i den anmodede stat afgøre, hvilken anmodning der skal imødekommes. Afgørelsen skal træffes under hensyntagen til alle de foreliggende oplysninger – herunder lovovertrædelsernes grovhed, gerningsstederne samt tidspunktet for udstedelsen af arrestordrerne

Hvis der foreligger en europæisk arrestordre og tilfælde en anmodning om udlevering fra et tredjeland, skal den anmodede stat træffe afgørelse om, hvilken anmodning der skal imødekommes under hensyn til samtlige foreliggende omstændigheder, herunder de omstændigheder der følger af den relevante konvention eller udleveringsaftale.

Rammeafgørelsen berører ifølge bestemmelsen ikke medlemsstaternes forpligtelser i henhold til statutten for Den Internationale Straffedomstol, hvis anmodninger i visse tilfælde vil have forrang.

Artikel 17 fastsætter, at en europæisk arrestordre skal behandles og fuldbyrdes som en hastesag, og opstiller i øvrigt visse frister for sagsbehandlingen. Bestemmelsen indebærer, at den endelige afgørelse om udlevering bør træffes senest 10 dage efter, at den anholdte har meddelt samtykke til udleveringen. I andre tilfælde bør afgørelsen træffes senest 60 dage efter anholdelsen af den pågældende. Denne frist kan dog i særlige tilfælde forlænges med 30 dage. Den anmodede medlemsstat skal sikre, at den pågældende forbliver i denne stat, indtil der er truffet en endelig afgørelse.

Artikel 18 og 19 indebærer, at i de tilfælde, hvor en arrestordre er udstedt med henblik på strafforfølgning, skal den anmodede medlemsstats judicielle myndigheder efter anmodning enten meddele samtykke til, at der gennemføres afhøring af den eftersøgte person, eller at den eftersøgte person midlertidigt overføres til den anmodende stat.

Hvis den person, der ønskes, f.eks. nyder immunitet i den anmodede medlemsstat, løber fristen for afgørelse af udleveringsspørgsmålet efter artikel 20 først fra det tidspunkt, hvor den judicielle myndighed i den an-

modede stat er blevet underrettet om, at immuniteten i givet fald er ophævet.

Artikel 21 fastlægger, at rammeafgørelsen ikke påvirker de forpligtelser, som medlemsstaterne har over for en stat uden for EU, når en person er udleveret fra en sådan tredjestat. Medlemsstaterne skal således respektere eventuelle forbud mod videreudlevering – herunder til en anden medlemsstat.

Efter *artikel 22* skal den judicielle myndighed i den anmodede medlemsstat straks meddele den anmodende medlemsstat, om den europæiske arrestordre vil blive imødekommet, og dermed om udlevering kan finde sted.

Efter *artikel 23* udleveres den eftersøgte person hurtigst muligt efter aftale mellem de berørte medlemsstater. Udleveringen skal dog finde sted senest 10 dage efter, at der er truffet afgørelse om udlevering. Udleveringen kan midlertidigt udsættes, hvis den anholdtes alder, helbred eller andre humanitære grunde taler herfor. Hvis udleveringen ikke kan finde sted inden den angivne frist, løslades den pågældende.

I medfør af *artikel 24* kan den judicielle myndighed i den anmodede medlemsstat – efter at have truffet afgørelse om udlevering – beslutte, at udleveringen udsættes med henblik på, at den pågældende retsforfølges eller fuldbyrder en straf i denne stat.

Efter *artikel 25* skal medlemsstaterne tillade transit gennem deres områder af en eftersøgt person, der skal udleveres fra en medlemsstat til en anden medlemsstat eller fra en tredjestat til en medlemsstat, hvis de bl.a. har modtaget oplysning om identiteten på den pågældende person, statsborgerskab og lovovertrædelsens karakter. Der er mulighed for at gøre transit af egne statsborgere betinget på samme måde, som udlevering af egne statsborgere kan gøres betinget.

I henhold til *artikel 26* skal den anmodende medlemsstat fratække enhver frihedsberøvelse, herunder frihedsberøvelsen i den anmodede medlemsstat, i den samlede straf.

Artikel 27 omhandler den såkaldte specialitetsregel. Medlemsstaterne kan meddele Rådssekretariatet, at en person, der er blevet udleveret fra denne medlemsstat på grundlag af en europæisk arrestordre, i den anmodende medlemsstat kan retsforfølges, dømmes og tilbageholdes for andre lovovertrædelser end den lovovertrædelse, for hvilken den europæiske arrestordre var udstedt, medmindre den judicielle myndighed i den anmodede medlemsstat i særlige tilfælde anfører andet i sin beslutning. Hvis en medlemsstat ikke har afgivet en sådan erklæring overfor Rådssekretariatet, finder de gældende specialitetsregler fortsat anvendelse. Dette indebærer, at en person, der er udleveret, som

hovedregel ikke kan retsforfølges, dømmes eller tilbageholdes for andre lovovertrædelser begået forud for udleveringen. Der gælder dog visse undtagelser i forhold til denne hovedregel, som svarer til de gældende regler i udleveringsloven, herunder hvis den pågældende har meddelt samtykke hertil, eller hvis lovovertrædelsen ikke kan straffes med frihedsberøvelse.

Efter *artikel 28* kan medlemsstaterne meddele Rådssekretariatet, at den person, der udleveres, kan videreudleveres til en anden medlemsstat, medmindre den judicielle myndighed i det land, der har udleveret den pågældende, i særlige tilfælde anfører andet. Hvis en sådan erklæring ikke afgives, kan videreudlevering som udgangspunkt ikke finde sted. Der gælder dog visse undtagelser, herunder hvis den person, der er udleveret, har meddelt samtykke til videreudlevering, eller hvis det land, der har udleveret den pågældende, har meddelt samtykke til videreudlevering. Disse regler svarer til de gældende regler i udleveringsloven.

Udlevering til en stat uden for EU må alene finde sted, hvis den stat, der har udleveret den pågældende, har meddelt sit samtykke hertil.

Artikel 29 indeholder regler om overgivelse af genstande i forbindelse med udlevering. Bestemmelsen fastslår, at den anmodede stat i overensstemmelse med national ret skal beslaglægge og overlevere genstande, der er påkrævet som bevismateriale, eller som den eftersøgte har erhvervet som resultat af lovovertrædelsen.

Artikel 30 vedrører omkostninger.

Da rammeafgørelsens regler skal erstatte de gældende regler om udlevering af lovovertrædere mellem medlemsstaterne, indebærer rammeafgørelsen efter *artikel 31*, at bestemmelserne i rammeafgørelsen den 1. januar 2004 træder i stedet for de gældende konventioner om udlevering mellem medlemsstaterne. Derimod berører rammeafgørelsen ikke anvendelsen af forenklede procedurer eller betingelser, der følger af bilaterale eller multilaterale aftaler, eller som er aftalt mellem medlemsstaterne på grundlag af ensartet eller gensidig lovgivning, i det omfang de er mere vidtrækkende end udkastet til rammeafgørelse.

Medlemsstaterne kan endvidere indgå bilaterale eller multilaterale aftaler efter rammeafgørelsens ikrafttræden, hvis sådanne aftaler er mere vidtrækkende end rammeafgørelsen, men aftalerne må ikke påvirke forbindelserne mellem medlemsstaterne. Sådanne aftaler må f.eks. ikke give forrang til anmodninger om udlevering fra visse medlemsstater eller stater uden for EU.

Medlemsstaterne skal inden tre måneder efter rammeafgørelsens ikrafttræden meddele Rådet og Kom-

missionen, hvilke gældende aftaler de fortsat ønsker at anvende.

Artikel 32 indebærer, at de gældende konventioner om udlevering fortsat finder anvendelse på anmodninger, der er fremsat før den 1. januar 2004. Anmodninger, der modtages efter dette tidspunkt, behandles efter reglerne i rammeafgørelsen. Medlemsstaterne kan dog på tidspunktet for Rådets vedtagelse af rammeafgørelsen fremsætte en erklæring om, at anmodninger, der vedrører handlinger begået før en af medlemsstaten nærmere angivet dato, dog senest ikrafttrædelsesdatoen efter *artikel 35*, vil blive behandlet i overensstemmelse med de gældende udleveringsregler.

Artikel 34 og 35 vedrører rammeafgørelsens gennemførelse og ikrafttræden. Bestemmelserne indebærer, at medlemsstaterne skal træffe de nødvendige foranstaltninger for at gennemføre rammeafgørelsen senest den 31. december 2003. Rammeafgørelsen træder i kraft 20 dage efter offentliggørelsen i EF-Tidende.

4. Justitsministeriets overvejelser

Rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre mv. indeholder en række betingelser for udlevering og procedurer for behandlingen af udleveringsanmodninger, som væsentligt adskiller sig fra de betingelser og procedurer, der i dag gælder for udlevering til andre stater, herunder EU-medlemsstater. Som følge heraf foreslår Justitsministeriet, at der indføres en ny systematik i udleveringsloven, således at loven bl.a. opdeles i et kapitel om betingelser for udlevering til stater uden for EU (kapitel 2), et kapitel om betingelser for udlevering til EU-medlemsstater (kapitel 2 a), et kapitel om behandlingen af sager om udlevering til stater uden for EU (kapitel 3) samt et kapitel om behandlingen af sager om udlevering til EU-medlemsstater (kapitel 3 a). Lovens 4. kapitel om andre bestemmelser vil fortsat gælde for alle sager om udlevering, medmindre andet følger af de enkelte bestemmelser.

I det følgende behandles først de nye betingelser for udlevering til EU-medlemsstater, herunder afslagsgrundene, jf. pkt. 4.1. Herefter gennemgås procedurerne for behandling af sager om udlevering til EU-medlemsstater, jf. pkt. 4.2. Endelig omtales forholdet til de nordiske udleveringsregler, jf. pkt. 4.3.

4.1. Betingelser for udlevering til EU-medlemsstater på grundlag af den europæiske arrestordre

Rammeafgørelsen indeholder i *artikel 2* nogle krav til lovovertrædelsens beskaffenhed, der fastsætter, hvornår udlevering som udgangspunkt skal ske. Samtidig indeholder *artikel 3 og 4* en række obligatoriske og fakultative afslagsgrunde, hvorefter medlemssta-

terne henholdsvis skal eller kan afslå at udlevere en person til en anden medlemsstat på grundlag af en europæisk arrestordre. Hertil kommer, at medlemsstaterne i henhold til artikel 5 kan stille en række vilkår som betingelse for udleveringen. Enkelte af disse afslagsgrunde går videre, end hvad der i dag følger af udleveringskonventionerne. Begrundelsen herfor er navnlig, at rammeafgørelsen i artikel 2 indeholder en fravigelse af kravet om dobbelt strafbarhed. Dette medfører eksempelvis et behov for at kunne afslå en anmodning om udlevering med den begrundelse, at den pågældende er under den kriminelle lavalder i det anmodede land.

De i rammeafgørelsen nævnte afslagsgrunde er udtømmende. Der vil således ikke kunne ske afvisning af en europæisk arrestordre, hvis betingelserne for udlevering i rammeafgørelsen er opfyldt, og der ikke foreligger en af de i rammeafgørelsen særligt opregnede afslagsgrunde.

Det bemærkes i denne forbindelse, at rammeafgørelsen den 1. januar 2004 træder i stedet for de gældende konventioner om udlevering mellem medlemsstaterne (jf. artikel 31). Det betyder således bl.a., at 1957-konventionen og de tilhørende protokoller samt 1995-konventionen og 1996-konventionen ikke længere finder anvendelse mellem medlemsstaterne. Det vil således ikke længere være muligt at afslå udlevering i henhold til en europæisk arrestordre under henvisning til bestemmelser i eller forbehold over for disse konventionsbestemmelser.

4.1.1. Forholdet til Den europæiske Menneskerettighedskonvention

Det fremgår af rammeafgørelsens præambelbetragtning nr. 12 og artikel 1, stk. 3, at reglerne i rammeafgørelsen er fastsat under iagttagelse af de grundlæggende rettigheder og grundlæggende retsprincipper, som fremgår af artikel 6 i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU).

Efter artikel 6 i TEU bygger unionen på principperne om frihed, demokrati og respekt for menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder samt retsstatsprincippet, der alle er principper, som medlemsstaterne har til fælles. Det følger endvidere af bestemmelsen, at unionen respekterer den grundlæggende rettigheder, således som de garanteres ved Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, og således som de følger af medlemsstaternes fælles forfatningsmæssige traditioner, som generelle principper for fællesskabsretten.

Lovforslag indebærer således ingen ændringer af Danmarks forpligtelse til at overholde de grundlæg-

gende rettigheder og principper, der bl.a. følger af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

I præambelbetragtning nr. 13 i rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre mv. er anført, at personer ikke må udleveres til en stat, hvor der er alvorlig risiko for, at de vil blive udsat for dødsstraf, tortur eller anden umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.

Det fremgår allerede af den gældende § 10 (nr. 3) i udleveringsloven, hvortil den foreslåede § 10 j, stk. 1, henviser, at udlevering kun kan ske på vilkår af, at en eventuel idømt dødsstraf ikke fuldbyrdes.

I lyset af denne udtrykkelige bestemmelse i præambelen til rammeafgørelsen samt de indkomne høringsvar har Justitsministeriet fundet det naturligt at indsætte en bestemmelse, der præciserer, at udlevering ikke må finde sted, hvis der er fare for, at den pågældende vil blive udsat for tortur eller anden umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf. Der henvises herved til de foreslåede bestemmelser i § 6, stk. 2 (om udlevering til stater uden for EU) og § 10 h, stk. 2 (om udlevering til EU-medlemsstater).

Justitsministeriet har overvejet, om der bør indsættes en generel bestemmelse i udleveringsloven, der udtrykkeligt fastsætter, at udlevering ikke må finde sted, hvis udlevering ville stride mod Danmarks internationale menneskeretlige forpligtelser.

Det er imidlertid almindeligt anerkendt i dansk ret, at Danmark er forpligtet til at overholde Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, som er gjort til en del af dansk ret ved lov nr. 285 af 29. april 1992. Der er endvidere – Justitsministeriet bekendt – ikke i anden national lovgivning er indsat en sådan særlig bestemmelse, der udtrykkeligt fastslår denne forpligtelse. På den baggrund har Justitsministeriet ikke fundet det nødvendigt eller hensigtsmæssigt at foreslå indsat en sådan generel bestemmelse. Hertil kommer, at en sådan bestemmelse ikke ville give yderligere vejledning, men ville derimod kunne give anledning til urigtige modsætningsslutninger i forhold anden lovgivning.

Det bemærkes, at de foreslåede bestemmelser i § 6, stk. 2 og § 10 h, stk. 2, naturligvis ikke indebærer, at de bestemmelser i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention – f.eks. artikel 6 om kravet om en retfærdig rettergang – der ikke udtrykkeligt nævnes i udleveringsloven, ikke finder anvendelse.

4.1.2. Lovovertrædelsens beskaffenhed

Efter rammeafgørelsens artikel 2, stk. 1, kan arrestorden udstedes med henblik på *straffuldbyrdelse*, hvis den, som arrestorden vedrører, er idømt fængsel

mv. af mindst 4 måneders varighed i den medlemsstat, der har udstedt arrestordren. Der kan ske udlevering til *strafforfølgning*, hvis arrestordren er udstedt for en lovovertrædelse, der i den pågældende medlemsstat kan straffes med fængsel i mindst 12 måneder i den medlemsstat, der har udstedt arrestordren.

Der kan endvidere ske udlevering til strafforfølgning eller straffuldbyrdelse uanset kravet om dobbelt strafbarhed, såfremt arrestordren er udstedt for en lovovertrædelse, der er omfattet af de i artikel 2, stk. 2, særligt opregnede handlinger (den såkaldte positivliste), og handlingen i den anmodende medlemsstat kan medføre frihedsstraf inden for en strafferamme på mindst 3 år.

Rammeafgørelsens artikel 2 om anvendelsesområdet for den europæiske arrestordre indebærer, at det er nødvendigt at ændre de gældende betingelser i udleveringslovens § 2, stk. 1, (danske statsborgere) og § 2 a (udlændinge) for udlevering fra Danmark til en anden EU-medlemsstat.

Der foreslås derfor indsat en ny bestemmelse i udleveringslovens § 10 a, der fastsætter betingelserne for udlevering af personer (dvs. både danske statsborgere og udlændinge) til andre EU-medlemsstater. Efter den foreslåede bestemmelse (stk. 1) kan der ske udlevering til en medlemsstat til strafforfølgning eller straffuldbyrdelse, selv om den pågældende handling ikke er strafbar efter dansk ret, hvis handlingen er omfattet af positiv-listen og efter lovgivningen i den anmodende medlemsstat kan straffes med fængsel mv. i mindst 3 år.

For handlinger, som ikke er omfattet af positiv-listen, kan der ifølge den foreslåede bestemmelse (stk. 2) ske udlevering af personer til *strafforfølgning*, hvis den strafbare handling i den pågældende stat kan medføre fængsel (eller en anden frihedsberøvende foranstaltning) i mindst 1 år, og en tilsvarende handling er strafbar efter dansk ret. I modsætning til de gældende bestemmelser om udlevering af henholdsvis egne statsborgere eller udlændinge er det således efter den foreslåede bestemmelse strafferammen i den anmodende stat – og ikke strafferammen efter dansk lov – der er afgørende for, om der kan ske udlevering.

Uden for positiv-listen kan der efter den foreslåede bestemmelse endvidere ske udlevering af personer til *straffuldbyrdelse* i en medlemsstat, hvis den pågældende er idømt fængsel eller en anden frihedsberøvende foranstaltning af mindst 4 måneders varighed, og en tilsvarende handling er strafbar efter dansk ret (stk. 3). Det er således alene den faktisk idømte straf eller foranstaltning, der som udgangspunkt er afgørende for, om anmodningen om udlevering kan imø-

dekomes. Der stilles således ikke – i modsætning til hvad der er gældende i dag efter udleveringslovens § 2 a, jf. § 3, hvorefter det er en betingelse, at lovovertrædelsen efter dansk ret kan straffes med fængsel i mindst 6 måneder – et supplerende strafferammekrav for den pågældende handling.

4.1.2.1. Dobbelt strafbarhed (lovovertrædelser inden for eller uden for positiv-listen)

Efter rammeafgørelsens artikel 2, stk. 4, og artikel 4, stk. 1, kan der som udgangspunkt stilles krav om, at den handling, for hvilken den europæiske arrestordre er udstedt, ligeledes er strafbar i den anmodede medlemsstat. Dette indebærer, at det som udgangspunkt kan stilles som betingelse for udlevering til en anden EU-medlemsstat, at en handling svarende til den handling, for hvilken der søges udlevering, er strafbar efter dansk ret.

Kravet om dobbelt strafbarhed har længe været et grundlæggende princip i dansk strafferet. Efter Justitsministeriets opfattelse bør lovforslaget udformes således, at muligheden for at stille krav om dobbelt strafbarhed udnyttes. Lovforslaget indeholder derfor i § 10 a, stk. 2 og 3, bestemmelser, hvorefter det er en betingelse for udlevering for handlinger uden for positiv-listen, at en handling, der svarer til den, der søges udlevering for, ligeledes er strafbar efter dansk ret.

Med hensyn til kravet om dobbelt strafbarhed, som ifølge lovforslaget skal gælde for handlinger, der ikke er omfattet af positiv-listen, fremgår det af rammeafgørelsens artikel 2, stk. 4, at dette skal administreres fleksibelt, således at kravet anses for opfyldt, hvis de handlinger, der er beskrevet i arrestordren, helt eller delvist svarer til en lovovertrædelse i den anmodede medlemsstat. Dette indebærer, at det vil være tilstrækkeligt, for at kravet om dobbelt strafbarhed må anses for opfyldt, at sigtelsen, tiltalen eller dommen – uanset den retlige beskrivelse – vedrører en handling, som ligeledes efter dansk ret ville være strafbar, hvis handlingen havde fundet sted her i landet.

Efter rammeafgørelsens artikel 2, stk. 4, er det imidlertid ikke muligt at stille krav om dobbelt strafbarhed, såfremt arrestordren er udstedt for en lovovertrædelse, der er omfattet af de i artikel 2, stk. 2, særligt opregnede handlinger – den såkaldte positiv-liste – hvis disse handlinger i den anmodende medlemsstat kan medføre frihedsstraf inden for en strafferamme på mindst 3 år.

En række af de lovovertrædelser, der er opført på positiv-listen, er omfattet af EU-instrumenter, der forpligter medlemsstaterne til at kriminalisere nærmere opregnede strafbare handlinger. Endvidere har Rådet i

en erklæring i tilknytning til rammeafgørelsen tilkendegivet, at der i Rådet er enighed om i overensstemmelse med TEU artikel 31, litra e, at fortsætte arbejdet med den indbyrdes tilnærmelse af definitionerne af de lovovertrædelser, der er omfattet af artikel 2, stk. 2, i rammeafgørelsen, med henblik på at søge at opnå den samme retlige forståelse blandt medlemsstaterne. Rådserklæringen indeholder i øvrigt præciserende bemærkninger, som nærmere afgrænser, hvad der skal forstås ved bl.a. sabotage, pengeafpresning, racisme og fremmedhad.

Da de lovovertrædelser, der er omfattet af positiv-listen, som udgangspunkt vil være strafbare i alle medlemsstater, er betydningen af rammeafgørelsen på dette punkt navnlig, at den anmodende medlemsstat ikke skal foretage en indgående kontrol af, om lovovertrædelsen ligeledes er strafbar i den anmodede medlemsstat. For så vidt angår lovovertrædelser, der ikke er omfattet af positiv-listen, vil der derimod skulle gennemføres en kontrol af, om forholdet også er strafbart i det land, som skal gennemføre udleveringen.

Med henblik på at opfylde kravene i rammeafgørelsens artikel 2, stk. 2, jf. stk. 4, indeholder lovforslaget i § 10 a, stk. 1, som nævnt en bestemmelse, hvorefter der med hensyn til de i bestemmelsen opregnede handlinger (nr. 1-32), som svarer til den i rammeafgørelsen fastsatte positiv-liste, kan ske udlevering til en medlemsstat, uanset om en tilsvarende handling er strafbar efter dansk ret, hvis handlingen i den anmodende medlemsstat kan medføre fængselsstraf mv. i mindst 3 år.

Justitsministeriet har overvejet, om gennemførelsen af artikel 2, stk. 2, jf. stk. 4, kunne ske ved i loven at bemyndige justitsministeren til ved bekendtgørelse at fastsætte de handlinger, for hvilke der kan ske udlevering, selv om kravet om dobbelt strafbarhed ikke er opfyldt. Denne løsningsmodel ville indebære, at eventuelle fremtidige ændringer af positiv-listen i EU ville kunne gennemføres administrativt ved en ændring af bekendtgørelsen.

Justitsministeriet har imidlertid fundet det rigtigst at indsætte positiv-listen direkte i loven, således at det er muligt ud fra lovteksten at konstatere omfanget af adgangen til at udlevere personer fra Danmark til andre EU-medlemsstater.

Den foreslåede bestemmelse i § 10 a, stk. 1, hvorefter de handlinger, som er omfattet af positiv-listen, opregnes direkte i loven, indebærer endvidere, at en eventuel fremtidig gennemførelse af en udvidelse af positiv-listen i dansk ret vil kræve en ændring af udleveringsloven.

4.1.2.2. Udlevering af danske statsborgere

Rammeafgørelsen sonderer med hensyn til medlemsstaternes forpligtelse til at foretage udlevering på grundlag af en europæisk arrestordre som udgangspunkt ikke mellem udlevering af egne statsborgere og udlændinge. Rammeafgørelsen indebærer således, at der som udgangspunkt ikke vil kunne opstilles forskellige betingelser for udlevering af danske statsborgere og udlændinge.

Den foreslåede bestemmelse i § 10 a sonderer derfor ikke – til forskel for de gældende bestemmelser i udleveringslovens § 2 og § 2 a – mellem egne statsborgere og udlændinge.

Ifølge rammeafgørelsens artikel 4, stk. 6, kan udlevering af bl.a. egne statsborgere imidlertid afslås, hvis den anmodede medlemsstat forpligter sig til selv at fuldbyrde straffen. Denne bestemmelse har således betydning for udlevering af danske statsborgere til andre EU-medlemsstater, idet danske myndigheder kan afslå udlevering med henblik på fuldbyrdelse af en frihedsstraf, hvis de danske myndigheder forpligter sig til at overtage fuldbyrdelsen af straffen. Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med artikel 5, stk. 3, der indebærer, at udlevering af egne statsborgere til strafopfølgning i de andre medlemsstater kan betinges af, at den pågældende tilbageføres med henblik på at fuldbyrde en eventuel straf i den anmodede medlemsstat.

Det har hidtil været Justitsministeriets opfattelse, at der ved udlevering af danske statsborgere til udlandet bør være mulighed for at stille vilkår om, at afsoning af en eventuelt idømt frihedsstraf mv. foregår i Danmark. Justitsministeriet har på denne baggrund folkeretligt taget forbehold om, at udlevering af en dansk statsborger til andre EU-medlemsstater kan betinges af, at den pågældende overføres til strafafsoning i Danmark. Efter Justitsministeriets opfattelse bør der fortsat være mulighed for at stille et sådant vilkår for udlevering til en anden medlemsstat.

Under hensyntagen til den udvidelse af forpligtelsen til at udlevere bl.a. danske statsborgere til andre EU-medlemsstater, som arrestordren indebærer, finder Justitsministeriet endvidere, at der bør være adgang til at afslå udlevering af danske statsborgere til straf fuldbyrdelse til en medlemsstat, hvis der samtidig gives tilsagn om, at den idømte straf fuldbyrdes her i landet.

Der henvises til den foreslåede nye bestemmelse i udleveringslovens § 10 b samt de specielle bemærkninger til denne bestemmelse.

I forbindelse med ratifikation af 1957-konventionen afgav Danmark erklæring om, at ordet »statsbor-

ger« skulle omfatte personer med statsborgerret eller fast bopæl i Danmark eller i et af de nordiske lande. Det indebar bl.a., at Danmark ikke folkeretligt var forpligtet til at udlevere personer med opholdstilladelse i Danmark som flygtninge eller nordiske statsborgere. I forbindelse med EU-udleveringskonventionen fra 1996 afgav Danmark, Finland og Sverige imidlertid en erklæring om, at de ikke vil påberåbe sig bl.a. den nævnte erklæring som begrundelse for at nægte at udlevere personer fra ikke-nordiske stater, som er bosat i disse lande. Danmark gav dermed folkeretligt afkald på at nægte udlevering af sådanne personer til de øvrige EU-medlemsstater. Den danske udleveringslov blev ved lov nr. 417 af 10. juni 1997 ændret i overensstemmelse hermed. Personer fra ikke-nordiske stater kan derfor ikke efter gældende ret nægtes udleveret fra Danmark til en EU-medlemsstat med henvisning til, at den pågældende har bopæl i Danmark, Finland eller Sverige. Der henvises herved til Folketingstidende 1996-97, tillæg A, s. 4489-4490.

Rammeafgørelsens artikel 4, stk. 6, og 5, stk. 3, giver medlemsstaterne mulighed for at fastsætte de samme begrænsninger i forpligtelsen til at udlevere personer, der opholder sig eller har bopæl i den pågældende medlemsstat, som med hensyn til egne statsborgere. Der kan således indføres bestemmelser i udleveringsloven, hvorefter udlevering til straffuldbyrdelse i en EU-medlemsstat af sådanne personer kan afslås, hvis Danmark forpligter sig til at fuldbyrde den idømte straf her i landet. Endvidere kan udlevering til strafopfølgning i en anden EU-medlemsstat af disse personer – ligesom med hensyn til danske statsborgere – betinges af, at den pågældende tilbageføres til Danmark med henblik på fuldbyrdelse af en eventuel straf.

Af hensyn til den udvidelse af forpligtelsen til at udlevere til andre EU-medlemsstater, som rammeafgørelsen indebærer, finder Justitsministeriet, at muligheden for at afslå udlevering til straffuldbyrdelse, hvis straffen i stedet fuldbyrdes i Danmark, og muligheden for at betinge udlevering til strafopfølgning af, at den pågældende tilbageføres med henblik på, at en eventuel straf fuldbyrdes her i landet, bør udstrækkes til ligeledes at omfatte personer med fast bopæl her i landet. Justitsministeriet lægger herved vægt på, at de hensyn, som efter den foreslåede § 10 b kan begrunde, at udlevering af en dansk statsborger afslås eller betinges af tilbageførsel til Danmark, ligeledes kan gøre sig gældende i forhold til personer, der ikke er danske statsborgere, men som igennem længere tid har haft fast bopæl i Danmark, eksempelvis personer, som opfylder de formelle betingelser for at opnå statsborgerskab her i landet.

Justitsministeriet har i forbindelse med udarbejdelsen af lovforslaget overvejet, om bestemmelsen i § 10 b skulle gøres obligatorisk, således at udlevering af danske statsborgere mv. til andre EU-medlemsstater altid skulle afslås/betinges af tilbageførelse.

Efter Justitsministeriets opfattelse kan der imidlertid tænkes tilfælde, hvor en person har begået en meget alvorlig lovovertrædelse i en anden medlemsstat, og hensynet til denne medlemsstat derfor tilsiger, at den pågældende bør retsforfølges og afsone en eventuel idømt straf i denne medlemsstat. Justitsministeriet har derfor fundet, at spørgsmålet om, hvorvidt udlevering af danske statsborgere mv. skal afslås/betinges af tilbageførelse, bør bero på en konkret vurdering i det enkelte tilfælde.

Der kan ved denne vurdering bl.a. lægges vægt på grovheden af den begåede kriminalitet og den pågældendes tilknytning til den medlemsstat, hvor lovovertrædelsen er begået. Efter Justitsministeriets opfattelse vil der således f.eks. normalt ikke være grundlag for at betinge udlevering af en dansk statsborger mv. til strafopfølgning af tilbageførelse af den pågældende med henblik på afsoning af en eventuel idømt straf, hvis den pågældende er dømt for meget alvorlige lovovertrædelser – herunder terrorhandlinger. Et andet eksempel kunne være, at den pågældende har en nær tilknytning til den medlemsstat, hvor lovovertrædelsen er begået.

4.1.2.3. Flere lovovertrædelser

Er der spørgsmål om udlevering for flere strafbare forhold, kan udlevering finde sted, selv om lovens almindelige betingelser for udlevering (i §§ 2 og 2 a og § 3, stk. 1 og 2,) kun er opfyldt med hensyn til ét af disse forhold, jf. udleveringslovens § 3, stk. 3.

Rammeafgørelsen indeholder ikke bestemmelser om, hvordan medlemsstaterne skal forholde sig, hvis der foreligger flere lovovertrædelser, og rammeafgørelsen nødvendiggør således ikke ændringer af gældende ret på dette område.

Som følge af det foreslåede nye kapitel 2 a om betingelser for udlevering til EU-medlemsstater, foreslår Justitsministeriet, at der i dette kapitel indsættes en bestemmelse svarende til § 3, stk. 3, jf. den foreslåede bestemmelse i § 10 a, stk. 4.

4.1.3. Politiske lovovertrædelser mv.

Efter udleveringsloven § 5, stk. 1, gælder der som udgangspunkt et generelt forbud mod udlevering for en politisk lovovertrædelse. Der gælder imidlertid visse undtagelser fra dette forbud. Forbudet mod udlevering for politiske lovovertrædelser finder således

f.eks. ikke anvendelse med hensyn til handlinger, der er omfattet af den europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme fra 1977, FN-konventionen til bekæmpelse af terrorbombninger samt FN-konventionen til bekæmpelse af finansiering af terrorisme, jf. § 5, stk. 3.

Efter artikel 5 i Konventionen om udlevering mellem Den Europæiske Unions medlemsstater (EU-udleveringskonventionen) må en medlemsstat ikke afslå udlevering med den begrundelse, at lovovertrædelsen anses for en politisk lovovertrædelse, en lovovertrædelse, der har forbindelse med en politisk lovovertrædelse, eller en lovovertrædelse, der udspringer af politiske motiver. Danmark har imidlertid taget forbehold over for denne bestemmelse i EU-udleveringskonventionen, således at forbudet mod at nægte udlevering for politiske lovovertrædelser for Danmarks vedkommende er indskrænket til alene at gælde for lovovertrædelser, der er omfattet af de i udleveringslovens § 5, stk. 3, nævnte konventionsbestemmelser om terrorisme.

Som nævnt ovenfor indeholder rammeafgørelsens artikel 3 og 4 en række obligatoriske og fakultative afslagsgrunde, hvorefter medlemsstaterne henholdsvis skal eller kan afslå at udlevere en person til en anden medlemsstat på grundlag af en europæisk arrestordre. Disse afslagsgrunde er udtømmende, således at der ikke vil kunne ske afvisning af en europæisk arrestordre, hvis betingelserne i rammeafgørelsen er opfyldt, og der ikke foreligger en af de i rammeafgørelsen særligt opregnede afslagsgrunde.

Da de i rammeafgørelsen angivne afslagsgrunde ikke omfatter politiske lovovertrædelser, vil det ikke længere være muligt at afslå udlevering til en medlemsstat med henvisning til, at der er tale om en politisk lovovertrædelse. Det er således nødvendigt at ændre den gældende udleveringslov, så den kommer i overensstemmelse hermed.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at det følger af rammeafgørelsens præambelbetragtning nr. 12 og artikel 1, stk. 3, at reglerne i rammeafgørelsen er fastsat under iagttagelse af de grundlæggende rettigheder og principper, som bl.a. er fastsat i artikel 6 i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU). Det følger bl.a. heraf, at rammeafgørelsen respekterer Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Udlevering vil således fortsat skulle nægtes, hvis der er objektive grunde til at formode, at en europæisk arrestordre er udstedt med det formål at forfølge eller straffe en person på grund af den pågældendes race, religion, nationalitet eller politiske overbevisning mv., jf. nærmere nedenfor pkt. 4.1.1. (forholdet til Den Europæiske

Menneskerettighedskonvention) og 4.1.9. (særlige tilfælde).

Rammeafgørelsen indebærer endvidere, at udlevering ikke som efter gældende ret vil kunne afslås med den begrundelse, at der er tale om en militær lovovertrædelse (udleveringslovens § 4).

Det foreslåede nye kapitel 2 a om udlevering til EU-medlemsstater indeholder som følge heraf ikke afslagsgrunde svarende til udleveringslovens § 4 og § 5.

4.1.4. Den kriminelle lavalder

Rammeafgørelsen fastsætter i artikel 3 visse obligatoriske grunde til at afslå udlevering på grundlag af en europæisk arrestordre. Hvis der foreligger en af disse obligatoriske afslagsgrunde, er medlemsstaterne således forpligtet til at afvise udlevering.

Det fremgår af rammeafgørelsens artikel 3, stk. 3, at udlevering skal afslås, hvis den person, der er omfattet af arrestordren, er under den kriminelle lavalder efter den anmodede stats lovgivning.

Den gældende udleveringslov indeholder ingen udtrykkelige regler om, at udlevering ikke kan ske, hvis den pågældende er under den kriminelle lavalder, jf. straffelovens § 15. Det følger i dag af kravet om dobbelt strafbarhed, at der ikke kan ske udlevering af en person under 15 år. Da indførelsen af den europæiske arrestordre bl.a. indebærer, at der i relation til lovovertrædelserne omfattet af den såkaldte positiv-liste ikke længere vil kunne stilles krav om, at handlingen ligeledes skal være strafbar efter dansk ret, er det nødvendigt at indføre en udtrykkelig bestemmelse om, at udlevering til EU-medlemsstater af personer under den kriminelle lavalder ikke kan ske, jf. den foreslåede bestemmelse i § 10 c.

4.1.5. Forbud mod dobbelt strafforfølgning

4.1.5.1. Udlevering skal efter den obligatoriske afslagsgrund i artikel 3, stk. 2, afslås, hvis det af de oplysninger, som den anmodede medlemsstats myndigheder er i besiddelse af, fremgår, at den person, der er omfattet af arrestordren, tidligere er blevet endelig dømt i den anmodede eller en anden medlemsstat for den handling, som den pågældende nu ønskes udleveret for. Hvis den pågældende blev kendt skyldig, skal udlevering dog kun afslås, hvis straffen er fuldbyrdet, er ved at blive fuldbyrdet eller ikke længere kan fuldbyrdes efter lovgivningen i domslandet.

Denne bestemmelse omhandler princippet om forbud mod dobbelt strafforfølgning (»ne bis in idem«). Bestemmelsen vedrører således tilfælde, hvor der i strid med princippet om »ne bis in idem« er indledt strafforfølgning eller afsagt dom i en medlemsstat,

selv om den pågældende allerede var dømt eller frifundet for det samme forhold.

Efter udleveringslovens § 8 kan der ikke ske udlevering, når den, der søges udleveret, i Danmark er dømt eller frifundet for den pågældende strafbare handling. Denne bestemmelse tager ikke stilling til betydningen af domme afsagt i andre stater. Danmark har imidlertid folkeretligt taget forbehold over for artikel 9 i den europæiske udleveringskonvention således, at Danmark vil kunne afslå udlevering, hvis den pågældende ved endelig dom i en tredje stat er frifundet eller domfældt for handlingen, eller hvis de kompetente myndigheder i en tredje stat har besluttet at undlade eller afslutte strafforfølgning med hensyn til samme lovovertrædelse.

Rammeafgørelsen er således på dette punkt i overensstemmelse med gældende ret. Som følge af det foreslåede nye kapitel 2 a om betingelser for udlevering til EU-medlemsstater, foreslår Justitsministeriet, at der i dette kapitel indsættes en afslagsgrund svarende til § 8, jf. den foreslåede bestemmelse i § 10 d, stk. 1, 1. pkt., hvorefter udlevering skal afslås, hvis den pågældende tidligere er blevet endelig dømt eller frifundet for den samme handling her i landet eller i en anden EU-medlemsstat, end den stat, der anmoder om udlevering af den pågældende. Bestemmelsen udelukker ikke udlevering til straffuldbyrkelse i en medlemsstat, der tidligere har afsagt dom i sagen, i tilfælde, hvor en anden stat – i strid med princippet om »ne bis in idem« – efterfølgende har indledt strafforfølgning eller afsagt en straffedom, der endnu ikke er fuldbyrdet, for det samme forhold.

Hvis den pågældende er dømt for den samme strafbare handling i en anden stat end den, der anmoder om udlevering, er det ifølge rammeafgørelsen en betingelse for at afslå udlevering, at straffen er fuldbyrdet, er ved at blive fuldbyrdet eller ikke længere kan fuldbyrdes efter lovgivningen i domslandet. Denne betingelse foreslås udtrykkeligt fastsat i § 10 d, stk. 1, 4. pkt. Betingelsen indebærer, at udlevering ikke kan afslås under henvisning til, at den pågældende er dømt her i landet eller i en tredjestat, hvis der på grund af myndighedernes passivitet i domslandet ikke er taget sædvanlige skridt med henblik på fuldbyrdelse af dommen. Hvis domslandets relevante myndigheder således – uden at der er indtrådt forældelse – gennem længere tid intet har foretaget sig med henblik på fuldbyrdelse af dommen, vil udlevering til en tredje medlemsstat ikke kunne afslås. Dette gælder dog ikke i tilfælde, hvor der på grund af myndighedernes almindelig sagsbehandlingstid i domslandet endnu ikke er foretaget de relevante skridt mod fuldbyrdelsen af dommen.

4.1.5.2. Efter rammeafgørelsens artikel 4, stk. 5, kan udlevering endvidere afslås, hvis den anmodede medlemsstat er i besiddelse af oplysninger om, at den person, der er omfattet af arrestordren, tidligere er blevet endelig dømt i et land uden for EU for den lovovertrædelse, der ligger til grund for arrestordren. Bestemmelsen udvider området for princippet om forbud mod dobbelt strafforfølgning til ligeledes at omfatte domme afsagt i et anden stat end den anmodende eller anmodede stat – herunder stater uden for EU.

Den gældende bestemmelse i udleveringslovens § 8 tager ikke udtrykkeligt stilling til betydningen af domfældelser, frifindelser mv. i en tredjestat.

På grund af den udvidede forpligtelse til at udlevere – bl.a. danske statsborgere – til andre EU-medlemsstater, finder Justitsministeriet, at der i udleveringsloven ligeledes bør indføres mulighed for at afslå udlevering, hvis den pågældende er dømt eller frifundet i en stat uden for EU. Der henvises herved til den foreslåede nye bestemmelse i udleveringslovens § 10 d, stk. 1, 3. pkt. Bestemmelsen er valgfri (fakultativ), idet der efter ministeriets opfattelse bør foretages en konkret vurdering af, om der skal ske udlevering. Der vil f.eks. kunne ske udlevering, hvis den pågældende tidligere er frifundet for den samme handling i en stat uden for EU, men grundlaget for dommen er åbenbart mangelfuldt.

Ligesom med hensyn til adgangen til at afslå udlevering under henvisning til, at den pågældende er dømt for handlingen i en anden EU-medlemsstat end den, der anmoder om udlevering, er det ifølge rammeafgørelsen ligeledes en betingelse for at afslå udlevering under henvisning til, at den pågældende er dømt i et land uden for EU, at straffen er fuldbyrdet, er ved at blive fuldbyrdet eller ikke længere kan fuldbyrdes efter lovgivningen i domslandet. Den foreslåede bestemmelse i § 10 d, stk. 1, 4. pkt. er i overensstemmelse hermed. Der henvises om forståelsen af denne betingelse for at afslå udlevering i medfør af § 10 d, stk. 1, 1. og 3. pkt. til bemærkningerne i pkt. 4.1.5.1. ovenfor.

4.1.5.3. Rammeafgørelsen indeholder i artikel 4, stk. 3, en yderligere afslagsgrund i de tilfælde, hvor den anmodede medlemsstat allerede har besluttet ikke at indlede retsforfølgning eller at opgive retsforfølgning af den lovovertrædelse, der ligger til grund for arrestordren.

Efter den gældende bestemmelse i udleveringslovens § 8, 2. pkt., kan udlevering afslås, hvis tiltale er frafaldet mod den pågældende, medmindre betingelserne for omgørelse af beslutningen om tiltalefravalld er opfyldt.

Rammeafgørelsen går på dette punkt videre end den gældende regel i § 8, idet rammeafgørelsen giver mulighed for, at der indføres regler om, at danske myndigheder endvidere kan afslå udlevering, hvis der her i landet – i medfør af retsplejelovens § 721 – er meddelt påtaleopgivelse vedrørende den pågældende handling.

Efter retsplejelovens § 721 kan der meddeles påtaleopgivelse i tilfælde, hvor sigtelsen har vist sig grundløs, hvor videre forfølgning i øvrigt ikke kan ventes at føre til, at sigtede findes skyldig, eller hvor sagens gennemførelse vil medføre vanskeligheder, omkostninger eller behandlingstider, som ikke står i rimeligt forhold til sagens betydning og den straf, som i givet fald kan forventes idømt.

Efter retsplejelovens § 724, stk. 2, kan strafforfølgning, når der er truffet afgørelse om påtaleopgivelse eller tiltalefrafald, kun fortsættes mod den pågældende efter den overordnede anklagemyndigheds bestemmelse, hvis meddelelse herom er forkyndt for den pågældende inden 2 måneder fra afgørelsens dato, medmindre sigtedes forhold har hindret rettidig forkyndelse eller betingelserne for genoptagelse efter § 975 er til stede. Det bemærkes, at fristen for omgørelse af en beslutning om påtaleopgivelse alene finder anvendelse i sager, hvor der er rejst sigtelse mod den pågældende. I sager, hvor der har været indledt efterforskning, uden at der har været rejst sigtelse mod den pågældende, gælder der ingen frist for omgørelse af en beslutning om at indstille efterforskningen.

Den gældende bestemmelse i udleveringslovens § 8, stk. 2, indebærer således, at der i sager, hvor der er meddelt den pågældende tiltalefrafald, ikke vil kunne ske udlevering, hvis fristen på 2 måneder for forkyndelse af den overordnede anklagemyndigheds omgørelse af sagen er overskredet, og betingelserne i § 975 for genoptagelse ikke er opfyldt. Efter denne bestemmelse kan der ske genoptagelse, når nye beviser af vægt er kommet for dagen, eller når det ifølge den pågældendes efterfølgende tilståelse eller andre beviser, der senere er kommet for dagen, må antages, at den pågældende er skyldig, eller påtaleopgivelse eller tiltalefrafald skyldes falske forklaringer mv.

Efter Justitsministeriets opfattelse kan der navnlig på grund af den udvidelse af forpligtelsen til at udlevere personer – herunder danske statsborgere – til andre EU-medlemsstater, som rammeafgørelsen indebærer, være anledning til at udvide adgangen til at afslå udlevering i de nævnte tilfælde. Der vil således f.eks. kunne være grund til at afslå udlevering på grundlag af en europæisk arrestordre, hvis politi- og anklagemyndigheden her i landet allerede har foreta-

get en bevismæssig vurdering af den sag (handling), som arrestordren vedrører, med henblik på eventuel strafforfølgning i Danmark, og der i den forbindelse er meddelt påtaleopgivelse, fordi sigtelsen har vist sig at være grundløs.

Justitsministeriet finder på den baggrund, at der bør indføres mulighed for at afslå udlevering på grundlag af en europæisk arrestordre, hvis der her i landet er meddelt påtaleopgivelse. Det er imidlertid ikke givet, at en anmodning om udlevering skal afslås, alene fordi der foreligger en påtaleopgivelse. De hensyn, der kan begrunde en sådan afvisningsgrund, gør sig f.eks. ikke gældende, hvis påtaleopgivelse er meddelt, fordi handlingen ikke kan strafforfølges i Danmark pga. manglende jurisdiktionskompetence, men i stedet må forfølges i den medlemsstat, der nu anmoder om udlevering.

For at undgå at adgangen til at udlevere personer til stater uden for EU bliver mere vidtgående end adgangen til at udlevere personer til EU-medlemsstater, foreslås der – gennem en ændring af udleveringslovens § 8, 3. pkt. – indført en tilsvarende mulighed for at afslå udlevering til stater uden for EU i sager, hvor der i Danmark er meddelt påtaleopgivelse.

Der henvises til den foreslåede bestemmelse i § 8, 3. pkt., og § 10 d, stk. 2.

4.1.5.4. Efter rammeafgørelsens artikel 3, stk. 1, skal medlemsstaterne endvidere afslå at udlevere, hvis den pågældende kan retsforfølges i den anmodede medlemsstat, og der i denne stat er truffet beslutning om benådning (amnesti).

EU-udleveringskonventionen fra 1996 indeholder i artikel 9 en tilsvarende bestemmelse.

Efter den gældende udleveringslovs § 8 er udlevering som nævnt udelukket, når den pågældende person her i landet er dømt eller frifundet for det forhold, der anmodes om udlevering for. Det er antaget, at udlevering også er afskåret efter § 8, hvis der er sket benådning (amnesti) for det pågældende forhold.

Med henblik på at tydeliggøre retsstillingen finder Justitsministeriet imidlertid, at – der med hensyn til udlevering til stater uden for EU – bør indsættes en udtrykkelig bestemmelse herom i udleveringsloven § 8, 1. pkt. Tilsvarende foreslås der indsat en bestemmelse i § 10 d, stk. 1, 2. pkt., om, at udlevering til en anden EU-medlemsstat skal afslås, hvis den pågældende er benådet for lovovertrædelsen her i landet.

4.1.5.5. Udlevering kan efter artikel 4, stk. 2, endvidere afslås, hvis den person, der er genstand for en europæisk arrestordre, allerede retsforfølges i den anmodede stat for de samme lovovertrædelser, som ligger til grund for arrestordren.

Efter udleveringslovens § 8 skal udlevering afslås, hvis den pågældende er dømt eller frifundet for handlingen, eller hvis tiltale er frafaldet. Udleveringsloven indeholder derimod ingen udtrykkelig bestemmelse om, at udlevering kan afslås, hvis retsforfølgning mod den pågældende er påbegyndt, men endnu ikke afsluttet her i landet for den handling, for hvilken der kræves udlevering. Der må imidlertid også uden en sådan udtrykkelig bestemmelse herom i dag antages at gælde en sådan adgang til at afslå udlevering.

Justitsministeriet finder dog, at der i relation til udlevering til andre EU-medlemsstater – hvor der som udgangspunkt gælder en forpligtelse til at foretage udlevering i henhold til en europæisk arrestordre, medmindre der foreligger en særlig afslagsgrund – bør indføres en udtrykkelig bestemmelse om, at udlevering kan afslås i det nævnte tilfælde, jf. den foreslåede bestemmelse i udleveringslovens § 10 d, stk. 3. Udlevering bør i disse tilfælde dog kun afslås, hvis strafforfølgning efter en konkret vurdering findes mest nærliggende at skulle gennemføres her i landet.

Der henvises i øvrigt til den foreslåede nye bestemmelse i udleveringslovens § 10 d.

4.1.6. Forældelse

Efter rammeafgørelsens artikel 4, stk. 4, er der endvidere mulighed for at indføre regler, hvorefter udlevering kan afslås, hvis lovovertrædelsen eller adgangen til at fuldbyrde en frihedsstraf er *forældet* i henhold til lovgivningen i den anmodede medlemsstat, og denne stat har kompetence til at retsforfølge lovovertrædelsen (straffemyndighed).

Efter de gældende regler i udleveringslovens § 9, stk. 1, kan udlevering til lande uden for EU ikke ske, hvis strafansvaret eller adgangen til at fuldbyrde straf for den pågældende handling ville være forældet efter dansk ret. Efter bestemmelsens stk. 2 gælder dette ikke med hensyn til udlevering til en anden EU-medlemsstat.

Bestemmelsen i § 9, stk. 2, blev indført ved lov nr. 419 af 10 juni 1996 (Gennemførelse af EU-udleveringskonventionen). Efter EU-udleveringskonventionens artikel 8 kan udlevering ikke afslås med den grundelse, at der er indtrådt forældelse med hensyn til tiltale eller fuldbyrdelse af straf i henhold til lovgivningen i den anmodede medlemsstat. Den anmodede medlemsstat kan dog i henhold til artikel 8, stk. 2, undlade at udlevere for forhold, der er forældet efter dette lands lovgivning, hvis udleveringsanmodningen vedrører lovovertrædelser, for hvilke denne medlemsstat er kompetent i medfør af sin egen lovgivning. Ef-

ter bestemmelsen er Danmark således ikke folkeretligt forpligtet til at udlevere i sådanne tilfælde.

Af forarbejderne til bestemmelsen i § 9, stk. 2, fremgår det bl.a., at det i forbindelse med gennemførelsen af EU-konventionen i dansk ret blev overvejet, om muligheden i artikel 8, stk. 2, for at afslå udlevering burde udnyttes, således at udlevering efter den danske udleveringslov generelt udelukkes, hvis den situation, der er beskrevet i konventionens artikel 8, stk. 2, foreligger. Navnlig under hensyn til, at der ikke ved lovforslaget åbnedes op for udlevering af egne statsborgere, fandt man ikke grundlag for generelt at afskære muligheden for at udlevere i de tilfælde, der er omfattet af konventionens artikel 8, stk. 2. Der henvises til Folketingstidende 1996-97, tillæg A, s. 4491 og 4497.

Det fremgår af rammeafgørelsen, at bestemmelserne heri fra den 1. januar 2004 træder i stedet for de tilsvarende bestemmelser i de gældende konventioner om udlevering. Danmark vil således ikke kunne opretholde den gældende adgang til efter EU-udleveringskonventionens artikel 8, stk. 2, konkret at afslå udlevering på grund af forældelse i de af bestemmelsen omhandlede tilfælde. Hertil kommer, at der med gennemførelsen af rammeafgørelsen sker en udvidelse i adgangen til at udlevere bl.a. danske statsborgere til andre EU-medlemsstater. Justitsministeriet finder på den baggrund, at der bør indsættes en udtrykkelig bestemmelse i udleveringslovens kapitel 2 a om, at udlevering til EU-medlemsstater kan afslås i tilfælde, hvor handlingen er omfattet af dansk straffemyndighed, men efter de danske regler er forældet.

Det vil navnlig kunne være relevant at afslå udlevering pga. forældelse i de tilfælde, hvor lovovertrædelsen er begået her i landet. I disse tilfælde må lovovertrædelsens forbindelse til Danmark indebære, at det som udgangspunkt må anses for rimeligt, at udlevering afslås, hvis lovovertrædelsen er forældet efter dansk ret. Disse hensyn gør sig ikke tilsvarende gældende i tilfælde, hvor lovovertrædelsen ikke er begået her i landet.

Der henvises til den foreslåede nye bestemmelse i udleveringslovens § 10 e samt til bemærkningerne til denne bestemmelse.

4.1.7. Handlinger begået helt eller delvist i Danmark mv.

Ifølge rammeafgørelsens artikel 4, stk. 7, har medlemsstaterne mulighed for at afslå udlevering til en anden medlemsstat, hvis den pågældende lovovertrædelse helt eller delvis må anses for at være begået på den anmodede medlemsstats territorium, samt hvis

F. t. l. vedr. udlevering af lovovertrædere m.v.

lovovertrædelsen er begået uden for det anmodende lands territorium, og den anmodede medlemsstats lovgivning ikke giver mulighed for retsforfølgning i en tilsvarende situation. Bestemmelsens andet led gør det muligt at nægte udlevering i visse tilfælde, hvor den anmodende medlemsstat udøver eksterritorial jurisdiktionskompetence – dvs. foretager strafforfølgning af handlinger begået uden for den pågældende medlemsstats eget territorium.

Denne afslagsgrund indebærer, at det vil være muligt at afslå udlevering, hvis en anden medlemsstat retsforfølger lovovertrædelser, der helt eller delvist er begået her i landet. Endvidere vil udlevering kunne afslås, hvis en anden medlemsstat retsforfølger en person for en lovovertrædelse, der er begået i et tredjeland, og danske myndigheder ikke i en tilsvarende situation ville kunne retsforfølge den pågældende for lovovertrædelsen.

Efter Justitsministeriets opfattelse bør udleveringsloven udformes således, at udlevering skal afslås, hvis udleveringsanmodningen omfatter handlinger foretaget her i landet, og handlingen ikke er strafbar efter dansk ret. Det bemærkes, at hvis udleveringsanmodningen omfatter handlinger, der helt eller delvist er begået her i landet, og handlingen er strafbar efter dansk ret, vil udlevering efter en konkret vurdering kunne afslås efter den foreslåede bestemmelse i § 10 d, stk. 3. Efter denne bestemmelse kan udlevering afslås, hvis der på afslagstidspunktet her i landet er indledt retsforfølgning mod den pågældende for samme handling, som der søges udlevering for, og omstændighederne i øvrigt taler for, at retsforfølgningen skal gennemføres her i landet.

De almindelige betingelser for, hvornår en handling er omfattet af dansk straffemyndighed, fremgår af straffelovens §§ 6-9. Efter bestemmelserne er en handling bl.a. omfattet af dansk straffemyndighed, når handlingen er begået på dansk territorium, når handlingen er begået af en dansk statsborger, når handlingen har virkning i Danmark, eller når handlingen er omfattet af mellemfolkelig overenskomst, ifølge hvilke Danmark er forpligtet til at foretage retsforfølgning.

Straffelovens bestemmelser i §§ 6-8 begrænses ved de i folkeretten anerkendte undtagelser, jf. straffelovens § 12. Det har bl.a. betydning med hensyn til strafferetlig immunitet for diplomater, statsoverhoveder mv.

På baggrund af den generelle udvidelse af adgangen til at udlevere personer – herunder danske statsborgere – til andre medlemsstater, finder Justitsministeriet, at den valgfrie (fakultative) afslagsgrund i rammeaf-

gørelsens artikel 4, stk. 7, nr. 2, bør benyttes. Det foreslås således, at der indsættes en bestemmelse i kapitel 2 a, hvorefter udlevering til en medlemsstat kan afslås for en handling, der er foretaget uden for den anmodende medlemsstats territorium, når en tilsvarende handling foretaget uden for dansk territorium ikke ville være omfattet af dansk straffemyndighed.

Hvis Danmark efter reglerne i straffelovens §§ 6-8 ikke selv ville kunne strafforfølge i en tilsvarende situation, vil udlevering således kunne afslås efter den foreslåede bestemmelse. Udlevering vil således f.eks. kunne afslås, hvis en medlemsstat A anmoder Danmark om udlevering af en person, der opholder sig i Danmark, for at strafforfølge den pågældende for en sædelighedsforbrydelse begået i staten B, selv om den pågældende ikke er statsborger eller har bopæl i medlemsstaten A (udøvelse af såkaldt universel jurisdiktion). Udlevering vil ligeledes kunne afslås, hvis medlemsstaten A beder om udlevering af en egen statsborger med henblik på at strafforfølge den pågældende for en handling begået i staten B, og handlingen ikke er strafbar i staten B. Dette skyldes, at det efter straffelovens § 7 er en betingelse for, at Danmark har straffemyndighed for handlinger begået af en dansk statsborger i udlandet, at handlingen også er strafbar efter lovgivningen i det land, hvor handlingen er begået (krav om dobbelt strafbarhed).

Der henvises herved til den foreslåede bestemmelse i § 10 f.

4.1.8. Udeblivelsesdomme

Rammeafgørelsens artikel 5 fastsætter visse garantier, som den anmodende medlemsstat skal give i visse særlige tilfælde. Der henvises herom til gennemgangen af rammeafgørelsen i pkt. 3.2. ovenfor.

Hvis arrestordren er udstedt med henblik på fuldbyrdelse af en *udeblivelsesdom*, og domfældte ikke er blevet indkaldt personligt eller på anden måde er blevet underrettet om tid og sted for domsforhandlingen, kan udlevering betinges af, at den anmodende medlemsstat garanterer, at sagen kan genoptages, og at der gennemføres en ny domsforhandling, hvor den tiltalte er til stede, jf. artikel 5, stk. 1.

Udleveringsloven indeholder ikke særlige bestemmelser vedrørende udlevering til straffuldbyrdelse af udeblivelsesdomme. Der kan endvidere ikke antages at gælde noget generelt forbud mod udlevering i en sådan situation. I udleveringssager skal danske myndigheder imidlertid overholde Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, som i visse tilfælde kan føre til, at udlevering til strafforfølgning eller straffuldbyrdelse ikke må finde sted, herunder navnlig i tilfælde, hvor der

er vægtige grunde til at antage, at den udleverede enten er blevet eller risikerer at blive udsat for en åbenbar krænkelse af retten til en retfærdig rettergang («flagrant denial of justice») (se bl.a. klagesag 71555/01, *Einhorn mod Frankrig*, afgørelse af 16.10.01).

Den Europæiske Menneskerettighedskonvention indeholder ikke nogen udtrykkelig bestemmelse om, hvorvidt og under hvilke betingelser en domsforhandling kan gennemføres til dom i tiltaltes fravær. Domstolen har imidlertid afsagt en række domme af betydning for spørgsmålet om, hvorvidt og under hvilke betingelser en domsforhandling kan gennemføres til dom i tiltaltes fravær. Der er tale om domme vedrørende artikel 6 om retten til en retfærdig og offentlig rettergang.

Det følger af Domstolens praksis, at tiltalte i straffesager som udgangspunkt har ret til at være til stede under domsforhandlingen. Efter Domstolens praksis er tiltaltes ret til at være til stede dog ikke nogen absolut rettighed. Artikel 6 er således ikke generelt til hinder for, at en straffesag gennemføres, selv om den tiltalte ikke er til stede (domsforhandling og domfældelse *in absentia*). Domstolen anerkender således, at hvis det ikke var muligt at gennemføre en straffesag, selv om den tiltalte udeblev, ville dette kunne lamme gennemførelsen af straffesager, idet eventuelle beviser kunne gå tabt, ligesom eventuelle frister kunne blive overskredet (se *Colozza mod Italien*, dom af 12.02.85, § 29). Domstolen har udtalt, at gennemførelse af en domsforhandling til trods for, at den tiltalte ikke er til stede, ikke i sig selv er i strid med konventionen, forudsat at den pågældende efterfølgende, når vedkommende bliver bekendt med straffesagen, har mulighed for at opnå en fornyet behandling af straffesagen for en domstol, hvor tiltalte er til stede, og hvor den nye domsforhandling både omfatter sagens faktiske og retlige spørgsmål (se *Poitrimol mod Frankrig*, dom af 23.11.93, § 31, *Colozza mod Italien*, dom af 12.02.85, § 29). Der er overladt et vist skøn til medlemsstaterne med hensyn til, hvorledes de vil indrette deres retssystem, så det lever op til dette krav (se *Colozza mod Italien*, dom af 12.02.85, § 30). Det vil imidlertid være i strid med konventionen, hvis en fornyet domsforhandling efter national ret er betinget af, at den tiltalte godtgør, at han ikke har forsøgt at unddrage sig retsforfølgning, eller at den manglende tilstedeværelse skyldes force majeure (se *Colozza mod Italien*, dom af 12.02.85, § 30). Domstolen har udtalt, at der kan rejses spørgsmål om, hvorvidt et krav om en fornyet domsforhandling også gælder i tilfælde, hvor den tiltalte har givet afkald på retten til at være til stede og forsvare sig selv, men har samtidig tilføjet, at et sådant

afkald, hvis det skal tillægges betydning i forhold til konventionen, skal godtgøres på tilstrækkelig utvetydig måde og være knyttet til retssikkerhedsgarantier, der står i passende forhold til afkaldets betydning (se *Poitrimol mod Frankrig*, dom af 23.11.93, § 31, og *Pfeiffer og Plankl mod Østrig*, dom af 25.02.92, § 37). Domstolen har undladt at tage stilling til, om en tiltalt, der undviger, derved fortaber retten til at være til stede (se *Colozza mod Italien*, dom af 12.02.85, § 28).

I en anden sag (*Medenica mod Schweiz*, dom af 14.06.01) fandt Domstolen ikke, at det udgjorde en krænkelse, at klager, der var blevet dømt uden at være til stede, havde fået afslag på en ny domsforhandling, hvor klager var til stede. Efter national lovgivning havde den dømte som udgangspunkt krav på en ny domsforhandling, men de nationale domstole lagde vægt på, at klager *ikke havde fremført nogen gyldig undskyldning for sin udeblivelse, og der ikke var holdpunkter i sagen for at antage, at udeblivelsen var uafhængig af tiltaltes vilje*. Den tiltalte var udeblevet med den begrundelse, at en amerikansk domstol havde nægtet ham tilladelse til at udrejse, hvorfor han ikke kunne rejse til Schweiz for at deltage i straffesagen. Domstolen lagde imidlertid vægt på, at *klager selv havde været med til at skabe den situation, der forhindrede ham i at give møde*, bl.a. ved at give urigtige oplysninger til den amerikanske dommer.

Gennemførelse af en straffesag uden den tiltaltes tilstedeværelse forudsætter, for at være forenelig med konventionen, at myndighederne har gjort sig rimelige anstrengelser for at gøre den tiltalte bekendt med, at der er indledt en straffesag mod tiltalte. Det vil ikke være tilstrækkeligt, at myndighederne forsøger at forkynde tilsigelser m.m. for den tiltalte på dennes officielle adresse, hvis myndighederne er bekendt med, at den tiltalte ikke længere opholder sig på adressen (se *Colozza mod Italien*, dom af 12.02.85, § 28, *T. mod Italien*, dom af 12.10.92, *F.C.B. mod Italien*, dom af 28.08.91, *Brozicek mod Italien*, dom af 19.12.89, § 45).

Til illustration af praksis i udleveringssager kan nævnes en utrykt afgørelse, hvor danske domstole nægtede udlevering af en person til straffuldbyrdelse i Italien af en dom, hvor den pågældende var blevet dømt *in absentia*. De danske domstole vurderede, at de italienske myndigheders behandling af straffesagen havde været i strid med konventionens artikel 6, og at den dømte ikke som krævet efter artikel 6 havde et ubetinget krav på genoptagelse af straffesagen i Italien. Der henvises til Københavns Byrets kendelse af 11. marts 1999 (sag nr. 2652/99) og Østre Landsrets

kendelse af 26. marts 1999 (1. afd., kære nr. S-0915-99).

Justitsministeriet finder på denne baggrund og af hensyn til den udvidelse af forpligtelsen til at udlevere personer til andre EU-medlemsstater, som rammeafgørelsen indebærer, at der bør indsættes en udtrykkelig bestemmelse i udleveringsloven, hvorefter udlevering med henblik på fuldbyrdelse af en udeblivelsesdom – i overensstemmelse med rammeafgørelsen – kun kan finde sted, hvis indkaldelsen til domsforhandlingen har været forkyndt for den pågældende personligt, eller hvis den pågældende på anden måde er blevet underrettet om tid og sted for domsforhandlingen. Udlevering skal dog kunne ske uanset disse betingelser, hvis den pågældende i den anmodende medlemsstat kan kræve sagen genoptaget og har adgang til at være til stede under den fornyede domsforhandling. Det bemærkes, at bestemmelsen ikke indebærer, at der kan slutes modsætningsvis med hensyn til sager om udlevering på grundlag af en udeblivelsesdom til stater uden for EU.

Der henvises til den foreslåede nye bestemmelse i udleveringslovens § 10 g.

4.1.9. Særlige tilfælde

Efter udleveringslovens § 6 må udlevering ikke finde sted, hvis der er fare for, at den pågældende efter udleveringen på grund af sin afstamning, sit tilhørsforhold til en bestemt befolkningsgruppe, sin religiøse eller politiske opfattelse eller i øvrigt på grund af politiske forhold vil blive udsat for forfølgelse, som retter sig mod hans liv eller frihed eller i øvrigt er af alvorlig karakter.

Det følger af præambelbetragtning nr. 12, at intet i udkastet til rammeafgørelse kan fortolkes som et forbud mod at nægte at overgive en person, der er omfattet af en europæisk arrestordre, hvor der er objektive grunde til at formode, at anmodningen om udlevering er fremsat med det formål at retsforfølge eller straffe en person på grund af vedkommendes køn, race, religion, etniske baggrund, nationalitet, sprog, politiske overbevisning eller seksuelle orientering, eller at den pågældendes situation kan blive skadet af en af disse grunde.

Det følger endvidere af artikel 1, stk. 3, i udkastet til rammeafgørelse, at rammeafgørelsen ikke indebærer nogen ændring af pligten til at respektere grundlæggende rettigheder og grundlæggende retsprincipper, således som de er knæsat ved artikel 6 i Traktaten om Den Europæiske Union. I artikel 6 i TEU nævnes bl.a., at unionen bygger på respekt for menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder og

retsstatsprincippet, og at unionen respekterer de grundlæggende rettigheder, der følger af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Forbudet mod forfølgelse er en af de grundlæggende rettigheder, der er beskyttet af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. På denne baggrund finder Justitsministeriet, at den gældende bestemmelse i udleveringslovens § 6 bør gentages i det foreslåede kapitel 2 a om betingelser for udlevering til andre EU-medlemsstater for at præcisere, at der ikke i nogen tilfælde må ske udlevering af en person, hvis der er fare for forfølgelse af de i bestemmelsen nævnte grunde.

Der henvises til den foreslåede nye bestemmelse i § 10 h.

Udleveringslovens § 7 indebærer, at udlevering ikke må finde sted, hvis det i særlige tilfælde, navnlig under hensyn til den pågældendes alder, helbredstilstand eller andre personlige forhold, må antages, at udlevering ville være uforenelig med humanitære hensyn.

Efter artikel 23, stk. 4, i rammeafgørelsen vil udlevering undtagelsesvis kunne udsættes midlertidigt af tungtvejende humanitære grunde, f.eks. hvis der er vægtige grunde til at antage, at udlevering klart ville bringe den eftersøgte liv eller helbred i fare. Udlevering skal i givet fald ske, så snart disse grunde ikke længere foreligger.

Artikel 23, stk. 4, udgør således en ændring i forhold til den gældende regel i udleveringslovens § 7. Justitsministeriet foreslår på den baggrund indsat en bestemmelse i kapitel 2 a om betingelser for udlevering til EU-medlemsstater, hvorefter udlevering kan udsættes, men ikke afslås, under henvisning til humanitære grunde.

Der henvises til den foreslåede nye bestemmelse i § 10 i.

4.1.10. Specialitetsreglen

Ifølge rammeafgørelsens artikel 27 kan en medlemsstat beslutte, at en person, der er blevet udleveret fra denne medlemsstat på grundlag af en europæisk arrestordre, i den anmodende medlemsstat kan retsforfølges, dømmes og tilbageholdes for andre lovovertrædelser end den lovovertrædelse, for hvilken den europæiske arrestordre var udstedt, medmindre den judicielle myndighed i den anmodende medlemsstat i særlige tilfælde anfører andet i sin beslutning. Hvis en medlemsstat ikke har afgivet erklæring herom overfor Rådssekretariatet, finder de gældende specialitetsregler fortsat anvendelse. Dette indebærer, at en person, der er udleveret, som hovedregel ikke kan

retsfølges, dømmes eller tilbageholdes for andre lovovertrædelser begået forud for udleveringen.

Efter artikel 28 kan medlemsstaterne meddele Rådssekretariatet, at den person, der udleveres, kan videreudleveres til en anden medlemsstat, medmindre den judicielle myndighed i det land, der har udleveret den pågældende, i særlige tilfælde anfører andet. Hvis en sådan erklæring ikke afgives, kan videreudlevering som udgangspunkt ikke finde sted. Der gælder dog visse undtagelser, herunder hvis den person, der er udleveret, har meddelt samtykke til videreudlevering, eller hvis det land, der har udleveret den pågældende, har meddelt samtykke til videreudlevering. Udlevering til en stat uden for EU må alene finde sted, hvis den stat, der har udleveret den pågældende, har meddelt sit samtykke hertil.

Rammeafgørelsen er på dette punkt i overensstemmelse med gældende ret (jf. de gældende bestemmelser i udleveringslovens §§ 10 og 10 a). Justitsministeriet finder ikke, at der på nuværende tidspunkt, navnlig som følge af den udvidede adgang til udlevering til andre medlemsstater, er behov for at foreslå ændringer af de gældende regler om adgangen for den anmodende medlemsstat til at retsfølge, dømme, tilbageholde og videreudlevere den pågældende for andre lovovertrædelser end den lovovertrædelse, for hvilken den europæiske arrestordre var udstedt.

Som følge heraf foreslår Justitsministeriet, at der i kapitel 2 a om betingelser for udlevering til EU-medlemsstater indsættes en bestemmelse i § 10 j, stk. 1, der henviser til bestemmelsen i § 10 samt bestemmelser i § 10 j, stk. 2 og 3, med et indhold svarende til den gældende bestemmelse i § 10 a.

Den foreslåede nye bestemmelse medfører således ikke en udvidelse af adgangen for en anmodende EU-medlemsstat til at foretage strafforfølgning og straf fuldbyrdelse med hensyn til andre straffbare handlinger begået før udleveringen end den, der er sket udlevering for, eller i adgangen til at videreudlevere til en tredje stat.

Efter Rådets konvention om forenklet udleveringsprocedure mellem medlemsstaterne i EU (1995-konventionen) er udgangspunktet, at et samtykke til afkald på specialitetsreglen og samtykke til videreudlevering ikke kan tilbagekaldes. Danmark har imidlertid i forbindelse med ratifikationen af konventionen afgivet en erklæring om, at samtykke kan tilbagekaldes i overensstemmelse med reglerne i dansk ret. Dette indebærer, at et samtykke kan tilbagekaldes på et hvil-

ket som helst tidspunkt under sagen, indtil udlevering er sket.

Efter rammeafgørelsens artikel 13, stk. 4, kan et meddelt samtykke i princippet ikke tilbagekaldes. En medlemsstat kan dog fastsætte, at et samtykke kan tilbagekaldes i henhold til national ret. En medlemsstat, som ønsker at benytte sig af denne mulighed, underretter Generalsekretariatet for Råder herom samtidig med vedtagelsen af rammeafgørelsen.

Danmark erklærede i forbindelse med vedtagelsen af rammeafgørelsen i henhold til artikel 13, stk. 4, at samtykke kan tilbagekaldes i overensstemmelse med reglerne i dansk ret. På denne baggrund kan gældende ret, hvorefter et eventuelt samtykke kan tilbagekaldes efter de almindelige regler, opretholdes.

Der henvises i øvrigt til den foreslåede bestemmelse i § 10 j.

4.1.11. Andre bestemmelser

Efter rammeafgørelsens artikel 5, stk. 2, kan udlevering, når arrestordren er udstedt for en lovovertrædelse, der i den anmodende medlemsstat kan straffes med fængsel på livstid, betinges af, der kan ske fornyet prøvelse af, om der er grundlag for at fortsætte fuldbyrdelsen af dommen, jf. pkt. 3.2. ovenfor.

Som det fremgår ovenfor, foreslår Justitsministeriet, at der i udleveringsloven indsættes en bestemmelse om, at udlevering af danske statsborgere til strafforfølgning i andre EU-medlemsstater kan betinges af, at afsoning af en eventuel frihedsstraf skal ske i Danmark (jf. artikel 5, stk. 3). Endvidere foreslås der indsat en bestemmelse i loven, hvorefter udlevering af danske statsborgere til straf fuldbyrdelse i en medlemsstat kan afslås, hvis der samtidig gives tilsagn om, at den idømte straf fuldbyrdes her i landet (jf. artikel 4, stk. 6).

Den gældende udleveringslov indeholder ingen bestemmelser om udlevering for lovovertrædelser, der kan medføre livstidsstraf i den anmodende stat. Det er således ikke muligt at betinge en sådan udlevering af, at der kan ske fornyet prøvelse af fuldbyrdelsen af en idømt livstidsstraf. Da rammeafgørelsen kun indebærer en udvidelse af adgangen til udlevering til andre EU-medlemsstater, finder Justitsministeriet ikke grundlag for at indføre en bestemmelse i udleveringsloven om særlige betingelser med hensyn til prøvelsen i sager vedrørende lovovertrædelser, for hvilke der kan idømmes fængsel på livstid.

4.2. Behandlingen af sager om udlevering på grundlag af den europæiske arrestordre

4.2.1. Den kompetente myndighed

Efter de gældende regler i udleveringsloven træffes afgørelse om udlevering af Justitsministeriet med mulighed for at indbringe denne afgørelse for domstolene.

Rammeafgørelsen indeholder bl.a. særlige regler om behandlingen af sager om udlevering på grundlag af en europæisk arrestordre. Efter artikel 15, stk. 1, træffer den judicielle myndighed i den anmodende stat afgørelse om udlevering af den pågældende inden for de frister og på de betingelser, der er fastsat i rammeafgørelsen. Denne bestemmelse gælder både i de tilfælde, hvor den pågældende modsætter sig udlevering, og i de tilfælde hvor den pågældende har meddelt samtykke til udlevering.

Med hensyn til fastlæggelse af hvilke nationale myndigheder, der skal varetage behandlingen af sager om udlevering i henhold til en europæisk arrestordre, fastsætter rammeafgørelsens artikel 6, stk. 1, at den udstedende judicielle myndighed er den judicielle myndighed i det anmodende land, der efter national ret i dette land er kompetent til at udstede en europæisk arrestordre. Tilsvarende er den judicielle myndighed i det anmodede land den judicielle myndighed, som efter national ret i dette land er kompetent til at træffe afgørelse om udlevering, jf. artikel 6, stk. 2.

Definitionen af en judiciel myndighed foretages på grundlag af national ret, og rammeafgørelsen indeholder ikke nærmere regler om, hvilke myndigheder medlemsstaterne skal udpege som kompetente myndigheder. Det er dog en betingelse, at myndighederne efter national ret i det anmodende og anmodede land er judicielle myndigheder. I praksis betragtes domstolene og anklagemyndigheden som judicielle myndigheder, mens politimyndigheder normalt ikke vil være omfattet af betegnelsen. I forbindelse med udleveringsanmodninger vil anholdelsesbeslutningen og fængslingskendelsen i de fleste tilfælde være afsagt af en domstol, mens beslutningen om at anmode om udlevering enten træffes af justitsministerierne eller af den myndighed, som har truffet afgørelse om fængsling.

For Danmarks vedkommende anses domstolene og anklagemyndigheden – dvs. Justitsministeriet, Rigsadvokaten, statsadvokaterne og politimestrene – for judicielle myndigheder. Rammeafgørelsen nødvendiggør således på dette punkt efter sin ordlyd ikke ændringer af de gældende regler i udleveringsloven.

Justitsministeriet har imidlertid på baggrund af rammeafgørelsen nærmere overvejet, om der i forbindelse med indførelsen af den europæiske arrestordre kan være anledning til at gennemføre ændringer af reglerne for behandling af anmodninger om udlevering i disse nye sager. Justitsministeriet har bl.a. drøftet dette spørgsmål med repræsentanter fra Dommerforeningen, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Statsadvokatforeningen, Politimesterforeningen og Københavns Politi. Under drøftelserne var der enighed om, at kompetencen til at behandle sager i 1. instans om udlevering på grundlag af den europæiske arrestordre (både for så vidt angår udstedelsen af en arrestordre og behandlingen af en arrestordre udstedt af en anden medlemsstat) indtil videre bør placeres hos Justitsministeriet, der i øvrigt har den centrale kompetence på udleveringsområdet.

På baggrund af disse drøftelser er det Justitsministeriets opfattelse, at ministeriet indtil videre bør være den kompetente judicielle myndighed i relation til behandlingen i 1. instans af den europæiske arrestordre. Justitsministeriet lægger herved navnlig vægt på, at det gennem en central placering af kompetencen til at træffe afgørelse om udlevering i henhold til den europæiske arrestordre bl.a. vil kunne sikres, at der sker en ensartet behandling af disse sager. En central placering af beslutningskompetencen vil især være hensigtsmæssig i en periode, hvor der endnu ikke foreligger en fast afgørelsespraksis i sager om den europæiske arrestordre. Hertil kommer, at Justitsministeriet i dag træffer afgørelse i alle sager om udlevering efter udleveringsloven og uanset rammeafgørelsen fortsat vil træffe afgørelse i alle sager om udlevering efter udleveringsloven til andre lande end EU-medlemsstater. Hensynet til en ensartet administration af loven, hvad enten der er tale om udlevering til EU-medlemsstater eller stater uden for EU taler derfor ligeledes for, at Justitsministeriet bør være den kompetente judicielle myndighed.

Udpegnings af Justitsministeriet som den kompetente judicielle myndighed indebærer, at der ikke er behov for at udpege en central myndighed i henhold til rammeafgørelsens artikel 7.

Lovforslaget indebærer ikke en ændring af de gældende regler om adgang til at indbringe en afgørelse om udlevering for domstolene, jf. herved den foreslåede bestemmelse i § 18 b, stk. 4.

4.2.2. Krav til indholdet af den europæiske arrestordre

Artikel 8 i rammeafgørelsen vedrører den europæiske arrestordres indhold og form. Den europæiske ar-

restordre udgør både en anmodning om anholdelse, varetægtsfængsling og udlevering. Ifølge rammeafgørelsen skal arrestordren indeholde de samme oplysninger, som fremgår af udleveringslovens § 11. Der vil derimod ikke som i dag kunne stilles krav om, at selve beslutningen om anholdelse, fængsling eller den dom, der danner grundlag for arrestordren, fremsendes samtidig med denne. I stedet vil en repræsentant for den judicielle myndighed skulle bekræfte de oplysninger, der fremgår af arrestordren, og den europæiske arrestordre vil indeholde de samme oplysninger, som normalt fremgår direkte af beslutningen om anholdelse eller fængsling eller af dommen.

Reglerne i rammeafgørelsen svarer på dette punkt i det væsentligste til de gældende regler om den forenklede udleveringsprocedure, hvorefter udlevering kan ske på grundlag af en eftersøgning, der indeholder oplysning om den eftersøgte identitet, tid og sted for den strafbare handling, dennes beskaffenhed og de anvendelige straffebestemmelser samt den beslutning om anholdelse eller fængsling eller den dom, der danner grundlag for eftersøgningen med henblik på udlevering, jf. herved udleveringslovens § 18 a. Indholdet af den europæiske arrestordre svarer endvidere i det væsentligste til de oplysninger, der efter artikel 95 i Schengen-konventionen, indberettes til Schengen-informationssystemet.

Der foreslås på den baggrund indsat en nyt kapitel 3 a, der indeholder bestemmelser om behandlingen af sager om udlevering til medlemsstater i Den Europæiske Union. Den foreslåede bestemmelse i § 18 a indeholder kravene til arrestordrens indhold, jf. artikel 8.

Den anmodende medlemsstat kan i stedet for fremsendelse af en europæisk arrestordre vælge at indberette den eftersøgte til Schengen-informationssystemet. En sådan indberetning skal ifølge rammeafgørelsen (artikel 9, stk. 3) have samme retsvirkninger som en europæisk arrestordre – dvs. i første række en efterlysning og en anmodning om anholdelse og fængsling. Schengen-informationssystemet er imidlertid ikke for tiden i stand til at fremsende alle de i artikel 8, stk. 1, nævnte oplysninger. I en periode indtil Schengen-informationssystemet er udbygget til at kunne rumme disse oplysninger, bestemmer rammeafgørelsen, at indberetningen alligevel skal have samme retsvirkning som en europæisk arrestordre, indtil den anmodede medlemsstat forskriftsmæssigt har modtaget den originale arrestordre.

Justitsministeriet vil i øvrigt fastsætte nærmere administrative retningslinjer for sagsbehandlingen angående udlevering på grundlag af en europæisk arrestordre – herunder behandlingen af efterlysning mv. med

henblik på udlevering via Schengen-informationssystemet.

4.2.3. Den eftersøgte retigheder

Efter rammeafgørelsens artikel 11 skal en eftersøgt person, der anholdes, informeres om, at der foreligger en europæisk arrestordre, om indholdet af denne samt om muligheden for at meddele samtykke til udleveringen. Den anholdte skal endvidere have ret til at lade sig bistå af en advokat og en tolk i overensstemmelse med lovgivningen i det anmodede land.

Dansk lovgivning lever på dette punkt allerede op til de krav, som rammeafgørelsen stiller. Udleveringsloven indeholder således i § 14 en bestemmelse om forsvarerbeskikkelse i udleveringssager. Udleveringsloven indeholder ikke specifikke regler om tolkebistand, men det følger af almindelige forvaltningsretlige principper, at der altid vil blive anvendt tolk, hvis den person, der søges udleveret, ikke forstår eller taler dansk. Der kan i øvrigt henvises til Justitsministeriets cirkulæreskrivelse nr. 12154 af 12. juni 2001 til politi og anklagemyndighed, der vedrører anholdtes rettigheder – herunder bl.a. anholdtes adgang til at modtage tolkebistand. Rammeafgørelsen nødvendiggør derfor ikke på dette punkt ændringer af udleveringsloven.

Justitsministeriet finder dog, at det administrativt bør præciseres, at politiet i forbindelse med iværksættelsen af undersøgelsen om, hvorvidt udlevering bør finde sted, skal orientere den eftersøgte i overensstemmelse med reglerne i rammeafgørelsen, herunder om muligheden for at meddele samtykke til udleveringen. Dette vil ske i de administrative retningslinier om behandlingen af udleveringssager, som Justitsministeriet vil udstede inden lovens ikrafttræden.

Som følge af det foreslåede nye kapitel 3 a om behandling af sager om udlevering til EU-medlemsstater, foreslår Justitsministeriet, at det i dette kapitel fastsættes, at § 14 om forsvarerbeskikkelse finder tilsvarende anvendelse.

Der henvises til den foreslåede nye bestemmelse i § 18 b, stk. 3.

4.2.4. Varetægtsfængsling på grundlag af den europæiske arrestordre

Efter rammeafgørelsens artikel 12 skal den judicielle myndighed i den anmodede stat i overensstemmelse med national ret afgøre, om den anholdte fortsat skal være frihedsberøvet i forbindelse med undersøgelsen af, om en europæisk arrestordre skal imødekommes. Den anholdte kan på et hvilket som helst tidspunkt løslades midlertidigt i overensstemmelse med national ret, dog under forudsætning af, at den kompetente

myndighed træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at den pågældende ikke unddrager sig den eventuelle udlevering.

Det følger af rammeafgørelsen, at den person, der er omfattet af en europæisk arrestordre, skal kunne anholdes og varetægtsfængsles for ethvert forhold, der kan medføre udlevering på grundlag af en europæisk arrestordre. Hvis arrestordren vedrører en handling, som kan medføre udlevering i medfør af udleveringslovens regler om udlevering til EU-medlemsstater, vil varetægtsfængsling således ikke kunne nægtes under henvisning til, at der i medfør af strafferammekravet i retsplejelovens § 762 ikke ville kunne ske varetægtsfængsling i sager vedrørende lovovertrædelser af tilsvarende art, der forfølges her i landet. Varetægtsfængsling skal endvidere efter rammeafgørelsen kunne finde sted på grundlag af en europæisk arrestordre, selv om handlingen ikke er strafbar i Danmark, hvis der er tale om en handling, der er omfattet af positivlisten, jf. rammeafgørelsens artikel 2, stk. 2.

Det foreslås på denne baggrund, at der indsættes en ny bestemmelse i udleveringsloven, der præciserer adgangen til at anholde og varetægtsfængsle personer, der er omfattet af en europæisk arrestordre. Adgangen til at anholde og varetægtsfængsle personer, der er omfattet af en europæisk arrestordre vil efter den foreslåede bestemmelse gå videre, end adgangen til at anholde og varetægtsfængsle personer i øvrige udleveringssager, jf. afsnittet ovenfor.

I øvrigt finder retsplejelovens regler om varetægtsfængsling tilsvarende anvendelse. Der vil således f.eks. ikke skulle ske varetægtsfængsling, hvis retten finder, at varetægtsfængslingens øjemed kan opnås ved mindre indgribende foranstaltninger, og den pågældende samtykker i disse foranstaltninger, jf. retsplejelovens § 765.

Der henvises herved til den foreslåede nye bestemmelse i § 18 b, stk. 2.

4.2.5. *Samtykke til udlevering*

Rammeafgørelsen indeholder i artikel 13 regler om, at den person, der ønskes udleveret, kan meddele samtykke til udleveringen. Uanset om der er meddelt samtykke til udlevering, skal der imidlertid som hidtil træffes afgørelse om udleveringen, idet den judicielle myndighed ifølge bestemmelsen skal tage stilling til, om betingelserne for udlevering er opfyldt. En europæisk arrestordre behandles derfor som udgangspunkt efter de samme regler, uanset om der er meddelt samtykke til udlevering.

I de tilfælde, hvor der meddeles samtykke til udlevering, gælder der imidlertid særlige frister for, hvor-

når afgørelsen skal træffes, og hvornår udleveringen skal gennemføres. Der henvises herom til pkt. 4.2.7. nedenfor.

Den pågældende kan endvidere meddele samtykke til eventuel retsforfølgning for andre lovovertrædelser samt videreudlevering, jf. rammeafgørelsens artikel 27 og 28.

Efter artikel 13 kan et samtykke til udlevering i princippet ikke tilbagekaldes. Medlemsstaterne kan dog fastsætte, at samtykke kan tilbagekaldes i henhold til national ret. Danmark har i forbindelse med vedtagelsen af rammeafgørelsen meddelt Rådssekretariatet, at et samtykke i henhold til dansk ret fortsat vil kunne tilbagekaldes. Dette indebærer, at et samtykke kan tilbagekaldes på et hvilket som helst tidspunkt, indtil udlevering er sket.

Der foreslås på den baggrund indsat en bestemmelse i kapitel 3 a, hvori det præciseres, at den pågældende i et retsmøde kan samtykke dels i selve udleveringen, dels i retsforfølgning og videreudlevering for andre lovovertrædelser. Ligesom den gældende bestemmelse i udleveringslovens § 18 c fastsætter den foreslåede bestemmelse, at samtykket skal gives i et retsmøde, hvori retten vejleder den pågældende om virkningerne af samtykket.

Der henvises til den foreslåede bestemmelse i § 18 c.

4.2.6. *Afhøring af den eftersøgte*

Ifølge rammeafgørelsens artikel 14 skal den eftersøgte, hvis der ikke meddeles samtykke til udleveringen, kunne afhøres af den judicielle myndighed i det anmodede land. Udleveringsloven indeholder ikke udtrykkelige bestemmelser herom, men hvis den pågældende ønsker at udtale sig, afhøres vedkommende af politiet i forbindelse med undersøgelsen af, om udlevering bør finde sted, ligesom den pågældende i overensstemmelse med retsplejelovens almindelige regler har lejlighed til at udtale sig i forbindelse med domstolens behandling af udleveringsanmodningen. Justitsministeriet finder derfor ikke, at der er behov for, at der indføres udtrykkelige regler herom i udleveringsloven.

4.2.7. *Frister for sagsbehandlingen i sager om udlevering til EU-medlemsstater*

Det fremgår af rammeafgørelsens artikel 17, at en europæisk arrestordre skal behandles og fuldbyrdes som en hastesag.

Rammeafgørelsen indeholder endvidere visse frister for sagsbehandlingen i sager om udlevering på grundlag af en europæisk arrestordre. Efter bestem-

melsen i artikel 17 bør den endelige afgørelse om udlevering træffes senest 10 dage efter, at den anholdte har meddelt samtykke til udleveringen. I andre tilfælde bør afgørelsen træffes senest 60 dage efter anholdelsen af den pågældende. Denne frist kan dog i særlige tilfælde forlænges med 30 dage.

Da tidsfristerne ikke er obligatoriske, nødvendiggør disse ikke ændringer af udleveringsloven. Imidlertid vil en hurtig sagsbehandling i disse udleveringssager efter Justitsministeriets opfattelse bl.a. medvirke til at sikre, at den, som er ønsket udleveret, ikke sidder unødigt længe fængslet, mens sagen behandles her i landet. Der bør allerede af den årsag hurtigst muligt træffes afgørelse om, hvorvidt den pågældende kan udleveres, eller om udlevering må afslås. Endvidere må den effektivisering af sagsbehandlingen i udleveringssager, som indførelsen af den europæiske arrestordre indebærer, antages at gøre det muligt at behandle sagerne inden for de i rammeafgørelsen fastsatte frister. Hertil kommer, at Danmark efter rammeafgørelsen er forpligtet til så vidt muligt at overholde de fastsatte vejledende frister og ved overskridelse underrette både den anmodende medlemsstat og Eurojust herom. Eurojust, som er sammensat af offentlige anklagere, retsmedsmand og polititjenestemænd, er en enhed oprettet af Det Europæiske Råd, der bl.a. har til opgave at lette samarbejdet mellem medlemsstaternes retsforfølgende myndigheder, støtte efterforskningen i visse kriminalsager samt at samarbejde med det europæiske retlige netværk specielt om forenkling af efterkommelse af retsanmodninger. Eurojust påbegyndte sin virksomhed den 1. marts 2001.

Justitsministeriet har på den baggrund overvejet, hvorledes en effektiv overholdelse af rammeafgørelsens frister for sager om udlevering på grundlag af en europæisk arrestordre sikres bedst muligt.

Justitsministeriet har på møder med repræsentanter fra Dommerforeningen, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Statsadvokatforeningen, Politimesterforeningen, Københavns Politi, Advokatrådet og Landsforeningen for beskikkede advokater drøftet fristerne i rammeafgørelsen. Under drøftelserne blev der bl.a. opnået enighed om nedenstående målsætninger for sagsbehandlingen af den europæiske arrestordre, ligesom der var bred tilslutning til at fastsætte de vejledende frister i loven.

Ifølge disse målsætninger skal Justitsministeriet så vidt muligt træffe afgørelse om udlevering på grundlag af en europæisk arrestordre inden 10 dage efter, at den, som arrestordren vedrører, er blevet anholdt eller har kunnet anholdes. Træffer Justitsministeriet afgørelse om, at den pågældende skal udleveres, og ind-

bringes sagen derefter for domstolene, bør der så vidt muligt træffes endelig retsafgørelse i sagen inden 50 dage efter Justitsministeriets afgørelse, således at den samlede sagsbehandlingstid ikke overstiger 60 dage.

Kan der undtagelsesvis ikke træffes afgørelse i sagen inden 60 dage efter anholdelsen, skal den myndighed, der har anmodet om, at den pågældende udleveres, straks underrettes herom. I så fald kan 60-dages fristen forlænges med 30 dage. I praksis vil underretning skulle ske ved, at anklagemyndigheden straks orienterer Justitsministeriet, når det står klart, at 60-dages fristen ikke vil kunne overholdes. Anklagemyndigheden skal samtidig oplyse ministeriet om grunden til, at det ikke vil være muligt at overholde fristen. Justitsministeriet vil herefter – på baggrund af oplysningerne fra anklagemyndigheden – snarest muligt give myndigheden i den anmodende medlemsstat underretning herom.

Med henblik på overholdelse af disse målsætninger bør sager om udlevering på grundlag af en europæisk arrestordre af anklagemyndigheden fremsendes til retten med anmodning om særlig hurtig berømmelse. Justitsministeriet vil, efter lovforslagets vedtagelse, udarbejde en vejledning om sagsbehandlingen i sager om udlevering til EU-medlemsstater til brug for politi- og anklagemyndigheden. Justitsministeriet er indstillet på at inddrage repræsentanter for bl.a. politi- og anklagemyndigheden og domstolene i det videre arbejde.

Justitsministeriet skal endvidere fremhæve rettens mulighed for at afvise en valgt forsvarer eller at nægte at beskikke en bestemt advokat som forsvarer.

Ved valg eller beskikkelse af forsvarer er udgangspunktet, at sigtedes valg eller ønske respekteres. I medfør af retsplejelovens §§ 730, stk. 3, 733, stk. 2 og 736, stk. 2, har retten imidlertid mulighed for at afvise en valgt forsvarer eller at nægte at beskikke en bestemt advokat som forsvarer (eller senere under sagen at afvise den valgte forsvarer eller tilbagekalde beskikkelsen), bl.a. hvis forsvarerens medvirken ud fra retsplejemæssige hensyn til sagens behørig fremme ikke kan anses for forsvarlig.

Det er efter Justitsministeriets opfattelse muligt for retten med hjemmel i disse bestemmelser efter omstændighederne at afvise en valgt forsvarer eller at nægte at beskikke en bestemt forsvarer, hvis den pågældende forsvarer på grund af andre opgaver ikke vil kunne deltage i udleveringssagens behandling i et omfang, der gør det muligt at overholde de nævnte frister for behandlingen af sager om udlevering på grundlag af en europæisk arrestordre. På samme måde har retten mulighed for at tilbagekalde en beskikkelse af en

forsvarer i tilfælde, hvor det på grund af forsvarerens forhold ikke vil være muligt at overholde fristerne for behandlingen af sager om udlevering.

Det følger af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6, stk. 3, litra c, at enhver, der er anklaget for en lovovertrædelse, har ret til at forsvare sig personligt eller ved bistand af en forsvarer, som han selv har valgt. Hvis den anklagede ikke har tilstrækkelige midler til at betale for juridisk bistand, har den anklagede ret til at modtage en sådan bistand uden betaling, når dette kræves i retfærdighedens interesse.

Den anklagedes ret til at forsvare sig ved bistand af en forsvarer, som han selv har valgt, er ikke en absolut ret (se Croissant mod Tyskland, dom af 25. september 1992, præmis 29). Artikel 6, stk. 3, litra c, sikrer heller ikke en ret til at vælge en bestemt beskikket forsvarer (se klagesag 53590/99, Franquesa Freixas mod Spanien, afgørelse af 21.11.2000). Når der er tale om en af det offentlige beskikket forsvarer, skal de nationale domstole tage hensyn til tiltaltes ønsker, men de kan vælge at se bort fra tiltaltes ønsker, når der er relevante og tilstrækkelige grunde til at anse det for nødvendigt af hensyn til en forsvarlig retspleje (se Croissant-dommens præmis 29).

Efter Justitsministeriets opfattelse vil det derfor ikke være i strid med artikel 6, stk. 3, litra c, hvis retten afviser en valgt forsvarer eller nægter at beskikke en bestemt forsvarer som følge af, at den pågældende advokat ikke kan påtage sig hvervet som forsvarer i den pågældende sag inden en rimelig tid, herunder hvor det på grund af forsvarerens forhold ikke vil være muligt at overholde fristerne for behandlingen af sager om udlevering på grundlag af en europæisk arrestordre.

Muligheden for at afvise en valgt forsvarer eller nægte at beskikke en bestemt forsvarer for at sikre, at en straffesag behandles inden en rimelig frist, er endvidere anerkendt i retspraksis. Som eksempel kan nævnes Højesteret kendelse af 14. april 1987 (refereret i Ugeskrift for Retsvæsen 1987, s. 440). I sagen stadfæstede Højesteret landsrettens kendelse, hvorved landsretten havde afvist tiltaltes valg af forsvarer, idet den valgte advokat ikke kunne påtage sig forsvaret inden for en rimelig tid. Da tiltalte ikke havde peget på andre advokater end den pågældende, fandt Højesteret ikke grundlag for at ophæve landsrettens beslutning om beskikkelse som forsvarer af 2 advokater, der var antaget til udførelse af offentlige og beneficerede sager.

Af nyere retspraksis kan bl.a. henvises til Højesterets kendelse afsagt den 17. maj 2000 (refereret i Ugeskrift for Retsvæsen 2000, s. 1754). I sagen (en næv-

ningesag mod T og to medtiltalte) havde landsretten under et forberedende møde bestemt, at domsforhandlingen skulle finde sted over 9 retsdage i sidste halvdel af juni 2000, selv om den for T beskikkede forsvarer havde oplyst, at hun i denne periode var optaget af andre sager. Forsvarerne for de to medtiltalte havde protesteret mod udsættelse af domsforhandlingen til september eller oktober 2000. Under køre til Højesteret påstod T sagen berammet på et tidspunkt, hvor dennes forsvarer kunne give møde. Højesteret fandt ikke grundlag for at tilsidesætte landsrettens fastsættelse af tidspunktet for domsforhandlingen. Højesteret bemærkede, at landsretten i forbindelse med berømmelsen burde have anmodet T's forsvarer om at tage endelig stilling til, om hun kunne møde på det fastsatte tidspunkt, og i tilfælde af et benægtende svar burde have tilbagekaldt beskikkelsen, jf. retsplejelovens § 736, stk. 2.

Der kan endvidere henvises til Østre Landsrets kendelse af 31. maj 2000 (refereret i Ugeskrift for Retsvæsen 2002, s. 1912). I denne sag tilbagekaldte landsretten beskikkelsen af en af de tiltaltes forsvarere ud fra retsplejemæssige hensyn. Landsretten udtalte – på baggrund af oplysninger om de tidspunkter, væsentligt senere på året, hvor den pågældende advokat ville kunne møde – at der af hensyn til advokatens manglende mulighed for at kunne møde under domsforhandlingen ud fra retsplejemæssige hensyn fandtes at være en væsentlig hindring for sagens fremme. Af hensyn hertil samt af hensyn til de medtiltaltes tarv, fandt landsretten det ikke forsvarligt at lade den pågældende advokat fortsætte som beskikket forsvarer for tiltalte T1. Landsretten udtalte endvidere, at den ved denne vurdering tillige havde taget hensyn til det krav, en tiltalt efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6, stk. 3, litra c, har på en forsvarer, han selv har valgt, samt til samme artikels stk. 1 om kravet om »offentlig rettergang inden for en rimelig frist«. Retten lagde i henseende til kravet om rettergang inden for en rimelig frist særligt vægt på, at en yderligere udsættelse af sagen muligt kunne anses for kritisabelt.

Med henblik på at sikre at målsætningerne så vidt muligt overholdes, vil Justitsministeriet løbende følge udviklingen i sagsbehandlingstiderne i sager om udlevering til andre EU-medlemsstater. Lovforslaget er i øvrigt omfattet af lovovervågning, der vil fokusere på overholdelsen af tidsfristerne for sagsbehandlingen mv. Der henvises herom til pkt. 5 nedenfor.

Der henvises til den foreslåede nye bestemmelse i § 18 d.

4.2.8. Udsættelse af gennemførelsen af en afgørelse om udlevering

Det fremgår af rammeafgørelsens artikel 23, at en person, når der er truffet afgørelse om, at den pågældende skal udleveres i henhold til en europæisk arrestordre, skal udleveres til den anmodende medlemsstat snarest muligt på en dato, der aftales mellem de berørte myndigheder. Efter rammeafgørelsen skal udleveringen som udgangspunkt gennemføres senest 10 dage efter, at der er truffet endelige afgørelse herom. Er den pågældende varetægtsfængslet, og er der ikke sket udlevering inden udløbet af denne frist, skal den pågældende løslades.

Efter rammeafgørelsen kan 10-dages fristen for at gennemføre en endelig udleveringsbeslutning i visse tilfælde udsættes. Hvis det således af grunde, som ikke kan tilskrives en af medlemsstaterne, viser sig umuligt at gennemføre udleveringen inden for fristen, skal den anmodede medlemsstats kompetente myndighed straks kontakte myndigheden i den anmodende medlemsstat med henblik på at aftale en ny dato for udleveringen. I så fald skal udlevering finde sted senest 10 dage efter den aftalte nye dato. I disse tilfælde er der ikke pligt til ophæve en eventuel fængsling af den pågældende.

På denne baggrund foreslås der indsat en ny bestemmelse, hvorefter en eventuel fængsling skal ophæves, hvis udleveringen ikke er gennemført senest 10 dage efter, at der er truffet endelig afgørelse om udlevering. Hvis den pågældende ikke har givet afkald på at indbringe justitsministerens beslutning for retten, skal 10-dages fristen først regnes fra udløbet af den frist på 3 dage, som gælder for at indbringe justitsministerens afgørelse for byretten. Det samme gælder med hensyn til fristen på 3 dage for kære af en retskendelse om udlevering. 10-dages fristen skal således først regnes fra det tidspunkt, hvor udleveringsbeslutningen er fundet lovlig ved endelig retskendelse. Efter den foreslåede bestemmelse skal retten dog udsætte fristen for udlevering i særlige tilfælde, bl.a. med den virkning, at en eventuel varetægtsfængsling efter omstændighederne vil kunne forlænges.

Der henvises til den foreslåede nye bestemmelse i § 18 e.

Udlevering kan ifølge rammeafgørelsens artikel 23, stk. 4, endvidere udsættes midlertidigt af humanitære årsager – f.eks. hvis der er bestemte grunde til at antage, at udlevering vil bringe den pågældendes liv eller helbred i fare. Udleveringen skal gennemføres, når disse humanitære grunde ikke længere foreligger. Bestemmelsen i rammeafgørelsen indebærer, at det ikke som efter gældende ret (jf. udleveringslovens § 7) vil

være muligt at afslå udlevering, hvis udlevering ville være uforenelig med humanitære hensyn. Der henvises herom til pkt. 3.2. ovenfor.

4.3. Forholdet til de nordiske udleveringsregler

Efter udleveringslovens § 1, stk. 2, gælder loven ikke for udlevering fra Danmark til Finland, Island, Norge og Sverige. For udlevering til disse lande gælder i stedet den nordiske udleveringslov, jf. lov nr. 27 af 3. februar 1960, som ændret ved lov nr. 251 af 12. juni 1975, lov nr. 433 af 31. maj 2000 og lov nr. 378 af 6. juni 2002 om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige.

Efter rammeafgørelsens artikel 31, stk. 2, kan medlemsstaterne fortsat anvende de bilaterale eller multilaterale aftaler eller ordninger, der var gældende ved rammeafgørelsens vedtagelse, i det omfang de er mere vidtrækkende end dennes mål eller bidrager til yderligere at forenkle eller lette procedurerne for overgivelse af personer, der er omfattet af en europæisk arrestordre.

Justitsministeren har den 4. november 2002 meddelt Rådet og Kommissionen, at Danmark fortsat vil anvende de nordiske udleveringsregler ved udlevering af lovovertrædere mellem Danmark, Finland og Sverige i det nævnte omfang. Finland og Sverige har afgivet tilsvarende erklæringer.

Der er mellem de nordiske lande enighed om, at det er de nordiske udleveringsregler, der som hovedregel finder anvendelse i sager om udlevering til Finland og Sverige. Dog må de foreslåede regler i udleveringsloven om udlevering til andre EU-medlemsstater finde anvendelse i forhold til Finland og Sverige, i det omfang disse regler er mere vidtgående, hvilket i praksis som udgangspunkt vil sige sager om udlevering af danske statsborgere samt sager om udlevering for politiske lovovertrædelser, medmindre det konkret vil være muligt at udlevere efter den nordiske ordning.

Det foreslås på denne baggrund, at udleveringslovens § 1, stk. 2, ændres, således at det fremgår af bestemmelsen, at udleveringsloven ikke omfatter udlevering til Finland og Sverige, i det omfang de særlige regler om udlevering mellem de nordiske lande er videregående end lovens regler. En tilsvarende ændring foreslås af den nordiske udleveringslov.

Der henvises herved til lovforslagets § 1, stk. 1, og § 2.

4.4. Tilbageførelse af midlertidigt udleverede personer

Rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre mv. indeholder visse bestemmelser om midlertidigt

udlevering til andre EU-medlemsstater med henblik på strafforfølgning (jf. herved artikel 18 og artikel 24, stk. 2).

Det fremgår af rammeafgørelsens artikel 18, at en medlemsstat kan meddele samtykke til, at en person udleveres midlertidigt med henblik på retsforfølgning. Betingelserne for den midlertidige overførelse aftales mellem den anmodende og den anmodede medlemsstat. Den midlertidigt overførte person skal kunne vende tilbage til den anmodede medlemsstat for at overvære de retsmøder, der vedrører den pågældende.

Efter rammeafgørelsens artikel 24, stk. 1, kan en medlemsstat udsætte udleveringen af en person til en anden medlemsstat, for at der i dette land kan gennemføres retsforfølgning mod den pågældende inden udleveringen. Efter bestemmelsens stk. 2, kan medlemsstaten – i stedet for at udsætte udleveringen efter stk. 1 – træffe beslutning om midlertidig udlevering af den pågældende. Betingelserne for den midlertidige udlevering aftales mellem de berørte medlemsstaters relevante myndigheder. Aftalen, der skal være skriftlig, er bindende for alle myndigheder i den anmodende medlemsstat.

De nævnte bestemmelser i rammeafgørelsen forudsætter således, at den anmodende medlemsstat efterfølgende kan tilbageføre den midlertidigt udleverede person.

Den Europæiske Konvention af 13. december 1957 om udlevering af lovovertrædere indeholder ligeledes i artikel 19, stk. 2, bestemmelse om midlertidig udlevering med henblik på strafforfølgning. Bestemmelsen indebærer, at en person, om hvem der er truffet beslutning om udlevering, men som er idømt fængselsstraf i den anmodede stat og derfor ikke umiddelbart kan udleveres, midlertidigt kan udleveres med henblik på strafforfølgning i den anmodede stat på betingelser, som fastlægges ved gensidig aftale mellem parterne.

Denne bestemmelse forudsætter ligeledes, at den, der er udleveret midlertidigt, senere kan returneres.

Udleveringsloven indeholder ikke nogen udtrykkelig regel om tilbageførelse fra Danmark af lovovertrædere, som er midlertidigt udleveret med henblik på retsforfølgning her i landet.

For at sikre, at Danmark har mulighed for at tilbageføre sådanne personer i overensstemmelse med sine folkeretlige forpligtelser, finder Justitsministeriet, at der bør indsættes en udtrykkelig bestemmelse i udleveringsloven herom. Der bør samtidig sikres særlig hjemmel for, at personer, der er midlertidigt udleverede til Danmark til strafforfølgning, kan frihedsberøves under opholdet her i landet, selv om betingelserne for varetægtsfængsling ikke er opfyldte. Hvis der i for-

bindelse med en midlertidig udlevering af en person til Danmark med henblik på strafforfølgning er indgået aftale med den anmodede stat om, at den pågældende under opholdet her i landet ikke behøver at være frihedsberøvet, men at det i stedet f.eks. er tilstrækkeligt, at der sker inddragelse af den pågældendes pas el. lign., vil anvendelse af det aftalte mindre indgribende middel være tilstrækkeligt, medmindre der eventuelt er grundlag for, at den pågældende varetægtsfængsles efter reglerne i retsplejelovens kapitel 70.

Det foreslås på denne baggrund, at der i udleveringsloven som § 21 a indsættes en bestemmelse, hvorefter en person, der er midlertidigt udleveret til Danmark med henblik på strafforfølgning, efterfølgende kan tilbageføres. Det foreslås i den forbindelse fastsat, at den pågældende under overførslen skal være frihedsberøvet.

Det foreslås endvidere, at afgørelse om frihedsberøvelse skal træffes af retten efter anmodning af politiet, og at retten i den forbindelse skal påse, at betingelserne for frihedsberøvelse under sagen er opfyldt.

Om det nærmere indhold af den foreslåede bestemmelse henvises i øvrigt til lovforslagets specielle bemærkninger til den foreslåede bestemmelse i § 21 a.

5. Ikrafttrædelsestidspunkt

Efter rammeafgørelsens artikel 34, skal medlemsstaterne træffe de nødvendige foranstaltninger for at efterkomme bestemmelserne i rammeafgørelsen senest den 31. december 2003.

Anmodninger om udlevering, der modtages inden den 1. januar 2004, vil fortsat være omfattet af de gældende regler om udlevering til EU-medlemsstater, jf. rammeafgørelsens artikel 32. Anmodninger om udlevering, som modtages efter dette tidspunkt skal ifølge bestemmelsen behandles efter de regler, som medlemsstaterne fastsætter i medfør af rammeafgørelsen. Efter artikel 32 kunne enhver medlemsstat dog – på tidspunktet for Europa Rådets vedtagelse af rammeafgørelsen – fremsætte en erklæring om, at den anmodede medlemsstat fortsat vil behandle anmodninger vedrørende lovovertrædelser begået inden en bestemt dato efter den ordning, der var gældende før den 1. januar 2004. Den pågældende dato må ifølge bestemmelsen ikke ligge senere end den 7. august 2002.

Danmark har ikke i forbindelse med Rådets vedtagelse af rammeafgørelsen fremsat en sådan erklæring.

Efter § 3 i lovforslaget træder loven – i overensstemmelse med rammeafgørelsens artikel 34 – i kraft den 1. januar 2004. Det fastsættes endvidere, at loven finder anvendelse på anmodninger om udlevering, der fremsættes efter lovens ikrafttræden.

6. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser mv.

Lovforslaget skønnes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige af betydning. Lovforslaget har ikke økonomiske eller

administrative konsekvenser for erhvervslivet. Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser. Lovforslaget gennemfører EU-rammeafgørelse om den europæiske arrestordre mv.

	Positive konsekvenser/ mindre udgifter	Negative konsekvenser/ Merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen af betydning
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget gennemfører EU-rammeafgørelse om den europæiske arrestordre mv.	

Lovforslaget er omfattet af lovovervågning. Lovovervågningen vil fokusere på overholdelsen i praksis af de foreslåede frister for behandlingen mv. af sager om udlevering af personer til andre EU-medlemsstater på grundlag af en europæisk arrestordre. Lovændringerne træder efter lovforslaget i kraft den 1. januar 2004, og Justitsministeriet vil derfor i 2007 efter høring af de berørte myndigheder mv. udarbejde en redegørelse herom til Folketinget.

7. Høring

Et udkast til lovforslaget har været i høring hos følgende organisationer mv.:

Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenterne for Københavns Byret og for retterne i Århus, Odense, Ålborg og Roskilde, Den Danske Dommerforening, Domstolsstyrelsen, Dommerfuldmægtigforeningen, Rigsadvokaten, Rigspolitechefen, Politidirektøren i København, Foreningen af Politimestre i Danmark, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Institut for Menneskerettigheder, Nævnet for Etnisk Ligestilling, Dansk Retspolitisk Forening.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

I lovforslagets bilag 2 er de foreslåede bestemmelser sammenholdt med de nugældende bestemmelser.

Til § 1

Til nr. 1 (§ 1, stk. 2)

Efter den foreslåede bestemmelse skal udleveringsloven ikke gælde for udlevering fra Danmark til Finland og Sverige, i det omfang de særlige regler om udlevering mellem de nordiske lande er videregående end reglerne i denne lov. For udlevering til disse lande gælder således som udgangspunkt fortsat reglerne i lov nr. 27 af 3. februar 1960, som ændret ved lov nr. 251 af 12. juni 1975, lov nr. 433 af 31. maj 2000 og lov nr. 378 af 6. juni 2002 om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige.

Bestemmelsen er fastsat i overensstemmelse med rammeafgørelsens artikel 31, stk. 2, hvorefter medlemsstaterne fortsat kan anvende de bilaterale eller multilaterale aftaler eller ordninger, der var gældende ved rammeafgørelsens vedtagelse, i det omfang de er mere vidtrækkende end dennes mål eller bidrager til yderligere at forenkle eller lette procedurerne for overgivelse af personer, der er omfattet af en europæisk arrestordre.

Justitsministeren har på den baggrund den 4. november 2002 meddelt Rådet og Kommissionen, at Danmark fortsat vil anvende de nordiske udleveringsregler ved udlevering af lovovertrædere mellem Danmark, Finland og Sverige i det nævnte omfang.

Der er mellem de nordiske lande enighed om, at det er de nordiske udleveringsregler, der som hovedregel finder anvendelse i sager om udlevering til Finland og

Sverige. Dog må de foreslåede regler i udleveringsloven om udlevering til andre EU-medlemsstater finde anvendelse i forhold til Finland og Sverige, i det omfang disse regler er mere vidtgående, hvilket i praksis som udgangspunkt vil sige sager om udlevering af danske statsborgere samt sager om udlevering for politiske lovovertrædelser, medmindre det konkret vil være muligt at udlevere efter den nordiske ordning.

Der henvises i øvrigt til pkt. 4.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2 (overskriften til lovens kapitel 2)

Den foreslåede ændring af overskriften til lovens kapitel 2 er en konsekvens af den ved lovforslaget foreslåede nye systematik, hvorefter der sondres mellem udlevering til EU-medlemsstater og udlevering til andre stater. Det eksisterende kapitel 2 vil med den foreslåede ændring alene indeholde betingelser for udlevering til lande uden for EU (og Norden), hvori- mod betingelserne for udlevering til EU-medlemsstater reguleres i kapitel 2 a.

Til nr. 3 (§ 2)

Den ændrede affattelse af udleveringslovens § 2 er en konsekvens af, at bestemmelserne om betingelser for udlevering til EU-medlemsstater samles i et nyt kapitel 2 a. Bestemmelsen i § 2 indeholder herefter alene betingelserne for, hvornår danske statsborgere kan udleveres til lande uden for EU (og Norden). Bestemmelsen indebærer ikke ændringer i forhold til de gældende betingelser for udlevering af danske statsborgere til disse lande.

Til nr. 4 (§ 2 a)

Den ændrede affattelse af § 2 a er en konsekvens af, at bestemmelserne om betingelser for udlevering til EU-medlemsstater samles i et nyt kapitel 2 a. Bestem- melsen i § 2 a indeholder herefter alene betingelserne for, hvornår udlændinge kan udleveres til lande uden for EU (og Norden). Bestemmelsen indebærer ikke ændringer i forhold til de gældende betingelser for ud- levering af udlændinge til disse lande.

Til nr. 5 (§ 6, stk. 2)

Den foreslåede bestemmelse præciserer, at der i overensstemmelse med gældende ret ikke må ske ud- levering, hvis der er fare for, at den pågældende efter udleveringen vil blive udsat for tortur eller anden umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf. Bestemmelsen svarer til artikel 3 i Den europæ- iske Menneskerettighedskonvention.

En tilsvarende bestemmelse om udlevering til andre EU-medlemsstater foreslås indsat i § 10 h, stk. 2.

Der henvises vedrørende de foreslåede bestemmel- ser til pkt. 4.1.1. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 6 (§ 8)

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at udleve- ring til stater uden for EU kan afslås, hvis der her i lan- det er meddelt påtaleopgivelse, og betingelserne for omgørelse af beslutningen herom ikke er opfyldt.

Bestemmelsen svarer til den foreslåede § 10 d, stk. 2, vedrørende udlevering til andre EU-medlems- stater.

Der henvises i øvrigt til pkt. 4.1.5.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger samt til de specielle be- mærkninger til den foreslåede § 10 d, stk. 2.

Til nr. 7 (§ 9, stk. 2)

Ændringen er en konsekvens af den ved lovforsla- get foreslåede nye systematik, hvorefter betingelserne for udlevering til andre EU-medlemsstater samles i udleveringslovens kapitel 2 a.

Til nr. 8 (§ 10, nr. 1, litra a)

Ændringen af den gældende bestemmelse i § 10, nr. 1, litra a, hvorved henvisningen til § 10 a udgår, er en konsekvens af den ved lovforslaget foreslåede nye systematik, hvorefter betingelserne for udlevering til andre EU-medlemsstater samles i udleveringslovens kapitel 2 a.

Til nr. 9 (kapitel 2 a)

Kapitel 2 a fastsætter betingelserne for, hvornår der kan ske udlevering fra Danmark til andre EU-med- lemsstater.

Kapitlet indeholder for det første regler om, hvilke lovovertrædelser, der som udgangspunkt skal medfø- re udlevering til en anden EU-medlemsstat (§ 10 a). Bestemmelsen indebærer bl.a., at der ikke længere sondres mellem udlevering af danske statsborgere og udlændinge.

For det andet indeholder kapitel 2 a en række be- stemmelser, hvorefter udlevering i visse tilfælde kan eller skal nægtes (§§ 10 b-10 j). Afslagsgrundene er udtømmende. Udlevering til en anden EU-medlems- stat kan således som udgangspunkt ikke afslås med henvisning til andre grunde end dem, der er nævnt i kapitel 2 a. Det skal dog bemærkes, at lovforslaget ikke indebærer ændringer i Danmarks forpligtelse til at overholde internationale menneskeretlige forplig- telser, herunder reglerne i Den Europæiske Menne-

skerettighedskonvention. Der henvises herom til afsnit 4.1.1. i lovforslagets bemærkninger.

Endelig indeholder kapitel 2 a (§ 10 j) bestemmelser om strafansvar og videreudlevering for andre strafbare handlinger end den, der sker udlevering for, som er begået før udleveringen (den såkaldte specialitetsregel).

§ 10 a

Den foreslåede nye bestemmelse i § 10 a fastsætter kravene til lovovertrædelsens beskaffenhed for udlevering af lovovertrædere til et andet EU-land på grundlag af en europæisk arrestordre. Bestemmelsen sonderer ikke mellem udlevering af danske statsborgere og udlændinge.

Den foreslåede bestemmelse i § 10 a, stk. 1, nr. 1-32, indebærer, at udlevering til strafforfølgning eller straffuldbyrdelse i en medlemsstat i Den Europæiske Union for de i bestemmelsen (nr. 1-32) nævnte handlinger kan ske, selv om den pågældende handling ikke er strafbar efter dansk ret, hvis handlingen kan straffes med fængsel mv. i mindst 3 år i den anmodende medlemsstat.

Bestemmelsen er i overensstemmelse med den såkaldte »positiv-liste« i rammeafgørelsens artikel 2, stk. 2, der opregner en række bestemte handlinger med hensyn til hvilke udlevering til en EU-medlemsstat ikke må betinges af, at handlingen er strafbar i den anmodede medlemsstat, hvis handlingen kan straffes med frihedsstraf i mindst 3 år i den anmodende medlemsstat.

Da de lovovertrædelser, der er omfattet af positiv-listen, som udgangspunkt vil være strafbare i alle medlemsstater, er betydningen af udkastet til rammeafgørelse på dette punkt navnlig, at der ikke skal foretages kontrol af, om lovovertrædelser ligeledes er strafbar i den anmodede medlemsstat.

Ifølge rammeafgørelsens artikel 2, stk. 3, kan Rådet med enstemmighed beslutte at tilføje andre kategorier af overtrædelser til positiv-listen.

Gennemførelse i dansk ret af en eventuel udvidelse af positiv-listen vil som følge af den foreslåede opregning i § 10 a, stk. 1, nr. 1-32, af de handlinger, som er omfattet af positiv-listen, forudsætte en ændring af udleveringsloven.

Bestemmelsen i § 10 a, stk. 2, indebærer, at *udlevering af personer med henblik på strafforfølgning* til en anden EU-medlemsstat – for handlinger som ikke er omfattet af stk. 1 – uden for positiv-listen – kan ske på grundlag af en europæisk arrestordre. Efter bestemmelsen er det en betingelse for udlevering, at den lovovertrædelse, som arrestordren vedrører, i den pågæl-

dende stat skal kunne medføre fængsel i mindst 1 år. Begrebet »fængsel« omfatter ligesom efter de gældende bestemmelser i § 2 og 2 a tillige anden frihedsberøvende foranstaltning. Bestemmelsen indebærer endvidere, at det er en betingelse for udlevering til strafforfølgning for handlinger uden for positiv-listen, at en tilsvarende handling er strafbar efter dansk ret.

Efter bestemmelsen i § 10 a, stk. 3, kan der ske *udlevering af personer til fuldbyrdelse af en dom* i en EU-medlemsstat – for handlinger som ikke er omfattet af stk. 1 – på grundlag af en europæisk arrestordre. Betingelsen for udleveringen er, at den pågældende ved dommen er idømt fængsel eller en anden frihedsberøvende foranstaltning af mindst 4 måneders varighed, og at en tilsvarende handling er strafbar efter dansk ret.

De foreslåede bestemmelser i § 10 a, stk. 2 og 3, indebærer – for så vidt angår handlinger, som enten ikke er omfattet af positiv-listen, eller som ikke kan medføre fængsel mv. i mindst 3 år i den anmodende medlemsstat (jf. § 10 a, stk. 1) – at kravet om dobbelt strafbarhed opretholdes. Der kan således i denne situation kun ske udlevering på grundlag af en europæisk arrestordre, jf. § 10 a, stk. 2 og 3, hvis den handling, som arrestordren vedrører, også er strafbar efter dansk ret. Der kan derimod ikke stilles krav om, at den pågældende handling efter dansk ret kan medføre fængselsstraf af en bestemt varighed el. lign. (strafferammekrav).

Bestemmelserne i § 10 a, stk. 2 og 3, er fastsat i overensstemmelse med rammeafgørelsens artikel 2, stk. 4, og artikel 4, stk. 1. Efter disse bestemmelser har medlemsstaterne mulighed for at fastsætte regler, hvorefter udlevering i henhold til en europæisk arrestordre skal afslås, hvis den handling, som ligger til grund for arrestordren, ikke udgør en lovovertrædelse efter den anmodede stats lovgivning (krav om dobbelt strafbarhed). Der kan dog ikke fastsættes bestemmelser om krav om dobbelt strafbarhed, hvis den handling, for hvilken der skal ske udlevering, er omfattet af de i rammeafgørelsens artikel 2, stk. 2, særligt opregnede handlinger (den såkaldte »positiv-liste«).

Med hensyn til et eventuelt krav om dobbelt strafbarhed følger det af rammeafgørelsens artikel 2, stk. 4, at et sådant skal administreres fleksibelt, således at kravet anses for opfyldt, hvis de handlinger, der er beskrevet i arrestordren, helt eller delvist svarer til en lovovertrædelse i fuldbyrdelseslandet. Kravet om dobbelt strafbarhed i de foreslåede bestemmelser i § 10 a, stk. 2 og 3, forudsættes administreret på den nævnte måde.

Bestemmelsen i § 10 a, stk. 4, vedrører spørgsmålet om udlevering for flere strafbare forhold. Bestemmelsen, der er en følge af det foreslåede nye kapitel 2 a om betingelser for udlevering til EU-medlemsstater, svarer til den gældende bestemmelse i udleveringslovens § 3, stk. 3.

Den gældende bestemmelse i § 10 a, der indeholder den såkaldte specialitetsregel, foreslås indsat som ny § 10 j, jf. bemærkningerne til denne bestemmelse.

Der henvises i øvrigt til pkt. 4.1.2.1. og 4.1.2.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

§ 10 b

Efter den foreslåede bestemmelse i § 10 b, stk. 1, kan udlevering på grundlag af en europæisk arrestordre af en dansk statsborger eller af personer med fast bopæl her i landet til strafforfølgning, gøres betinget af, at den pågældende overføres til Danmark med henblik på fuldbyrdelse af en eventuel fængselsstraf eller en anden frihedsberøvende foranstaltning.

Bestemmelsen udvider den nugældende adgang til – i forbindelse med udlevering til strafforfølgning – at kræve tilbageførsel til Danmark med henblik på afsoning af en eventuel straffedom til også at gælde for personer med fast bopæl her i landet. Efter den gældende ordning har Danmark folkeretligt taget forbehold over for andre EU-lande om, at udlevering af danske statsborgere kan ske på betingelse af, at den pågældende overføres til eventuel strafafsoning i Danmark.

Den foreslåede bestemmelse i § 10 b indebærer i øvrigt ingen ændringer i forhold til gældende ret med hensyn til udlevering af danske statsborgere til lande uden for EU.

Endvidere kan udlevering af en dansk statsborger eller af personer med fast bopæl her i landet til straf fuldbyrdelse efter den foreslåede § 10 b, stk. 2, afslås, hvis Danmark giver tilsagn om, at straffen vil blive fuldbyrdet her i landet. Danmarks overtagelse af fuldbyrdelsen af straffedomme afsagt i en anden EU-medlemsstat vil i øvrigt skulle ske efter de gældende regler herom, jf. lov nr. 323 af 4. juni 1986 om international fuldbyrdelse af straf mv. med senere ændringer.

Bestemmelserne i § 10 b, stk. 1 og 2, er fastsat i overensstemmelse med rammeafgørelsens artikel 4, stk. 6, og artikel 5, stk. 3.

Der henvises i øvrigt til pkt. 4.1.2.2. i de almindelige bemærkninger.

§ 10 c

Efter den foreslåede § 10 c kan der ikke ske udlevering på grundlag af en europæisk arrestordre, hvis den

pågældende efter dansk ret var under den kriminelle lavalder på gerningstidspunktet, jf. herved straffelovens § 15.

Bestemmelsen er i overensstemmelse med rammeafgørelsens artikel 3, stk. 3, hvorefter den judicielle myndighed skal afslå udlevering, hvis den person, der er omfattet af en europæisk arrestordre, efter den anmodede medlemsstats lovgivning på grund af sin alder ikke kan gøres strafferetligt ansvarlig for de handlinger, der ligger til grund for arrestordren.

§ 10 d

Efter den foreslåede § 10 d, stk. 1, 1. pkt., må der ikke ske udlevering, hvis den, der søges udleveret, er dømt eller frifundet for de pågældende handlinger her i landet eller i en anden EU-medlemsstat. Tilsvarende gælder ifølge den foreslåede § 10 d, stk. 1, 2. pkt., hvis den, der søges udleveret, her i landet er benådet for handlingen.

Udlevering kan endvidere afslås efter § 10 d, stk. 1, 3. pkt., hvis den der søges udleveret, er dømt eller frifundet for handlingen i en stat uden for EU.

Den foreslåede § 10 d, stk. 1, 1. og 3. pkt., udvider det gældende forbud mod dobbelt strafforfølgning i udleveringslovens § 8 til – i sager om udlevering på grundlag af en europæisk arrestordre – ligeledes at gælde med hensyn til personer, som i en *tredjestat* er dømt eller frifundet for den pågældende strafbare handling. Efter bestemmelsen skal udlevering således bl.a. afslås, hvis der er afsagt endelig dom i sagen her i landet eller i en medlemsstat i EU. Herudover kan udlevering endvidere afslås, hvis der er afsagt dom i sagen i en stat uden for EU.

Om adgangen til at afslå udlevering på grundlag af en europæisk arrestordre under henvisning til, at den pågældende i et tredjeland er dømt for de samme forhold, som udleveringen angår, fremgår det af rammeafgørelsens artikel 3, stk. 2, og artikel 4, stk. 5, at det er en betingelse, at dommen afsagt i det pågældende tredjeland er fuldbyrdet, er ved at blive fuldbyrdet eller ikke længere kan fuldbyrdes efter tredjelandets lovgivning. Denne betingelse foreslås udtrykkeligt fastsat i udleveringslovens § 10 d, stk. 1, 4. pkt. Der henvises herved navnlig til pkt. 4.1.5.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det fremgår endvidere af den obligatoriske afslagsgrund i artikel 3, stk. 2, at der kun består en forpligtelse for medlemsstaterne til at afslå udlevering i medfør af bestemmelsen, hvis den anmodede medlemsstats relevante myndigheder er i besiddelse af de nødvendige oplysninger om en eventuel dom afsagt i en anden medlemsstat. Udlevering vil i medfør af artikel 4,

stk. 5, ligeledes kun kunne afslås, såfremt den relevante myndighed er i besiddelse af oplysninger om, at der er afsagt dom i en ikke-medlemsstat for det samme forhold.

Det er på denne baggrund ikke hensigten med de foreslåede bestemmelser i § 10 d, stk. 1, at de danske udleveringsmyndigheder af egen drift skal iværksætte undersøgelse af, om der er afsagt dom for forholdet i en anden stat. Er det oplyst, at den, som en arrestordre vedrører, allerede er dømt eller frifundet for det samme forhold i en anden stat, men er oplysningerne utilstrækkelige, og kan de nødvendige oplysninger ikke tilvejebringes, således at der kan træffes afgørelse inden for de i § 18 d foreslåede frister, skal udleveringsanmodningen normalt imødekommes, hvis lovens betingelser herfor i øvrigt er opfyldt. I overensstemmelse med den gældende bestemmelse i udleveringslovens § 8 er udlevering ligeledes udelukket, hvis der her i landet er sket benådning (amnesti) for det pågældende forhold.

Den foreslåede bestemmelse i § 10 d, stk. 1, er i overensstemmelse med de obligatoriske afslagsgrund i rammeafgørelsens artikel 3, stk. 1 og 2, og den fakultative afslagsgrund i rammeafgørelsens artikel 4, stk. 3 og 5.

Er tiltale mod den pågældende frafaldet her i landet, kan udlevering kun finde sted, hvis retsplejelovens betingelser for omgørelse af beslutningen om tiltalefrafald er opfyldt. Endvidere kan udlevering afslås, hvis påtale er opgivet, og betingelserne for at omgøre beslutningen om påtaleopgivelse ikke er opfyldt, jf. den foreslåede § 10 d, stk. 2. Denne bestemmelse (2. pkt.) udvider adgangen til efter den gældende bestemmelse i udleveringslovens § 8 at afslå udlevering, hvis der her i landet er meddelt tiltalefrafald til ligeledes at omfatte sager, i hvilke påtale er opgivet.

Den foreslåede bestemmelse i § 10 d, stk. 3, indebærer, at udlevering med henblik på strafforfølgning kan afslås, hvis retsforfølgning mod den pågældende er påbegyndt – men endnu ikke afsluttet – her i landet, for den handling som arrestordren vedrører, og retsforfølgning på grund af handlingens karakter, den pågældendes tilknytning til Danmark og omstændighederne i øvrigt findes mest nærliggende at skulle gennemføres her i landet. Hvorvidt retsforfølgning bør gennemføres her i landet beror efter bestemmelsen på en konkret vurdering i den enkelte sag, hvorved der – ud over de i bestemmelsen nævnte momenter – f.eks. kan lægges vægt på, hvor fremskreden retsforfølgningen er mod den pågældende her i landet, og hvor lovovertrædelsen navnlig har haft virkning.

Den foreslåede bestemmelse omfatter ikke udlevering til fuldbyrdelse af en straffedom. Dette skyldes, at retsforfølgning her i landet for forhold, for hvilke den pågældende tidligere er blevet endelig dømt eller frifundet i en anden EU-medlemsstat, ville være i strid med princippet om forbud mod dobbelt strafforfølgning (»ne bis in idem«).

Den foreslåede bestemmelse i § 10 d, stk. 3, er i overensstemmelse med den valgfrie (fakultative) afslagsgrund i rammeafgørelsens artikel 4, stk. 2.

Der henvises i øvrigt til pkt. 4.1.5. i de almindelige bemærkninger.

§ 10 e

Den foreslåede bestemmelse i § 10 e indebærer, at udlevering kan afslås, hvis strafansvaret eller adgangen til at fuldbyrde straffen i medfør af reglerne i straffelovens 11. kapitel om ophør af den strafbare handling retsfølger er forældet. Det er dog en betingelse, at den strafbare handling er omfattet af dansk straffemyndighed, jf. reglerne i straffelovens §§ 6-9.

Bestemmelsen, der indebærer en lovfæstelse af den eksisterende folkeretlige adgang til at afslå udlevering til en medlemsstat i Den Europæiske Union med henvisning til forældelse, skal navnlig ses i sammenhæng med den udvidede adgang til udlevering af egne statsborgere, som følger af lovforslaget.

Den foreslåede bestemmelse i § 10 e er i overensstemmelse med den fakultative afslagsgrund i rammeafgørelsens artikel 4, stk. 4.

Der henvises i øvrigt til pkt. 4.1.6. i de almindelige bemærkninger.

§ 10 f

Efter den foreslåede bestemmelse i § 10 f, stk. 1, må udlevering på grundlag af en europæisk arrestordre ikke finde sted, hvis den handling, som arrestordren vedrører, er foretaget her i landet, og handlingen ikke er strafbar efter dansk ret.

Bestemmelsen er fastsat i overensstemmelse med den valgfrie (fakultative) afslagsgrund i rammeafgørelsens artikel 4, stk. 7, litra a og b.

Udlevering kan endvidere i medfør af § 10 f, stk. 2, afslås, hvis den anmodende stat støtter sin udleveringsanmodning på en handling foretaget i et tredjeland, og Danmark i en tilsvarende situation efter straffelovens regler om jurisdiktion i §§ 6-9 ikke ville have mulighed for at foretage retsforfølgning. Efter bestemmelsen vil udlevering således kunne afslås, hvis den anmodende medlemsstat udøver såkaldt eksteritorial jurisdiktion (dvs. foretager strafforfølgning af handlinger begået uden for den pågældende medlems-

F. t. l. vedr. udlevering af lovovertrædere m.v.

stats eget territorium). på områder, hvor der ikke er tilsvarende dansk eksteritorial jurisdiktion.

Der henvises i øvrigt til pkt. 4.1.7. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

§ 10 g

Den foreslåede § 10 g fastsætter særlige betingelser for udlevering af personer til en anden EU-medlemsstat med henblik på fuldbyrdelse af fængselsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning, som er idømt i et retsmøde, hvor den pågældende ikke har været til stede. Efter den foreslåede bestemmelse *stk. 1* må udlevering i sådanne tilfælde kun finde sted, hvis indkaldelsen til domsforhandlingen har været forkyndt for den pågældende personlig, eller den pågældende på anden måde var underrettet om tid og sted for domsforhandlingen.

Efter *stk. 2* kan der dog ske udlevering, selv om der ikke er sket personlig forkyndelse, og den pågældende ikke på anden måde har fået de nævnte oplysninger, hvis den pågældende i medlemsstaten kan kræve sagen genoptaget og har adgang til at være til stede under den fornyede domsforhandling.

Den foreslåede bestemmelse i § 10 g er i overensstemmelse med den rammeafgørelsens artikel 5, stk. 1, fastsatte afslagsgrund, hvorefter udlevering til fuldbyrdelse af en dom til fængsel eller anden frihedsberøvende foranstaltning, der er idømt ved en afgørelse truffet *in absentia*, kan gøres betinget af, at den myndighed, der har udstedt en arrestordre giver garantier, der skønnes tilstrækkelige til at sikre, at den pågældende får lejlighed til at få sagen genoptaget i den udstedende medlemsstat og til at være til stede ved domsforhandlingen.

Det vil således som udgangspunkt være tilstrækkeligt for udlevering i den nævnte situation, at den relevante myndighed i den pågældende EU-medlemsstat giver oplysning om, at den domfældte har mulighed for genoptagelse af sagen samt lejlighed til at være til stede under den fornyede domsforhandling af sagen.

Den foreslåede bestemmelse ændrer ikke på den eksisterende adgang til at nægte udlevering til stater uden for Den Europæiske Union bl.a. i tilfælde, hvor princippet om retten til retfærdig rettergang ikke vurderes overholdt.

Der henvises herved til pkt. 4.1.8. i de almindelige bemærkninger.

§ 10 h

Den foreslåede bestemmelse i § 10 h, stk. 1, svarer til den gældende bestemmelse i udleveringslovens § 6.

Bestemmelsens *stk. 2*, præciserer, at der i overensstemmelse med gældende ret ikke må ske udlevering, hvis der er fare for, at den pågældende efter udleveringen vil blive udsat for tortur eller anden umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf. Bestemmelsen svarer til artikel 3 i Den europæiske Menneskerettighedskonvention.

En tilsvarende bestemmelse om udlevering til stater uden for EU foreslås indsat i § 6, stk. 2.

Der henvises i øvrigt til pkt. 4.1.1. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

§ 10 i

Efter den foreslåede bestemmelse i § 10 i skal udlevering udsættes, hvis det i særlige tilfælde – navnlig under hensyn til den pågældendes alder, helbredstilstand eller andre personlige forhold – må antages, at udlevering ville være uforenelig med humanitære hensyn. Derimod er det efter bestemmelsen ikke muligt at afslå udlevering i henhold til en europæisk arrestordre med henvisning til, at udlevering ville være uforenelig med humanitære hensyn. Udsættelsen af udleveringen skal udstrækkes indtil de særlige forhold, der gør udlevering uforenelig med humanitære hensyn, ikke længere er til stede.

Bestemmelsen i § 10 i er en følge af rammeafgørelsens artikel 23, stk. 4, hvorefter en udlevering kan udsættes midlertidigt af tungtvejende humanitære grunde, f.eks. hvis der er vægtige grunde til at antage, at udlevering klart ville bringe den eftersøgte liv eller helbred i fare. Den europæiske arrestordre skal fuldbyrdes, så snart disse grunde ikke længere foreligger. Den anmodede medlemsstats myndighed skal straks underrette den udstedende medlemsstats myndighed om udsættelsen og skal i den forbindelse så vidt muligt aftale en ny dato for udleveringen.

§ 10 j

Den foreslåede bestemmelse i § 10 j indeholder reglerne om, hvornår en person, der udleveres til en EU-medlemsstat på grundlag af en europæisk arrestordre, kan drages til ansvar eller udleveres videre til tredjeland (specialitetsreglen) for nogen anden strafbar handling begået før udleveringen end den, den pågældende er udleveret for. Bestemmelsen er en konsekvens af den ved lovforslaget foreslåede nye systematik, hvorefter udleveringsloven bl.a. opdeles i et kapitel om betingelser for udlevering til lande uden for EU (kapitel 2) og et kapitel om betingelser for udlevering til EU-medlemsstater (kapitel 2 a).

Efter den foreslåede bestemmelse finder § 10 tilsvarende anvendelse for udlevering til EU-medlems-

stater, ligesom § 10 j, stk. 2 og 3, er en videreførelse af den gældende bestemmelse i § 10 a. Bestemmelsen medfører ikke ændringer i adgangen for en anmodende EU-medlemsstat til at foretage strafforfølgning og straffuldbyrdelse med hensyn til andre strafbare handlinger begået før udleveringen end den, der er sket udlevering for, eller i adgangen til at videreudlevere til en tredje stat.

Efter Rådets konvention om forenklet udleveringsprocedure mellem medlemsstaterne i EU (1995-konventionen) er udgangspunktet, at et samtykke til afkald på specialitetsreglen og samtykke til videreudlevering ikke kan tilbagekaldes. Danmark har imidlertid i forbindelse med ratifikationen af konventionen afgivet en erklæring om, at samtykke kan tilbagekaldes i overensstemmelse med reglerne i dansk ret. Efter rammeafgørelsens artikel 13, stk. 4, kan et meddelt samtykke i princippet ikke tilbagekaldes. En medlemsstat kan dog fastsætte, at et samtykke kan tilbagekaldes i henhold til national ret. Danmark har i forbindelse med vedtagelsen af rammeafgørelsen erklæret, at et samtykke vil kunne tilbagekaldes efter reglerne i dansk ret. På denne baggrund opretholdes gældende ret, hvorefter et eventuelt samtykke kan tilbagekaldes efter de almindelige regler.

Der henvises i øvrigt til pkt. 4.1.10. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 10 (overskrift til kapitel 3)

Ændringen er en konsekvens af den ved lovforslaget foreslåede nye systematik, hvorefter reglerne om behandling af sager om udlevering til andre EU-medlemsstater samles i udleveringslovens kapitel 3 a.

Til nr. 11 (§ 11, stk. 1)

Ændringen af den gældende bestemmelse i § 11, stk. 1, hvorved henvisningen til kapitel 3 a udgår, er en konsekvens af den ved lovforslaget foreslåede nye systematik, hvorefter reglerne om behandling af sager om udlevering til andre EU-medlemsstater samles i udleveringslovens kapitel 3 a.

Til nr. 12 (kapitel 3 a)

Det foreslåede kapitel 3 a indeholder de nye regler om behandlingen af sager om udlevering til medlemsstater i Den Europæiske Union.

Efter lovforslaget skal udlevering til andre EU-medlemsstater med virkning fra den 1. januar 2004 ske på grundlag af »en europæisk arrestordre«. En europæisk arrestordre indeholder som udgangspunkt alle de oplysninger, som er nødvendige for, at den anmodede myndighed kan træffe afgørelse om, hvorvidt

der skal ske udlevering af den pågældende. I stedet for fremsendelse af en europæisk arrestordre kan den anmodende medlemsstat dog vælge at indberette den eftersøgte til Schengen-informationssystemet. En sådan indberetning skal ifølge rammeafgørelsen (artikel 10, stk. 3) have samme retsvirkninger som en europæisk arrestordre – dvs. i første række en efterlysning og en anmodning om anholdelse og fængsling. Schengen-informationssystemet er imidlertid ikke for tiden i stand til at fremsende alle de i artikel 8, stk. 1, nævnte oplysninger. I denne overgangsperiode bestemmer rammeafgørelsen, at indberetningen alligevel skal have samme retsvirkning som en europæisk arrestordre, indtil den anmodede medlemsstat forskriftsmæssigt har modtaget den originale arrestordre.

Der henvises i øvrigt til pkt. 5.1.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

§ 18 a

Efter bestemmelsen i § 18 a, stk. 1, skal den europæiske arrestordre, for at kunne danne grundlag for anholdelse og udlevering til en medlemsstat i Den Europæiske Union, indeholde oplysning om den eftersøgte identitet og nationalitet, tid og sted for den strafbare handling, dennes beskaffenhed og de anvendelige straffebestemmelser, samt oplysning om, hvorvidt der er truffet beslutning om anholdelse eller fængsling, eller om der er afsagt dom.

§ 18 a, stk. 1, er en gennemførelse af rammeafgørelsens artikel 8. For den præcise udformning af en europæiske arrestordre henvises til rammeafgørelsens bilag, jf. lovforslagets bilag 1.

Efter den foreslåede § 18 a, stk. 2, skal en europæisk arrestordre, der er udstedt med henblik på udlevering til *strafforfølgning*, ud over de oplysninger, der fremgår af § 18 a, stk. 1, tillige indeholde oplysning om strafferammen i den pågældende medlemsstat for den lovovertrædelse, som den arrestordren vedrører. Disse oplysninger er nødvendige med henblik på at vurdere, om betingelserne for udlevering i § 10 a, stk. 1 og 2, er opfyldt, herunder om udlevering forudsætter, at handlingen ligeledes er strafbar efter dansk ret (dobbelt strafbarhed).

Hvis den europæiske arrestordre er udstedt med henblik på udlevering til *straffuldbyrdelse*, fremgår det af den foreslåede § 18 a, stk. 3, at arrestordren tillige skal indeholde oplysning om en eventuel idømt straf eller anden lignende retsfølge.

Det vil således ikke – som efter udleveringslovens § 11, stk. 2 – kunne kræves, at der sammen med en arrestordre sker samtidig fremsendelse af selve den be-

slutning om anholdelse, fængsling eller den dom, der danner grundlag for den europæiske arrestordre.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 4.2.2.

§ 18 b

Den foreslåede nye affattelse af § 18 b er en konsekvens af indførelsen af den europæiske arrestordre, der bl.a. indebærer en forenklet udleveringsprocedure mellem EU-medlemsstaterne. Den europæiske arrestordre er således både en anmodning om anholdelse med henblik på udlevering og en anmodning om udlevering.

Efter den foreslåede § 18 b, stk. 1, skal Justitsministeriet - medmindre den europæiske arrestordre kan afvises allerede på det foreliggende grundlag, f.eks. fordi den handling, som arrestorden vedrører, efter lovgivningen i den anmodende EU-medlemsstat ikke kan medføre fængsel i mindst 1 år - sende den europæiske arrestordre til politiet på det sted, hvor den, som søges udleveret, opholder sig. Politiet iværksætter derefter uden ophold den undersøgelse, der er nødvendig for at afgøre, om betingelserne for udlevering er opfyldt. For denne undersøgelse gælder bestemmelserne i retsplejelovens 4. bog med de fornødne lempelser - dvs. reglerne om fremgangsmåden ved undersøgelsen samt reglerne om erstatning for uforskyldt anholdelse og fængsling.

Den foreslåede § 18 b, stk. 1, svarer til den gældende bestemmelse i udleveringslovens § 12.

Efter den foreslåede § 18 b, stk. 2, 1. pkt., kan de retsmidler, der er omtalt i retsplejelovens kapitel 610 om anholdelse og kapitel 70 om varetægtsfængsling, anvendes med henblik på at fremme politiets undersøgelse af sagen og sikre udleveringen, såfremt den europæiske arrestordre er udstedt for en lovovertrædelse, der efter omstændighederne kan medføre udlevering efter reglerne i denne lov.

Bestemmelsen indebærer, at den person, som den europæiske arrestordre vedrører, kan anholdes og varetægtsfængsles for ethvert forhold, som kan medføre udlevering på grundlag af en europæisk arrestordre. Såfremt arrestorden vedrører en handling, som kan medføre udlevering i medfør af udleveringslovens § 10 a om udlevering til EU-medlemsstater, vil varetægtsfængsling således ikke kunne nægtes under henvisning til, at der i medfør af strafferammekravet i retsplejelovens § 762 ikke ville kunne ske varetægtsfængsling i sager vedrørende lovovertrædelser af tilsvarende art, der forfølges her i landet. Tilsvarende vil der kunne ske varetægtsfængsling i sager, der vedrører en handling, der ikke er strafbar her i landet, hvis

der er tale om en handling, der i medfør af udleveringslovens § 10 a, stk. 1, vil kunne medføre udlevering, og de øvrige betingelser i retsplejelovens § 762 er opfyldt.

Retsplejelovens øvrige regler om varetægtsfængsling finder tilsvarende anvendelse. Der vil således f.eks. ikke skulle ske varetægtsfængsling, hvis retten finder, at varetægtsfængslingens øjemed kan opnås ved mindre indgribende foranstaltninger, og den pågældende samtykker i disse foranstaltninger, jf. retsplejelovens § 765.

Bestemmelsen i § 18 b, stk. 2, 1. pkt., er fastsat i overensstemmelse med rammeafgørelsens artikel 12 om varetægtsfængsling.

Herudover fastsætter den foreslåede § 18 b, stk. 2, 2. pkt., at de retsmidler, der er omtalt i retsplejelovens kapitel 72 om legemsindgreb, kapitel 73 om ransagning og kapitel 74 om beslaglæggelse og edition samt kapitel 75 a om andre efterforskningskridt kan anvendes i samme omfang, som i sager vedrørende lovovertrædelser af tilsvarende art, der forfølges her i landet. Det vil sige, at der gælder et krav om dobbelt strafbarhed. Bestemmelsen svarer med hensyn til adgangen til at benytte disse retsmidler i udleveringssager til den gældende bestemmelse i § 13.

Efter den gældende § 18 b, stk. 2, 2. pkt., skal foranstaltninger, der er truffet efter § 13 (anholdelse, varetægtsfængsling, legemsindgreb mv.), ophæves, såfremt anmodning om udlevering, jf. § 11, ikke er modtaget senest 30 dage efter anholdelsen. Retten kan dog i særlige tilfælde forlænge denne frist. Da den europæiske arrestordre omfatter både en anmodning om anholdelse med henblik på udlevering og en anmodning om udlevering, indeholder den foreslåede § 18 b ikke en tilsvarende 30-dages frist.

Efter den foreslåede § 18 b, stk. 3, finder § 14 tilsvarende anvendelse. Efter denne bestemmelse skal der, når der iværksættes politiundersøgelse i en udleveringssag, som udgangspunkt beskikkes forsvarer for den, som søges udleveret. Dette svarer til gældende ret, jf. herved den gældende bestemmelse i § 18 b, stk. 2, 1. pkt.

Efter den foreslåede § 18 b, stk. 4, 1. pkt., skal spørgsmålet om udlevering forelægges for justitsministeren til afgørelse, når politiundersøgelsen, jf. § 18 b, stk. 1, er afsluttet. Det er således efter lovforslaget Justitsministeriet, der er kompetent myndighed til at træffe afgørelse i sager om udlevering i henhold til den europæiske arrestordre.

Efter den foreslåede § 18 b, stk. 4, 2. pkt., finder bestemmelserne i § 15, stk. 2, og § 16 tilsvarende anvendelse i sager om udlevering i medfør af en europæisk

arrestordre. Dette indebærer, at der samtidig med underretning til en person om beslutningen om, at den pågældende skal udleveres, skal oplyses om adgangen til domstolsprøvelse og om fristen herfor, jf. § 15, stk. 2. Den pågældende kan herefter forlange, at politiet indbringer spørgsmålet om beslutningens lovlighed for retten på det sted, hvor vedkommende opholder sig, jf. § 16. Sådant anmodning skal som udgangspunkt fremsættes inden 3 dage efter, at beslutningen om udlevering er meddelt den pågældende. Rettens afgørelse kan påkæres til landsretten inden en frist på 3 dage.

§ 18 c

Den foreslåede affattelse af § 18 c om samtykke til udlevering til en anden EU-medlemsstat er en konsekvens af forslaget om indførelse af den europæiske arrestordre, der erstatter de gældende regler om udlevering til EU-medlemsstater – herunder de gældende regler om forenklet behandling af sager om udlevering i udleveringslovens kapitel 3 a.

Efter bestemmelsen kan den pågældende i et retsmøde dels meddele samtykke til selve udleveringen, dels meddele samtykke til at blive draget til ansvar og videreudleveret for andre strafbare handlinger begået før udleveringen, end den der sker udlevering for. Efter rammeafgørelsens artikel 13, stk. 4, kan et meddelt samtykke i princippet ikke tilbagekaldes. En medlemsstat kan dog fastsætte, at et samtykke kan tilbagekaldes i henhold til national ret. Danmark har i forbindelse med vedtagelsen af rammeafgørelsen erklæret, at et samtykke vil kunne tilbagekaldes efter reglerne i dansk ret.

Uanset et samtykke til udlevering vil sagen fortsat skulle forelægges Justitsministeriet til afgørelse. Justitsministeriet skal i den forbindelse påse, at betingelserne for udlevering er opfyldt.

§ 18 d

Den foreslåede § 18 d, stk. 1 og 2, fastsætter særlige krav tidsfrister for behandlingen af sager om udlevering på grundlag af en europæisk arrestordre.

Efter rammeafgørelsens artikel 17 skal sager om udlevering på grundlag af en europæisk arrestordre behandles som en hastesag. Rammeafgørelsen fastsætter endvidere i artikel 17 en række frister for behandlingen af en europæisk arrestordre. Det fremgår således af artikel 17, stk. 2, at der, i sager hvor den eftersøgte meddeler samtykke til udleveringen, bør træffes endelig afgørelse om udlevering senest 10 dage efter, at samtykket er meddelt. I andre tilfælde bør der ifølge artikel 17, stk. 3, træffes endelig afgø-

relse om udlevering i henhold til en europæisk arrestordre senest 60 dage efter anholdelsen af den eftersøgte. I konkrete tilfælde, hvor der ikke kan træffes afgørelse om en europæisk arrestordre inden de i stk. 2 og 3, fastsatte frister, fastsætter artikel 17, stk. 4, at myndigheden i den anmodede medlemsstat straks skal underrette myndigheden i den anmodende medlemsstat herom og om begrundelsen herfor. I så fald kan fristerne forlænges med yderligere 30 dage.

Den foreslåede bestemmelse i § 18 d er fastsat i overensstemmelse med rammeafgørelsens krav. Justitsministeriet vil endvidere fastsætte retningslinier for behandlingen af sager om udlevering til andre EU-medlemsstater med henblik på at sikre overholdelsen af fristerne.

Da fristerne i den foreslåede bestemmelse kun er vejledende frister, vil en overskridelse af tidsfristen i den konkrete sag ikke have umiddelbare konsekvenser for hverken behandlingen af udleveringsanmodningen eller spørgsmålet om varetægtsfængsling. Rammeafgørelsen forpligter imidlertid medlemsstaterne til så vidt muligt at overholde fristerne i artikel 17, og Justitsministeriet vil derfor nøje følge udviklingen i sagsbehandlingstiden.

Der henvises herom til pkt. 4.2.7. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

§ 18 e

Efter den foreslåede affattelse af § 18 e, stk. 1, kan den, som en beslutning om udlevering på grundlag af en europæisk arrestordre vedrører, ikke udleveres før udløbet af den frist på 3 dage, som nævnes i § 16, jf. § 18 b, stk. 4, 2. pkt. Det gælder dog ikke, hvis den pågældende giver afkald på at indbringe beslutningen om udlevering for retten. Hvis beslutningen om udlevering indbringes for retten, kan udlevering ikke ske, før beslutningen er fundet lovlig ved endelig retskendelse. Bestemmelsen svarer til den gældende bestemmelse i § 17, stk. 1.

Efter den foreslåede § 18 e, stk. 2, skal en udlevering gennemføres snarest muligt og senest 10 dage efter de i stk. 1 nævnte tidspunkter. Bestemmelsen er en konsekvens af rammeafgørelsens artikel 23, stk. 2, hvorefter der, når der er truffet endelig afgørelse om udlevering, skal ske udlevering senest 10 dage efter, at den endelige afgørelse er truffet. Hvis det på grund af omstændigheder, som ikke kan tilskrives nogen af medlemsstaterne, viser sig umuligt at overgive den eftersøgte inden denne frist, skal medlemsstaternes relevante myndigheder straks kontakte hinanden med henblik på at aftale en ny dato for udleveringen, jf. ar-

tikel 23, stk. 3. I så fald skal udlevering finde sted senest 10 dage efter den aftalte nye dato.

Efter rammeafgørelsens artikel 23 kan 10-dages fristen for at gennemføre en endelig udleveringsbeslutning i visse tilfælde udsættes. Hvis det således af grunde, som ikke kan tilskrives en af medlemsstaterne, viser sig umuligt at gennemføre udleveringen inden for fristen, skal den anmodede medlemsstats kompetente myndighed straks kontakte myndigheden i den anmodende medlemsstat med henblik på at aftale en ny dato for udleveringen. I så fald skal udlevering finde sted senest 10 dage efter den aftalte nye dato. I disse tilfælde er der ikke pligt til ophæve en eventuel fængsling af den pågældende.

Udlevering kan ifølge rammeafgørelsen (artikel 23, stk. 4) endvidere udsættes midlertidigt af humanitære årsager – f.eks. hvis der er bestemte grunde til at antage, at udlevering vil bringe den pågældendes liv eller helbred i fare. Udleveringen skal gennemføres, når disse humanitære grunde ikke længere foreligger. Bestemmelsen i rammeafgørelsen indebærer, at det ikke som efter gældende ret (jf. udleveringslovens § 7) vil være muligt at *afslå* udlevering, hvis udlevering ville være uforenelig med humanitære hensyn, jf. den foreslåede bestemmelse i § 10 i om udsættelse af udlevering i sådanne særlige tilfælde.

Efter § 18 e, stk. 3, 1. pkt., kan de retsmidler, der er nævnt i retsplejelovens kapitel 610 om anholdelse og kapitel 70 om varetægtsfængsling anvendes for at sikre udleveringens gennemførelse. Bestemmelsen svarer til den gældende § 17, stk. 3, idet fristen for udlevering på 30 dage dog er udgået. Dette skyldes, at en europæisk arrestordre omfatter både en anmodning om anholdelse, varetægtsfængsling og udlevering, hvorfor 30-dages fristen ikke vil have betydning i forhold til udlevering i EU.

Bestemmelserne i § 18 e, stk. 3, 2.-3. pkt., fastsætter imidlertid, at en fængsling, som er sket i medfør af 1. pkt. skal ophæves, hvis udlevering ikke har fundet sted inden udløbet af 10-dages fristen i stk. 2. Fristen kan dog forlænges af retten i særlige tilfælde.

Bestemmelserne i stk. 3, 2.-3. pkt., er i overensstemmelse med rammeafgørelsens artikel 23, stk. 5.

§ 18 f

Efter § 18 f skal genstande, som er beslaglagt eller taget i bevaring under sagen – med forbehold for tredjemands eventuelle rettigheder – overgives til den myndighed, som har anmodet om udlevering, hvis denne myndighed anmoder herom, og genstanden i denne medlemsstat skal tjene som bevis i sagen eller hidrører fra den lovovertrædelse, som sagen vedrører.

Bestemmelsen er en konsekvens af rammeafgørelsens artikel 29, hvorefter medlemsstaterne i visse tilfælde har en pligt til at overgive genstande, som har den nævnte forbindelse til en lovovertrædelse, for hvilken der skal ske udlevering. Den gældende bestemmelse i udleveringslovens § 18 foreskriver alene en ret for myndighederne til at overgive sådanne genstande i forbindelse med en beslutning om udlevering.

Udlevering af genstande forudsætter, at der er truffet beslutning om udlevering af den pågældende person. Genstandene skal derimod udleveres uanset, at en udleveringsbeslutning ikke kan fuldbyrdes, fordi den pågældende efterfølgende er afgået ved døden eller er flygtet.

En genstand, som skal overgives til en anden medlemsstat i medfør af den foreslåede bestemmelse, kan midlertidigt tilbageholdes eller overgives på betingelse af, at genstanden senere tilbageleveres. Tredjemands eventuelle rettighed over genstande, der skal overgives til en anden medlemsstat, bevares.

Til nr. 13 (§ 19, stk. 1)

Da en europæisk arrestordre omfatter både en anmodning om anholdelse, varetægtsfængsling og udlevering, vil udleveringslovens § 19 ikke have relevans i sager om udlevering til andre EU-medlemsstater.

Den foreslåede ændring præciserer, at § 19 alene finder anvendelse i forhold til stater uden for EU.

Til nr. 14 (§ 20, stk. 4)

Bestemmelsen er en konsekvens af den foreslåede bestemmelse i § 18 a, der indeholder særlige krav til, hvilke oplysninger der skal være indeholdt i en europæisk arrestordre.

Til nr. 15 (§ 21, stk. 1)

Ændringen af bestemmelsen – der vedrører transit gennem Danmark, af udleverede personer fra en fremmed stat til en anden – er en konsekvens af udleveringslovens § 2 a om udlevering af personer til stater uden for EU, der blev indsat i udleveringsloven ved lov nr. 378 af 6. juni 2002.

Til nr. 16 (§ 21, stk. 2)

Bestemmelsen indebærer, at en anmodning om transit gennem Danmark af personer, der skal udleveres, som udgangspunkt skal tillades, hvis der er modtaget de i bestemmelsen nævnte oplysninger. Bestemmelsen finder anvendelse både på udlevering til en EU-medlemsstat fra en anden medlemsstat og fra stater uden for EU. Er der tale om transit fra et land uden for EU, skal der i stedet for oplysning om, hvorvidt

der er udstedt en europæisk arrestordre, gives oplysning om, hvorvidt der foreligger en anmodning om udlevering.

Den foreslåede § 21, stk. 2, er i overensstemmelse med rammeafgørelsens artikel 25. Det fremgår af denne artikel, at medlemsstaterne, hvis der i forbindelse med anmodningen om transit er modtaget de nævnte oplysninger, kun kan afslå transit til en anden medlemsstat, hvis den der skal udleveres er statsborger eller har fast bopæl i transitlandet, og udlevering sker med henblik på straffuldbyrdelse. Tilladelse til transit af egne statsborgere og af personer med fast bopæl i transitlandet kan gøres betinget af, at den pågældende tilbageføres til transitlandet med henblik på fuldbyrdelse af en eventuel straf. Den foreslåede bestemmelse i § 21, stk. 2, forudsættes administreret i overensstemmelse hermed.

Til nr. 17 (§ 21 a)

Efter *stk. 1, 1. pkt.*, kan en person, der er midlertidigt udleveret til Danmark med henblik på retsforfølgning her i landet, tilbageføres til den fremmede stat. Den pågældende skal efter bestemmelsen som udgangspunkt være frihedsberøvet under opholdet, jf. *stk. 1, 2. pkt.* Om baggrunden for denne ordning henvises til pkt. 4.4. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Bestemmelsen angår alene personer, der overføres til retsforfølgning i en straffesag her i landet. Bestemmelsen angår både midlertidig udlevering fra en anden EU-medlemsstat og fra stater uden for EU.

Ved midlertidig overførelse af personer til Danmark med henblik på afhøring som vidne i en straffesag eller deltagelse i konfrontation finder i stedet bestemmelsen i retsplejelovens § 191 anvendelse.

Justitsministeriet forudsætter, at anklagemyndigheden i forbindelse med stillingtagen til spørgsmålet om, hvorvidt en person skal søges midlertidigt udleveret med henblik på strafforfølgning i en dansk straffesag, lader indgå, om det vil være åbenbart uforeneligt med landets retsorden at lade den pågældende tilbageføre til udlandet efter sagens afslutning. Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis den pågældende i den fremmede stat er idømt dødsstraf.

Efter den foreslåede bestemmelse er det uden betydning for tilbageførelsen til den fremmede stat, at den pågældende tilbagekalder et eventuelt samtykke til den midlertidige udlevering til Danmark.

At frihedsberøvelsen efter *stk. 1, 2. pkt.*, knytter sig til »udleveringen« indebærer, at frihedsberøvelsen omfatter transporten til anbringelsesstedet i Danmark,

opholdet i Danmark og transporten tilbage til den fremmede stats myndigheder.

Efter *stk. 2, 1. pkt.*, træffes afgørelse om frihedsberøvelse af retten efter anmodning fra politiet. Retten skal efter denne bestemmelse alene tage stilling til spørgsmålet om frihedsberøvelse.

Bestemmelsen udelukker i øvrigt ikke, at retten i vurderingen af spørgsmålet om frihedsberøvelse lader indgå en overvejelse af, hvorvidt tilbageførelse af den pågældende til udlandet må antages at være åbenbart uforeneligt med landets retsorden. Som det fremgår af bemærkningerne til *stk. 1*, forudsættes anklagemyndigheden imidlertid allerede ved afgørelsen af, om anmodning om midlertidig udlevering skal fremsættes, at have taget stilling til dette spørgsmål.

I øvrigt finder de almindelige regler i retsplejelovens kapitel 66 om sigtede og hans forsvar tilsvarende anvendelse.

Efter *stk. 2, 2. pkt.*, fastsætter retten en frist for frihedsberøvelsen. Der foreslås ikke nogen maksimumgrænse herfor, men det forudsættes, at fristen fastsættes i overensstemmelse med den aftale om tidspunktet for tilbageførelse, der er indgået med den fremmede stat.

Efter samme bestemmelse kan retten forlænge fristen for frihedsberøvelse. Der sigtes hermed til tilfælde, hvor retsforfølgningen mod den pågældende endnu ikke er afsluttet, eller hvor den pågældende på grund af ekstraordinære omstændigheder – f.eks. behandlingskrævende sygdom – ikke kan tilbageføres inden udløbet en eventuel aftalt frist for tilbageførelsen. Det påhviler i så fald anklagemyndigheden at indgå de nødvendige aftaler med de udenlandske myndigheder om forlængelse af det aftalte tidsrum for udleveringen.

Efter *stk. 2, 3. pkt.*, træffes rettens afgørelse ved kendelse. Dette indebærer bl.a., at den almindelige adgang til kære afgørelser, jf. retsplejelovens § 968, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3 regulerer den midlertidigt udleverede persons retsstilling under frihedsberøvelsen her i landet. Bestemmelsens *1. pkt.* indebærer, at den pågældende under frihedsberøvelsen alene er undergivet de begrænsninger, som er nødvendige til sikring af frihedsberøvelsens øjemed og opretholdelse af orden og sikkerhed på anbringelsesstedet. Denne regel svarer indholdsmæssigt til bestemmelsen i retsplejelovens § 770, stk. 1, om varetægtsarrestanter.

Bestemmelsen afviger imidlertid fra andre af retsplejelovens regler om behandlingen af varetægtsarrestanter. Over for en person, der er frihedsberøvet i medfør af § 21 a, stk. 1, vil der således ikke kunne

træffes afgørelse om isolation, jf. retsplejelovens § 770 a, indgreb i besøgsadgangen, jf. retsplejelovens § 771, eller indgreb i retten til brevveksling, jf. retsplejelovens § 772, medmindre de almindelige betingelser for iværksættelse af disse indgreb er opfyldt.

Efter *stk. 3, 2. pkt.*, kan anbringelse ske i arresthus, jf. retsplejelovens § 770, stk. 2. Det indebærer, at den overførte person ligesom varetægtsarrestanter kan anbringes i arresthus, hvis opholdet i Danmark ikke bliver ganske kortvarigt. Er opholdet derimod af ganske kort varighed, vil den pågældende kunne frihedsberøves ved politiet, f.eks. ved anbringelse på politistation. Med henvisningen til § 770, stk. 2, 2. pkt., vil der være mulighed for at anbringe den midlertidigt udleverede person f.eks. på et sygehus, hvis et sådant behov skulle opstå.

Til § 2

Efter den foreslåede bestemmelse skal den nordiske udleveringslov ikke gælde for udlevering fra Danmark til Finland og Sverige, i det omfang de særlige regler om udlevering mellem medlemsstater i Den Europæiske Union er videregående end reglerne i denne lov.

Der er mellem de nordiske lande enighed om, at det er de nordiske udleveringsregler, der som hovedregel finder anvendelse i sager om udlevering til Finland og Sverige. Dog må de foreslåede regler i udleveringslo-

ven om udlevering til andre EU-medlemsstater finde anvendelse i forhold til Finland og Sverige, i det omfang disse regler er mere vidtgående, hvilket i praksis som udgangspunkt vil sige sager om udlevering af danske statsborgere samt sager om udlevering for politiske lovovertrædelser, medmindre det konkret vil være muligt at udlevere efter den nordiske ordning.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 1, samt pkt. 4.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 3

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2004 og finder anvendelse i sager, hvor der fremsættes anmodning om udlevering efter lovens ikrafttræden, uanset om lovovertrædelsen er begået før lovens ikrafttræden. Dette svarer til overgangsbestemmelsen i rammeafgørelsens artikel 32.

Der henvises i øvrigt til pkt. 5 i bemærkningerne til lovforslaget.

Til § 4

§ 4 indeholder bestemmelser om lovens territoriale gyldighedsområde. Det bemærkes, at udleveringsloven, jf. dennes § 23, har gyldighed for Færøerne og Grønland med de afvigelser, som følger af dens færøske og grønlandske retsplejelov.

18.7.2002

DA

De Europæiske Fællesskabers Tidende

L 190/1

(Retsakter vedtaget i henhold til afsnit VI i traktaten om Den Europæiske Union)

RÅDETS RAMMEAFGØRELSE

af 13. juni 2002

om den europæiske arrestordre og om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne

(2002/584/RIA)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR

under henvisning til traktaten om oprettelse af Den Europæiske Union, særlig artikel 31, litra a) og b), og artikel 34, stk. 2, litra b),

under henvisning til forslag fra Kommissionen ⁽¹⁾,

under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet ⁽²⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Ifølge konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Tammerfors den 15. og 16. oktober 1999, særlig punkt 35, bør den formelle udleveringsprocedure afskaffes mellem medlemsstaterne for personer, der forsøger at undgå sig straffuldbyrdelse efter at være blevet endeligt domfældt, og der bør indføres hurtigere procedurer for udlevering af personer, som mistænkes for lovovertrædelser.
- (2) Programmet for foranstaltninger med henblik på gennemførelse af princippet om gensidig anerkendelse af afgørelser i straffesager, som er omhandlet i punkt 37 i konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Tammerfors, og som Rådet vedtog den 30. november 2000 ⁽³⁾, omhandler spørgsmålet om gensidig fuldbyrdelse af beslutninger om frihedsberøvelse.
- (3) Alle eller nogle af medlemsstaterne har tilføjet en række af de eksisterende konventioner på dette område, f.eks. den europæiske konvention af 13. december 1957 om udlevering og den europæiske konvention af 27. januar 1977 om bekæmpelse af terrorisme. De nordiske lande har identiske udleveringsregler.

- (4) Endvidere er følgende tre konventioner, der helt eller delvis omhandler udlevering, blevet godkendt af medlemsstaterne og er en del af gældende EU-ret: konventionen af 19. juni 1990 om gennemførelse af Schengen-afkølingen af 14. juni 1985 om gradvis ophævelse af kontrollen ved de fælles grænser ⁽⁴⁾ (for de medlemsstater, der har tiltrådt denne konvention), konventionen af 10. marts 1995 om forenklet udleveringsprocedure mellem medlemsstaterne i Den Europæiske Union ⁽⁵⁾ og konventionen af 27. september 1996 om udlevering mellem Den Europæiske Unions medlemsstater ⁽⁶⁾.

- (5) Den Europæiske Unions erklærede mål at blive et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed har skabt et ønske om at afskaffe udlevering mellem medlemsstaterne og indføre en ordning for overgivelse mellem judicielle myndigheder. Endvidere vil indførelsen af en ny forenklet ordning for overgivelse af domte eller mistænkte personer med henblik på straffuldbyrdelse eller retsforfølgning gøre det muligt at mindske den kompleksitet og den risiko for forsinkelser, der er en følge af de nuværende udleveringsprocedurer. De traditionelle samarbejdsrelationer, som hidtil har bestået mellem medlemsstaterne, bør erstattes med en ordning med fri bevægelighed for afgørelser på det strafferetlige område, både afgørelser for dømsafsigelsen og endelige afgørelser, i et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed.

- (6) Den europæiske arrestordre, som denne rammeafgørelse omhandler, er den første udtalesning på det strafferetlige område af princippet om gensidig anerkendelse, som Det Europæiske Råd har udåbnet til en djørnesten i det retlige samarbejde.

- (7) Da målet at erstatte det multilaterale udleveringsystem, der bygger på den europæiske udleveringskonvention af 13. december 1957, ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne, hvis de handler enkeltvis, og

⁽¹⁾ EFT C 352 E af 27.11.2001, s. 305.

⁽²⁾ Udtalelse afgivet den 9.1.2002 (endå ikke offentliggjort i EFT).

⁽³⁾ EFT C 12 E af 15.1.2001, s. 10.

⁽⁴⁾ EFT L 259 af 22.9.2000, s. 19.

⁽⁵⁾ EFT C 78 af 30.3.1995, s. 2.

⁽⁶⁾ EFT C 313 af 13.10.1996, s. 12.

derfor bedre kan gennemføres på EU-plan, kan Rådet træffe foranstaltninger i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, jf. artikel 2 i traktaten om Den Europæiske Union og artikel 5 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. sidstnævnte artikel, er denne rammeafgørelse ikke mere vidtgående end, hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.

- (8) Afgørelser om fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre skal underkastes tilstrækkelig kontrol, hvilket betyder, at en judicial myndighed i den medlemsstat, hvor den eftersøgte er blevet anholdt, skal træffe afgørelse om den pågældendes overgivelse.
- (9) De centrale myndigheders rolle i fuldbyrdelsen af en europæisk arrestordre skal begrænses til praktisk og administrativ bistand.
- (10) Ordningen med den europæiske arrestordre er baseret på en høj grad af tillid mellem medlemsstaterne. Anvendelsen af den kan kun suspenderes i tilfælde af, at en medlemsstat groft og vedvarende overtræder de principper, der er fastlagt i artikel 6, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Union, hvilket skal fastslås af Rådet i henhold til samme traktats artikel 7, stk. 1, med de følger, der er fastsat i stk. 2 i samme artikel.
- (11) Den europæiske arrestordre skal erstatte alle hidtidige instrumenter om udlevering mellem medlemsstaterne, herunder de bestemmelser i afsnit III i konventionen om gennemførelse af Schengen-aftalen, der vedrører udlevering.
- (12) Denne rammeafgørelse respekterer de grundlæggende rettigheder og principper, som er anerkendt i artikel 6 i traktaten om Den Europæiske Union, og som afspejles i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder⁽¹⁾, navnlig kapitel VI. Intet i denne rammeafgørelse kan fortolkes som et forbud mod at nægte at overgive en person, der er omfattet af en europæisk arrestordre, hvis der er objektive grunde til at formode, at den europæiske arrestordre er udsendt med det formål at retsforfølge eller straffe en person på grund af den pågældendes køn, race, religion, etniske baggrund, nationalitet, sprog, politiske overbevisning eller seksuelle orientering, eller at den pågældendes situation kan blive skadet af en af disse grunde.

Denne rammeafgørelse er ikke til hinder for, at medlemsstaterne anvender deres egne forfatningsmæssige regler om retten til en retfærdig rettergang, foreningsfrihed, pressefrihed og ytringsfrihed i andre medier.

(13) Personer må ikke overføres, udsendes eller udleveres til en stat, hvor der er alvorlig risiko for, at de vil blive udsat for dødsstraf, tortur eller anden uhumansk eller nedværdiggende behandling eller straf.

(14) Da alle medlemsstaterne har ratificeret Europarådets konvention af 28. januar 1981 om beskyttelse af det enkelte menneske i forbindelse med automatisk databehandling af personoplysninger, bør de personoplysninger, der behandles som led i gennemførelsen af denne rammeafgørelse, beskyttes efter principperne i nævnte konvention —

VEDTAGET FØLGENDE RAMMEAFGØRELSE:

KAPITEL I

ALMINDELIGE PRINCIPPER

Artikel 1

Definition af og pligten til at fuldbyrde en europæisk arrestordre

1. Den europæiske arrestordre er en retsafgørelse truffet af en medlemsstat med det formål, at en anden medlemsstat anholder og overgiver en eftersøgt person med henblik på strafforfølgning eller fuldbyrdelse af en frihedsstraf eller en anden frihedsberovende foranstaltning.
2. Medlemsstaterne fuldbyrder enhver europæisk arrestordre på grundlag af princippet om gensidig anerkendelse og i overensstemmelse med bestemmelserne i denne rammeafgørelse.
3. Denne rammeafgørelse indebærer ikke nogen ændring af pligten til at respektere de grundlæggende rettigheder og grundlæggende retsprincipper, således som de er defineret i artikel 6 i traktaten om Den Europæiske Union.

Artikel 2

Anvendelsesområde for den europæiske arrestordre

1. En europæisk arrestordre kan udsendes for forhold, der efter den udsedende medlemsstats lovgivning kan straffes med frihedsstraf eller en anden frihedsberovende foranstaltning af en maksimal varighed på mindst tolv måneder eller, når der er idømt en straf eller pålagt en anden frihedsberovende foranstaltning, for straffe af en varighed på mindst fire måneder.

(1) EUT C 364 af 18.12.2000, s. 1.

18.7.2002

DA

De Europæiske Fællesskabers Tidende

L 190/3

2. Følgende lovovertrædelser som defineret i den udstedende medlemsstats lovgivning medfører fuldbyrdelse på grundlag af en europæisk arrestordre på de betingelser, der er fastsat i denne rammeforordning, og uden kontrol af dobbelt strafbarhed, hvis de i den udstedende medlemsstat kan straffes med frihedsstraf af en maksimal varighed på mindst tre år:

- deltagelse i en kriminel organisation
- terrorisme
- menneskehandel
- seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi
- ulovlig handel med narkotika og psykotrope stoffer
- ulovlig handel med våben, ammunition og eksplosive stoffer
- bestikkelse
- svig, herunder svig, der skader De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser i henhold til konventionen af 26. juli 1995 om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser
- hvidevaskning af udbyttet fra strafbart forhold
- falsknotteri, herunder forfalskning af currency
- internetkriminalitet
- miljøkriminalitet, herunder ulovlig handel med truede dyrearter og ulovlig handel med truede plantearter og træsorter
- menneskesmugling
- forsætligt manddrab, grov legemsbeskadigelse
- ulovlig handel med menneskeorgan og -organer
- bortførelse, fiktionsberovelse og gidseltagning
- racisme og fremmedhad
- organiseret eller væbnet tyveri
- ulovlig handel med kulturgoder, herunder antikviteter og kunstgenstande
- bedrøvelse
- afkrævning af beskyttelsespenge og pengafpresning
- efterligninger og fremstilling af piratudgaver af produkter

- forfalskning af officielle dokumenter og ulovlig handel med falske dokumenter
- forfalskning af betalingsmidler
- ulovlig handel med hormonpræparater og andre vækstfremmende stoffer
- ulovlig handel med nukleare og radioaktive materialer
- handel med stjåle motorkøretøjer
- voldtegt
- forsætlig brandstiftelse
- strafbare handlinger omfattet af Den Internationale Straffedomstols straffemyndighed
- skibs- eller flykapring
- sabotage.

3. Rådet kan til enhver tid med enstemmighed og efter høring af Europa-Parlamentet på betingelserne i artikel 39, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Union beslutte at tilføje andre kategorier af overtrædelser til listen i stk. 2 i nærværende artikel. Rådet overvejer i lyset af den rapport, som Kommissionen forelægger det i medfør af artikel 34, stk. 3, om listen skal udvides eller ændres.

4. For andre end de i stk. 2 nævnte lovovertrædelser kan overgivelse være betinget af, at de forhold, der ligger til grund for udstedelsen af en europæisk arrestordre, udgør en lovovertrædelse efter den fuldbyrdende medlemsstats lovgivning, uanset gerningsindholdet eller den retlige beskrivelse af det.

Artikel 3

Obligatoriske grunde til at afslå fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre

Den judicielle myndighed i den fuldbyrdende medlemsstat (i det følgende benævnt den fuldbyrdende judicielle myndighed) afslår at fuldbyrde en europæisk arrestordre i følgende tilfælde:

- 1) hvis den lovovertrædelse, der ligger til grund for den europæiske arrestordre, er omfattet af amnesti i den fuldbyrdende medlemsstat, og denne medlemsstat har kompetence til at retsforfølge lovovertrædelser i medfør af sin egen straffetret
- 2) hvis det af de oplysninger, den fuldbyrdende judicielle myndighed er i besiddelse af, fremgår, at den eftersøgte person er blevet endeligt dømt for de samme handlinger af en anden medlemsstat, på betingelse af at sanktionen i tilfælde af domfældelse er fuldbyrdet, er ved at blive fuldbyrdet eller ikke længere kan fuldbyrdes efter domslandets lovgivning

L 190/4

DA

De Europæiske Fællesskabers Tidende

18.7.2002

3) hvis den person, der er omfattet af en europæisk arrestordre, efter den fuldbyrdende medlemsstats lovgivning på grund af sin alder ikke kan gøres straffertilg ansvarlig for de handlinger, der ligger til grund for den europæiske arrestordre.

Artikel 4

Fakultative grunde til at afslå fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre

Den fuldbyrdende judicielle myndighed kan afslå at fuldbyrde en europæisk arrestordre:

- 1) hvis det forhold, der ligger til grund for en europæisk arrestordre, i et af de tilfælde, der er nævnt i artikel 2, stk. 4, ikke udgør en lovovertrædelse efter den fuldbyrdende medlemsstats lovgivning; for så vidt angår skatter, afgifter, told og valutahandel kan fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre dog ikke afslås med den begrundelse, at den fuldbyrdende medlemsstats lovgivning ikke foreskriver opkrævning af samme type skatter og afgifter eller ikke indeholder samme type regler om skatter, afgifter, told og valutahandel som den udstedende medlemsstats lovgivning
- 2) hvis den person, der er omfattet af en europæisk arrestordre, allerede retsforfølges i den fuldbyrdende medlemsstat for det samme forhold som det, der ligger til grund for den europæiske arrestordre
- 3) hvis de judicielle myndigheder i den fuldbyrdende medlemsstat har besluttet enten ikke at indlede retsforfølgning for den lovovertrædelse, der ligger til grund for en europæisk arrestordre, eller at bringe retsforfølgningen til ophør, eller når den eftersøgte i en medlemsstat har været genstand for en endelig afgørelse for de samme forhold, som er til hinder for yderligere retsforfølgning
- 4) hvis der er indtrådt forældelse med hensyn til straffertilfølgning eller fuldbyrdelse af straf i henhold til lovgivningen i den fuldbyrdende medlemsstat, og denne medlemsstat har jurisdiktionskompetence i nærløb af sin egen strafferet
- 5) hvis det af de oplysninger, den fuldbyrdende judicielle myndighed er i besiddelse af, fremgår, at den eftersøgte person er blevet endeligt dømt for de samme forhold af et tredjeland, på betingelse af at sanktionen i tilfælde af domfældelse er fuldbyrdet, er ved at blive fuldbyrdet eller ikke længere kan fuldbyrdes efter domslandets lovgivning
- 6) hvis den europæiske arrestordre er udstedt med henblik på fuldbyrdelse af en straffedom eller en anden frihedsberovende foranstaltning, og den eftersøgte opholder sig i, er statsborger i eller bosat i den fuldbyrdende medlemsstat, og denne medlemsstat forpligter sig til selv at fuldbyrde straffen eller den anden frihedsberovende foranstaltning i henhold til sin nationale lovgivning
- 7) når den europæiske arrestordre omfatter lovovertrædelser, som:

- a) efter den fuldbyrdende medlemsstats lovgivning betragtes som begået helt eller delvis på denne medlemsstats territorium eller på et sted, der ligestilles hermed, eller
- b) er begået uden for den udstedende medlemsstats territorium, og den fuldbyrdende medlemsstats lovgivning ikke hjemler adgang til retsforfølgning for tilsvarende lovovertrædelser, når de er begået uden for den udstedende medlemsstats område.

Artikel 5

Garantier, som den udstedende medlemsstat skal give i særlige tilfælde

Den fuldbyrdende medlemsstats lovgivning kan indeholde bestemmelser om, at dens fuldbyrdende judicielle myndighed kun må fuldbyrde en europæisk arrestordre på følgende betingelser:

- 1) hvis den europæiske arrestordre er udstedt med henblik på fuldbyrdelse af en straffedom eller en anden frihedsberovende foranstaltning, der er idømt ved en afgørelse truffet in absentia, og den berørte person ikke er blevet indkaldt personligt eller på anden måde blevet underrettet om tid og sted for det rensøde, som førte til afgørelsen in absentia, kan overgivelsen gøres betinget af, at den udstedende judicielle myndighed giver garantier, der skønnes tilstrækkelige til at sikre, at den person, der er omfattet af den europæiske arrestordre, får lejlighed til at få sagen genoptaget i den udstedende medlemsstat og til at være til stede ved domsforhandlingen
- 2) hvis den lovovertrædelse, der ligger til grund for udstedelsen af den europæiske arrestordre, kan straffes med livsvarig fængselsstraf eller med en anden livsvarig frihedsberovende foranstaltning, kan fuldbyrdelsen af denne arrestordre gøres betinget af, at den udstedende medlemsstat i sin lovgivning har bestemmelser om, at den idømte straf — enten på anmodning eller senest efter 20 år — kan tages op til fornyet prøvelse, eller om anvendelse af lempeligere foranstaltninger, som den pågældende er berettiget til i henhold til den udstedende medlemsstats lovgivning og praksis, med det formål ikke at fuldbyrde en sådan straf eller anden frihedsberovende foranstaltning
- 3) hvis en europæisk arrestordre er udstedt med henblik på retsforfølgning, og den person, der er omfattet af arrestorden, er statsborger i eller bosat i den fuldbyrdende medlemsstat, kan overgivelsen gøres betinget af, at den pågældende, efter at være blevet hørt, overføres til den fuldbyrdende medlemsstat for der at afsone den straf eller den anden frihedsberovende foranstaltning, han er blevet idømt i den udstedende medlemsstat.

Artikel 6

Fastlæggelse af kompetente judicielle myndigheder

1. Den udstedende judicielle myndighed er den judicielle myndighed i den udstedende medlemsstat, der i henhold til denne medlemsstats lovgivning er kompetent til at udstede en europæisk arrestordre.

2. Den fuldbyrdende judicielle myndighed er den judicielle myndighed i den fuldbyrdende medlemsstat, der i henhold til denne medlemsstats lovgivning er kompetent til at fuldbyrde en europæisk arrestordre.

3. Hver medlemsstat underretter Generalsekretariatet for Rådet om, hvilken juridisk myndighed der er kompetent efter dens nationale lovgivning.

Artikel 7

Anvendelse af den centrale myndighed

1. Hver medlemsstat kan udpege en central myndighed eller, hvis det er foreskrevet i dens retssystem, flere centrale myndigheder til at bistå de kompetente judicielle myndigheder.

2. En medlemsstat kan, hvis det bliver nødvendigt på grund af dens retssystem, overlade den administrative fremsendelse og modtagelse af europæiske arrestordre samt al anden officiel korrespondance i den forbindelse til sin eller sine centrale myndigheder.

Medlemsstater, der ønsker at gøre brug af mulighederne i denne artikel, meddeler Generalsekretariatet for Rådet oplysninger om den eller de pågældende centrale myndigheder. Disse angivelser forpligter alle myndigheder i den udstedende medlemsstat.

Artikel 8

Den europæiske arrestordres indhold og form

1. Den europæiske arrestordre skal indeholde følgende oplysninger i overensstemmelse med formularen i bilaget:

- a) den eftersøgte identitet og nationalitet
- b) navn, adresse, telefon- og faxnumre samt e-postadresse på den judicielle myndighed i udstedelseslandet
- c) angivelse af, om der foreligger en eksigibel dom, en arrestordre eller en anden eksigibel afgørelse med samme retskraft, som er omfattet af artikel 1 og 2
- d) lovovertrædelsens karakter og retlige beskrivelse, navnlig i relation til artikel 2
- e) en beskrivelse af, under hvilke omstændigheder lovovertrædelsen er begået, herunder tidspunkt, sted og omfang af den eftersøgte deltagelse heri
- f) den idømte straf, hvis der er tale om en endelig dom, eller den strafforamt, der er fastsat for den pågældende lovovertrædelse i loven i den udstedende medlemsstat
- g) så vidt muligt andre følger af lovovertrædelsen.

2. Den europæiske arrestordre skal ledsages af en oversættelse til det eller de officielle sprog i den fuldbyrdende medlemsstat. En medlemsstat kan i forbindelse med vedtagelsen af denne rammeforførelse eller senere, ved indgivelse af en erklæring til Generalsekretariatet for Rådet, meddele, at den accepterer en oversættelse til et eller flere andre af De Europæiske Fællesskabers institutioners officielle sprog.

KAPITEL 2

OVERGIVELSESPROCEDURE

Artikel 9

Fremsendelse af en europæisk arrestordre

1. Når den eftersøgte opholdssted er kendt, kan den udstedende judicielle myndighed sende den europæiske arrestordre direkte til den fuldbyrdende judicielle myndighed.

2. Den udstedende judicielle myndighed kan i alle tilfælde beslutte at indberente den eftersøgte til Schengen-informations-systemet.

3. En sådan indberetning foretages i overensstemmelse med artikel 95 i konventionen af 19. juni 1990 om gennemførelse af Schengen-afkøben af 14. juni 1985 om gradvis ophævelse af kontrollen ved de fælles grænser. En indberetning til Schengen-informations-systemet svarer til en europæisk arrestordre ledsaget af de i artikel 8, stk. 1, nævnte oplysninger.

Indberetningen vil i en overgangsperiode, så længe Schengen-informations-systemet ikke er i stand til at fremsende alle de i artikel 8 nævnte oplysninger, svare til en europæisk arrestordre, indtil den fuldbyrdende judicielle myndighed forskriftsmæssigt har modtaget originalen.

Artikel 10

Regler for fremsendelse af en europæisk arrestordre

1. Hvis den udstedende judicielle myndighed ikke har kendskab til den kompetente fuldbyrdende judicielle myndighed, foretager den de nødvendige undersøgelser, navnlig gennem det europæiske retlige netværks (*) kontaktpunkter, for at indhente oplysning herom fra den fuldbyrdende medlemsstat.

2. Hvis den udstedende judicielle myndighed ønsker det, kan fremsendelsen foregå ved hjælp af det europæiske retlige netværks sikre telekommunikationssystem.

(*) Fælles aktion af 29. juni 1998 om oprettelse af et europæisk retligt netværk (EFT L 191 af 7.7.1998, s. 4).

L 190/6

DA

De Europæiske Fællesskabers Tidende

18.7.2002

3. Hvis det ikke er muligt at anvende Schengen-informationsystemet, kan den udstedende judicielle myndighed anmode Interpol om at fremsende den europæiske arrestordre.

4. Den udstedende judicielle myndighed kan fremsende den europæiske arrestordre på en hvilken som helst sikker måde, der kan efterlade et skriftligt spor, og som giver den fuldbyrdende medlemsstat mulighed for at efterprøve ægtheden.

5. Alle vanskeligheder i forbindelse med fremsendelsen eller ægtheden af dokumenter, der er nødvendige for fuldbyrdelsen af den europæiske arrestordre, løses ved direkte kontakter mellem de berørte judicielle myndigheder eller i givet fald med hjælp fra medlemsstaternes centrale myndigheder.

6. Hvis den myndighed, der modtager en europæisk arrestordre, ikke er kompetent til at behandle den, sender den straks den europæiske arrestordre videre til den kompetente myndighed i sin medlemsstat og underretter den udstedende judicielle myndighed herom.

Artikel 11

Den eftersøgte rettigheder

1. Når en eftersøgt anholdes, informerer den kompetente fuldbyrdende judicielle myndighed i overensstemmelse med sin nationale lovgivning, den pågældende om den europæiske arrestordre og om dens indhold samt om muligheden for at give samtykke til at blive overgivet til den udstedende judicielle myndighed.

2. En eftersøgt, der anholdes med henblik på fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre, har ret til bistand af en juridisk rådgiver og en tolk i overensstemmelse med den nationale lovgivning i den fuldbyrdende medlemsstat.

Artikel 12

Varetagtsfængsling af en person

Når en person anholdes på grundlag af en europæisk arrestordre, skal den fuldbyrdende judicielle myndighed afgøre, om den pågældende skal forblive varetagtsfængslet i overensstemmelse med den fuldbyrdende medlemsstats nationale lovgivning. Den pågældende kan på et hvilket som helst tidspunkt løslades midlertidigt i overensstemmelse med den fuldbyrdende medlemsstats nationale lovgivning, under forudsætning af at denne medlemsstats kompetente myndighed træffer enhver foranstaltning, den måtte finde nødvendig, for at undgå, at den pågældende flygter.

Artikel 13

Samtykke til overgivelse

1. Hvis den anholdte person oplyser, at han giver sit samtykke til overgivelse, afgives dette samtykke og i givet fald det

udtrykkelige afkald på anvendelse af specialitetsreglen, jf. artikel 27, stk. 2, til den fuldbyrdende judicielle myndighed i overensstemmelse med den fuldbyrdende medlemsstats nationale lovgivning.

2. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for, at samtykket og i givet fald afkaldet som omhandlet i stk. 1 indhentes på en sådan måde, at det frengår, at den pågældende frivilligt har afgivet dem med fuldt kendskab til følgerne heraf. Med henblik herpå har den anholdte ret til juridisk bistand.

3. Samtykket og i givet fald afkaldet som omhandlet i stk. 1 føres til protokol i overensstemmelse med den fuldbyrdende medlemsstats nationale lovgivning.

4. Samtykket kan i princippet ikke tilbagekaldes. Medlemsstaterne kan fastsætte, at samtykket og i givet fald afkaldet kan tilbagekaldes i henhold til national ret. I så fald medregnes perioden mellem datoen for samtykket og datoen for tilbagekaldelsen ikke ved fastlæggelsen af fristerne i artikel 17. En medlemsstat, som ønsker at benytte denne mulighed, underretter Generalsekretariatet for Rådet herom samtidig med vedtagelsen af denne rammeafgørelse og angiver, hvordan samtykket kan tilbagekaldes, ligesom det meddeleler enhver senere ændring af betingelserne.

Artikel 14

Afhøring af den eftersøgte person

Hvis den anholdte ikke giver sit samtykke til overgivelse som omhandlet i artikel 13, har han ret til at blive afhørt af den fuldbyrdende judicielle myndighed i overensstemmelse med den fuldbyrdende medlemsstats lovgivning.

Artikel 15

Afgørelse om overgivelse

1. Den fuldbyrdende judicielle myndighed træffer afgørelse om overgivelse af den pågældende inden for de frister og på de betingelser, der er fastsat i denne rammeafgørelse.

2. Hvis den fuldbyrdende judicielle myndighed finder, at de oplysninger, den udstedende medlemsstat har fremsendt, ikke er tilstrækkelige til, at den kan træffe afgørelse om overgivelsen, anmoder den om straks at få de nødvendige supplerende oplysninger, navnlig i forbindelse med artikel 3-5 og 8, og kan fastsætte en tidsfrist for fremsendelsen af disse oplysninger under hensyn til nødvendigheden af at overholde fristerne i artikel 17.

3. Den udstedende judicielle myndighed kan til enhver tid fremsende supplerende nyttige oplysninger til den fuldbyrdende judicielle myndighed.

Artikel 16

Afgørelse i tilfælde af konkurrerende anmodninger

1. Hvis flere medlemsstater har udstedt en arrestordre for den samme person, træffer den fuldbyrdende judicielle myndighed afgørelse om, hvilken europæisk arrestordre der skal fuldbyrdes, under behørig hensyntagen til alle forhold, herunder navnlig lovovertrædernes relative grovhed og gerningsstedet, de respektive datoer for udstedelsen af de europæiske arrestordrer, samt om arrestordrerne er udstedt med henblik på retsforfølgning eller med henblik på fuldbyrdelse af en frihedsstraf eller en anden frihedsberovende foranstaltning.

2. Den fuldbyrdende judicielle myndighed kan rådføre sig med Eurojust (7) for at kunne træffe den i stk. 1 nævnte afgørelse.

3. Hvis der opstår konflikt mellem en europæisk arrestordre og en udleveringsanmodning fra et tredjeland, afgør den kompetente myndighed i den fuldbyrdende medlemsstat, om det er den europæiske arrestordre eller udleveringsanmodningen, der skal have forrang, under behørig hensyntagen til alle forhold, herunder navnlig de forhold, der er omhandlet i stk. 1, samt dem, der er nævnt i den konvention eller aftale, der finder anvendelse.

4. Denne artikel berører ikke medlemsstaternes forpligtelser i henhold til statuten for Den Internationale Straffedomstol.

Artikel 17

Frister og procedurer i forbindelse med afgørelsen om fuldbyrdelse af den europæiske arrestordre

1. En europæisk arrestordre behandles og fuldbyrdes som hastesag.

2. I de tilfælde, hvor den eftersøgte giver sit samtykke til overgivelse, bør der træffes endelig afgørelse om fuldbyrdelse af den europæiske arrestordre senest ti dage efter, at dette samtykke er givet.

3. I andre tilfælde bør der træffes endelig afgørelse om fuldbyrdelse af den europæiske arrestordre senest 60 dage efter anholdelsen af den eftersøgte.

4. I konkrete tilfælde, hvor den europæiske arrestordre ikke kan fuldbyrdes inden for de i stk. 2 og 3 fastsatte frister, underretter den fuldbyrdende judicielle myndighed straks den udstede

dende judicielle myndighed herom og om grundene hertil. I så fald kan fristerne forlænges med yderligere 30 dage.

5. Så længe den fuldbyrdende judicielle myndighed ikke har truffet endelig afgørelse om fuldbyrdelse af den europæiske arrestordre, skal den sikre sig, at de materielle betingelser for overgivelse fortsat er opfyldt.

6. Enhvert afslag på fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre skal begrundes.

7. Hvis en medlemsstat undtagelsesvis ikke kan overholde de frister, der er fastsat i denne artikel, underretter den Eurojust og angiver grundene til forsinkelsen. Desuden underretter en medlemsstat, der har været udsat for en anden medlemsstats gentagne forsinkelser i fuldbyrdelsen af en arrestordre, Rådet herom med henblik på en vurdering af gennemførelsen af denne rammeafgørelse i medlemsstaterne.

Artikel 18

Forholdsregler i forbindelse med afgørelsen

1. Hvis en europæisk arrestordre er udstedt med henblik på retsforfølgning, skal den fuldbyrdende judicielle myndighed:

a) enten give samtykke til, at den eftersøgte afhøres i overensstemmelse med artikel 19

b) eller give samtykke til, at den eftersøgte overføres midlertidigt.

2. Betingelserne for midlertidig overførelse og dennes varighed aftales mellem den udstedende judicielle myndighed og den fuldbyrdende judicielle myndighed.

3. I tilfælde af midlertidig overførelse skal den eftersøgte kunne vende tilbage til den fuldbyrdende medlemsstat for at overvære de retsforfølgninger, der vedrører ham, inden for rammerne af overgivelsesproceduren.

Artikel 19

Afhøring af personen i forbindelse med afgørelsen

1. Den eftersøgte afhøres af en judicial myndighed bistødt af enhver anden person, der er udpeget i henhold til lovgivningen i den medlemsstat, hvor den udstedende myndighed er hjemmehørende.

(7) Rådets afgørelse 2002/187/JAI af 28. februar 2002 om oprettelse af Eurojust for at styrke bekæmpelsen af grov kriminalitet (EFT L 63 af 6.3.2002, s. 1).

2. Den eftersøgte afløses i overensstemmelse med bavgivningen i den fuldbyrdende medlemsstat og på de betingelser, der er aftalt mellem den udstedende judicielle myndighed og den fuldbyrdende judicielle myndighed.

3. Den kompetente fuldbyrdende judicielle myndighed kan udpege en anden judicial myndighed i sin medlemsstat til at deltage i afhøringen af den eftersøgte med henblik på at sikre korrekt anvendelse af denne artikel og af de fastsatte betingelser.

Artikel 20

Privilegier og immuniteter

1. Nyder den eftersøgte person et privilegium eller en immunitet med hensyn til fuldbyrdelse eller rejsforfølgning i den fuldbyrdende medlemsstat, løber de i artikel 17 nævnte frister først fra det tidspunkt, hvor privilegiet eller immuniteten måne være ophævet, og den judicielle myndighed i den fuldbyrdende medlemsstat er blevet underrettet herom.

Den fuldbyrdende medlemsstat sikrer, at de materielle betingelser for overgivelse er opfyldt, hvis den eftersøgte ikke længere nyder et sådant privilegium eller en sådan immunitet.

2. Påhviler ophævelsen af privilegiet eller immuniteten en myndighed i den fuldbyrdende medlemsstat, anmoder den fuldbyrdende judicielle myndighed straks den pågældende myndighed herom. Påhviler ophævelsen af privilegiet eller immuniteten en myndighed i en anden stat eller en international organisation, er det den udstedende judicielle myndighed, der skal anmode herom.

Artikel 21

Konkurrerende internationale forpligtelser

Denne rammeafgørelse anfører ikke den fuldbyrdende medlemsstats forpligtelser, når den eftersøgte er udleveret til denne medlemsstat fra et tredjeland, og den pågældende er beskyttet af specialitetsreglerne i henhold til de regler, hvorefter udleveringen fandt sted. Den fuldbyrdende medlemsstat træffer alle nødvendige foranstaltninger for straks at anmode om samtykke fra det tredjeland, som har udleveret den eftersøgte, således at den pågældende kan overgives til den udstedende medlemsstat. De i artikel 17 nævnte frister løber først fra den dato, hvor disse specialitetsregler bortfalder. Så længe det tredjeland, som har udleveret den eftersøgte, ikke har truffet afgørelse, skal den fuldbyrdende medlemsstat sikre sig, at de materielle betingelser for overgivelse fortsat er opfyldt.

Artikel 22

Underretning om afgørelsen

Den fuldbyrdende judicielle myndighed underretter straks den udstedende judicielle myndighed om, hvorvidt den europæiske arrestordre vil blive fuldbyrdet.

Artikel 23

Frist for overgivelse af den eftersøgte

1. Den eftersøgte overgives snarest muligt på en dato, der aftales mellem de berørte myndigheder.

2. Den pågældende overgives senest ti dage efter, at den endelige afgørelse om at fuldbyrde den europæiske arrestordre er truffet.

3. Hvis det på grund af omstændigheder, som ikke kan tilskrives nogen af medlemsstaterne, viser sig umuligt at overgive den eftersøgte inden for den i stk. 2 fastsatte frist, kontakter den fuldbyrdende judicielle myndighed og den udstedende judicielle myndighed straks hinanden og aftaler en ny dato for overgivelse. I så fald finder overgivelsen sted senest ti dage efter den således aftalte nye dato.

4. En overgivelse kan undtagelsesvis udsættes midlertidigt af modtagende myndigheder, f.eks. hvis der er vægtige grunde til at antage, at den klart ville bringe den eftersøgte liv eller helbred i fare. Den europæiske arrestordre skal fuldbyrdes, så snart disse grunde ikke længere foreligger. Den fuldbyrdende judicielle myndighed underretter straks den udstedende judicielle myndighed herom, og de aftaler en ny dato for overgivelsen. I så fald finder overgivelsen sted senest ti dage efter den således aftalte nye dato.

5. Hvis den pågældende stadig er varetægtsfængslet efter udløbet af de i stk. 2-4 nævnte frister, løslædes han.

Artikel 24

Udsættelse af overgivelsen eller betinget overgivelse

1. Den fuldbyrdende judicielle myndighed kan efter at have besluttet at fuldbyrde den europæiske arrestordre udsætte overgivelsen af den eftersøgte, for at vedkommende kan rejsforfølges i den fuldbyrdende medlemsstat, eller, hvis den pågældende allerede er dømt, for at vedkommende på denne medlemsstats territorium kan pålægges en straf for en anden overtrædelse end den, der ligger til grund for den europæiske arrestordre.

2. I stedet for at udsætte overgivelsen kan den fuldbyrdende judicielle myndighed midlertidigt overgive den eftersøgte til

den udstedende medlemsstat på betingelser, der skal aftales mellem de fuldbyrdende judicielle myndigheder og de udstedende judicielle myndigheder. Aftalen skal være skriftlig, og betingelserne er bindende for alle myndigheder i den udstedende medlemsstat.

Artikel 25

Transit

1. Undtagen når en medlemsstat benytter sig af muligheden for afslag, i de tilfælde hvor der ansøges om transit for en statsborger eller en person, der er bosat på dens territorium, med henblik på fuldbyrdelse af en straf, tillader hver medlemsstat transit gennem sit territorium af en eftersøgt, der skal overgives, forudsat at den har modtaget oplysning om:

- a) identiteten og nationaliteten på den person, der er omfattet af en europæisk arrestordre
- b) hvortid der foreligger en europæisk arrestordre
- c) lovovertrædelsens art og en retlig beskrivelse heraf
- d) omstændighederne ved lovovertrædelsen, herunder tid og sted.

Når den person, der er omfattet af en europæisk arrestordre med henblik på retsforfølgning, er statsborger i eller bosat i transitmedlemsstaten, kan transit være betinget af, at personen, efter at være blevet afhørt, sendes tilbage til transitmedlemsstaten for der at afsone den straf eller anden frihedsberovende foranstaltning, han er blevet idømt i den udstedende medlemsstat.

2. Hver medlemsstat udpeger en myndighed, der er ansvarlig for at modtage transitanmodninger og de nødvendige dokumenter samt at anden officiel korrespondance vedrørende transitanmodninger. Medlemsstaterne meddeler Generalsekretariatet for Rådet, hvilken myndighed der er udpeget.

3. Transitanmodningen og de i stk. 1 nævnte oplysninger kan meddeles den myndighed, der er udpeget i medfør af stk. 2, på en hvilken som helst måde, der kan efterlade et skriftligt spor. Transitmedlemsstaten meddeler sin afgørelse på samme måde.

4. Denne rammeafgørelse finder ikke anvendelse på flyrejser uden planlagt mellemlanding. Finder der imidlertid i forbindelse med en sådan flyrejse en uforudset landing sted, giver den udstedende medlemsstat den myndighed, der er udpeget i medfør af stk. 2, de i stk. 1 nævnte oplysninger.

5. Når en person, der skal udleveres fra et tredjeland til en medlemsstat, befinder sig i transit, finder denne artikel tilsvarende anvendelse. Nærliggende skal udtrykket »europæisk arrestordre« anses for erstattet med »udleveringsanmodning«.

KAPITEL 3

VIRKNINGER AF OVERGIVELSEN

Artikel 26

Fratrækning af varigheden af varetægtsfængslingen i den fuldbyrdende medlemsstat

1. Den udstedende medlemsstat fradrager enhver periode, hvor den eftersøgte har været varetægtsfængslet i forbindelse med fuldbyrdelsen af en europæisk arrestordre, i den samlede varighed af den periode, den pågældende skal afsone i den udstedende medlemsstat som følge af idømmelsen af en frihedsstraf eller en anden frihedsberovende foranstaltning.

2. I den forbindelse fremsender den fuldbyrdende judicielle myndighed eller den centrale myndighed, der er udpeget i medfør af artikel 7, samtidig med overgivelsen alle oplysninger om varigheden af den eftersøgte varetægtsfængsling på grundlag af den europæiske arrestordre, til den udstedende judicielle myndighed.

Artikel 27

Eventuel retsforfølgning for andre lovovertrædelser

1. Medlemsstaterne kan meddele Generalsekretariatet for Rådet, at i forbindelse med andre medlemsstater, der har givet samme meddelelse, formodes samtykke at være givet til retsforfølgning, idømmelse af straf eller tilbageholdelse med henblik på fuldbyrdelse af en straffedom eller en anden frihedsberovende foranstaltning for andre inden overgivelsen begåede lovovertrædelser end den, for hvilken den pågældende er overgivet, medmindre den fuldbyrdende judicielle myndighed i en konkret sag anfører andet i sin afgørelse om overgivelse.

2. Bortset fra de i stk. 1 og 3 omhandlede tilfælde kan en person, der er overgivet, ikke retsforfølges, idømmes straf eller på anden måde tilbageholdes for andre inden overgivelsen begåede lovovertrædelser end den, for hvilken den pågældende er overgivet.

3. Stk. 2 finder ikke anvendelse i følgende tilfælde:

- a) hvis den pågældende efter at have haft mulighed for at forlade den medlemsstat, han er overgivet til, har undladt dette inden for 45 dage efter den endelige beslutning eller er vendt tilbage til denne medlemsstats territorium efter at have forladt det
- b) hvis lovovertrædelsen ikke kan straffes med frihedsberovelse

Bilag til f. t. l. vedr. udlevering af lovovertrædere m.v.

L 1907/0

DA

De Europæiske Fællesskabers Tidende

18.7.2002

- c) hvis retsforfølgningen ikke medfører anvendelse af en foranstaltning, der begrænser den pågældendes personlige frihed
- d) hvis den pågældende vil blive pålagt en straf eller en foranstaltning, der ikke indebærer frihedsberøvelse, herunder bødestraf eller en anden foranstaltning, der måtte træde i stedet for bøde, også selv om denne straf eller foranstaltning begrænser den pågældendes personlige frihed
- e) hvis den pågældende har givet sit samtykke til overgivelse, eventuelt samtidig med at han giver afkald på anvendelse af specialitetsreglen, i henhold til artikel 13
- f) hvis den pågældende efter overgivelsen udtrykkeligt giver afkald på anvendelse af specialitetsreglen for specifikke lovovertrædelser, der er begået inden overgivelsen. Afkaldet skal afgives til de kompetente udstedende judicielle myndigheder og føres til protokols i overensstemmelse med den udstedende medlemsstats nationale lovgivning. Afkaldet skal indføres på en sådan måde, at det frengår, at den pågældende frivilligt har givet det med fuldt kendskab til følgerne. Med henblik herpå har han ret til juridisk bistand
- g) hvis den fuldbyrdende judicielle myndighed, der har overgivet den pågældende, giver sit samtykke i henhold til stk. 4.

4. Anmodningen om samtykke skal indgives til den fuldbyrdende judicielle myndighed med de i artikel 8, stk. 1, omhandlede oplysninger og ledsaget af en oversættelse som anført i artikel 8, stk. 2. Samtykke skal gives, når den lovovertrædelse, for hvilken der er anmodning om samtykke, i sig selv giver anledning til overgivelse i henhold til rammeafgørelsens bestemmelser. Samtykke skal nægtes af de årsager, der er nævnt i artikel 3, og kan ellers kun nægtes af de årsager, der er nævnt i artikel 4. Afgørelsen skal træffes senest 30 dage efter modtagelse af anmodningen.

For så vidt angår de tilfælde, der er nævnt i artikel 5, skal udstedelseslandet give de deri nævnte garantier.

Artikel 28

Overgivelse eller senere udlevering

1. Hver medlemsstat kan meddele Generalsekretariatet for Rådet, at i forbindelse hermed med andre medlemsstater, der har givet samme meddelelse, formodes samtykke at være givet til overgivelse til en anden medlemsstat end den fuldbyrdende medlemsstat i henhold til en europæisk arrestordre, der er udstedt for en lovovertrædelse, der er begået inden overgivelsen, medmindre den fuldbyrdende judicielle myndighed i et konkret tilfælde anfører andet i sin afgørelse om overgivelse.

2. En person, der er overgivet til den udstedende medlemsstat i henhold til en europæisk arrestordre, kan under alle

omstændigheder uden den fuldbyrdende medlemsstats samtykke overgives til en anden medlemsstat end den fuldbyrdende medlemsstat i henhold til en europæisk arrestordre, der er udstedt for en lovovertrædelse, der er begået inden overgivelsen, i følgende tilfælde:

- a) hvis den eftersøgte efter at have haft mulighed for at forlade den medlemsstat, han er overgivet til, har undladt dette inden for 45 dage efter den endelige losladelse eller er vendt tilbage til denne medlemsstats territorium efter at have forladt det
- b) hvis den eftersøgte giver sit samtykke til at blive overgivet til en anden medlemsstat end den fuldbyrdende medlemsstat i henhold til en europæisk arrestordre. Samtykket skal afgives til den udstedende kompetente judicielle myndighed og føres til protokols i overensstemmelse med denne medlemsstats nationale lovgivning. Samtykket skal gives på en sådan måde, at det frengår, at den pågældende frivilligt har givet det med fuldt kendskab til følgerne. Med henblik herpå har den eftersøgte ret til juridisk bistand
- c) hvis den eftersøgte ikke er omfattet af specialitetsreglen i overensstemmelse med artikel 27, stk. 3, litra a), d), f) og g).

3. Den fuldbyrdende judicielle myndighed giver sit samtykke til overgivelsen til en anden medlemsstat i henhold til følgende regler:

- a) anmodningen om samtykke skal indgives i henhold til artikel 9 ledsaget af de i artikel 8, stk. 1, omhandlede oplysninger og af en oversættelse som anført i artikel 8, stk. 2
- b) samtykke skal gives, når den lovovertrædelse, for hvilken der er anmodning om samtykke, i sig selv giver anledning til overgivelse i henhold til denne rammeafgørelsens bestemmelser
- c) afgørelsen skal træffes senest 30 dage efter modtagelse af anmodningen
- d) samtykke skal nægtes af de årsager, der er nævnt i artikel 3 og kan ellers kun nægtes af de årsager, der er nævnt i artikel 4.

For så vidt angår de tilfælde, der er nævnt i artikel 5, skal den udstedende medlemsstat give de deri nævnte garantier.

4. Uanset stk. 1 må en person, der er overgivet i henhold til en europæisk arrestordre, ikke udleveres til et tredjeland uden samtykke fra den kompetente myndighed i den medlemsstat, der har overgivet den pågældende. Samtykke skal gives i overensstemmelse med de konventioner, som denne medlemsstat er bundet af, samt i overensstemmelse med dens nationale lovgivning.

Artikel 29

Overgivelse af genstande

1. Den fuldbyrdende judicielle myndighed skal i overensstemmelse med den fuldbyrdende medlemsstats nationale lovgivning og efter anmodning fra den udstedende judicielle myndighed, eller på eget initiativ, beslaglægge og overgive genstande:

a) som er påkrævede som bevismateriale, eller

b) som den eftersøgte har erhvervet som resultat af lovovertrædelsen.

2. De i stk. 1 nævnte genstande skal udleveres, selv om den europæiske arrestordre ikke kan fuldbyrdes på grund af den eftersøgtes død eller umådelig.

3. Hvis de i stk. 1 nævnte genstande beslaglægges eller konfiskeres på den fuldbyrdende medlemsstats område, kan denne medlemsstat i forbindelse med verserende strafforfølgning midlertidigt tilbageholde eller udlevere dem til den udstedende medlemsstat på betingelse af, at de senere tilbageleveres.

4. Enhver rettilighed, som den fuldbyrdende medlemsstat eller tredjemand måtte have over de i stk. 1 nævnte genstande, bevares. Hvis der findes sådanne rettiligheder, skal den udstedende medlemsstat straks efter retsforfølgning vederlagsfrit tilbagelevere genstandene til den fuldbyrdende medlemsstat.

Artikel 30

Udgifter

1. Den fuldbyrdende medlemsstat afholder de udgifter på sit territorium, der følger af fuldbyrdelsen af den europæiske arrestordre.

2. Alle andre udgifter afholdes af den udstedende medlemsstat.

KAPITEL 4

ALMINDELIGE OG AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 31

Forholdet til andre juridiske instrumenter

1. Uden at det berører anvendelsen mellem medlemsstaterne og tredjelande af bestemmelserne i denne rammeafgørelse, træder de den 1. januar 2004 i stedet for de tilsvarende bestemmelser i de gældende konventioner om udlevering, der finder anvendelse mellem medlemsstaterne:

a) den europæiske konvention af 13. december 1957 om udlevering, tillægsprotokollen heril af 15. oktober 1975,

anden tillægsprotokol af 17. marts 1978 og den europæiske konvention af 27. januar 1977 om bekæmpelse af terrorisme, for så vidt angår udlevering

b) aftalen mellem De Europæiske Fællesskabers medlemsstater om forenkling og modernisering af metoderne for fremsendelse af anmodninger om udlevering af 26. maj 1989

c) konventionen af 10. marts 1995 om forenklet udleveringsprocedure mellem medlemsstaterne i Den Europæiske Union

d) konventionen af 27. september 1996 om udlevering mellem Den Europæiske Unions medlemsstater

e) afsnit III, kapitel 4, i konventionen af 19. juni 1990 om gennemførelse af Schengen-aftalen af 14. juni 1985 om gradvis ophævelse af kontrollen ved de fælles grænser.

2. Medlemsstaterne kan fortsat anvende de bilaterale eller multilaterale aftaler eller ordninger, der er gældende ved denne rammeafgørelses vedtagelse, i det omfang de er mere vidtrækkende end dennes forskrifter og bidrager til yderligere at forenkle eller lette procedurene for overgivelse af personer, der er omfattet af en europæisk arrestordre.

Medlemsstaterne kan indgå bilaterale eller multilaterale aftaler eller ordninger efter rammeafgørelsens ikrafttræden, i det omfang de er mere vidtrækkende end dennes forskrifter og bidrager til yderligere at forenkle eller lette procedurene for overgivelse af personer, der er omfattet af en europæisk arrestordre, navnlig ved at fastsætte kortere frister end de i artikel 17 fastsætte, ved at udvide listen over lovovertrædelser i artikel 2, stk. 2, ved at begrænse grundene til afslag i artikel 3 og 4 eller ved at sænke strafferammen i artikel 2, stk. 1 eller 2.

Aftaler og ordninger som nævnt i andet afsnit må under ingen omstændigheder påvirke forbindelserne med de medlemsstater, der ikke er parter i dem.

Medlemsstaterne meddeler inden tre måneder efter denne rammeafgørelses ikrafttræden Rådet og Kommissionen, hvilke gældende aftaler og ordninger som nævnt i første afsnit de fortsat ønsker at anvende.

Medlemsstaterne giver ligeledes Rådet og Kommissionen meddelelse om nye aftaler og ordninger som nævnt i andet afsnit senest tre måneder efter deres undertegnelse.

3. I det omfang, de i stk. 1 omhandlede konventioner og aftaler finder anvendelse på medlemsstaternes territorier eller på territorier, hvis udørigsartliggende varetages af en medlemsstat, og på hvilke denne rammeafgørelse ikke finder anvendelse, regulerer de pågældende konventioner og aftaler fortsat forbindelserne mellem disse territorier og de øvrige medlemsstater.

Artikel 3.2

Overgangsbestemmelse

Armsodninger om udlevering, der modtages inden den 11. januar 2004, vil fortsat være omfattet af de eksisterende instrumenter vedrørende udlevering. Armsodninger, der modtages efter den 11. januar 2004, vil være omfattet af de regler, som medlemsstaterne har vedtaget i henhold til denne rammeafgørelse. Enhver medlemsstat kan dog på tidspunktet for Rådets vedtagelse af denne rammeafgørelse fremsætte en erklæring om, at den som fuldhørende medlemsstat fortsat vil behandle armsodninger vedrørende handlinger, der er begået inden en af den nærmere angivne dato, efter den ordning for udlevering, der var gældende for den 11. januar 2004. Den pågældende dato må ikke ligge senere end den 7. august 2002. Navn- og erklæring offentliggøres i EF-Tidende. Den kan til enhver tid trækkes tilbage.

Artikel 3.3

Bestemmelser vedrørende Østrig og Gibraltar

1. Så længe Østrig ikke har ændret artikel 12, stk. 1, i Afsættelses- og Rechtsbilligeset, dog senest inden den 31. december 2008, kan Østrig tillade sin judicielle myndighed at nægte at faldlyrde en europæisk arrestordre, hvis den efter søgte er usynlig stansbriger, og hvis den handling, der ligger til grund for den europæiske arrestordre, ikke er strafbar i henhold til østrigsk ret.

2. Denne rammeafgørelse gælder for Gibraltar.

Artikel 3.4

Gennemførelse

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at afværke enhver bestemmelse i denne rammeafgørelse senest den 31. december 2003.

2. Medlemsstaterne meddeler Generalsekretariatet for Rådet og Kommissionen teksten til de retsforskrifter, som de indleder for at gennemføre de forpligtelser, der følger af denne rammeafgørelse, i national ret. I forbindelse hermed kan hver medlemsstat tilkendegive, at den straks vil anvende den af rammeafgørelse i sine forbindelser med de medlemsstater, der har givet samme meddelelse.

Generalsekretariatet for Rådet meddeler medlemsstaterne og Kommissionen de oplysninger, der har indlægt i medfør af artikel 7, stk. 2, artikel 8, stk. 2, artikel 13, stk. 4, og artikel 25, stk. 2. Det sørger ligeledes for offentliggørelse i EF-Tidende.

3. På grundlag af oplysningerne fra Generalsekretariatet for Rådet forelægger Kommissionen senest den 31. december 2004 Europa-Parlamentet og Rådet en rapport om anvendelsen af rammeafgørelsen om nødvendigt ledsaget af lovlagslag.

4. Rådet vurderer i løbet af andet halvår 2003, navnlig i hvilken udstrækning medlemsstaterne faktisk har anvendt bestemmelserne i denne rammeafgørelse, samt hvorledes Schengen-informationssystemet fungerer.

Artikel 3.5

Ikrafttræden

Denne rammeafgørelse træder i kraft på tyendedagen efter offentliggørelsen i EF-Tidende.

Udfærdiget i Luxembourg, den 13. juni 2002.

På Rådets vegne

M. RAJÓY BRES

Formand

18.7.2002

DA

De Europæiske Fællesskabers Tidende

L 199/13

BILAG

EUROPÆISK ARRESTORDRE (*)

Denne arrestordre er udstedt af en kompetent juridisk myndighed. Der anmodes om, at nævnte person anholdes og overgives med henblik på strafforfølgning eller faldlydelse af en frihedsstraf eller en anden frihedsberøvende foranstaltning.

(*) Denne arrestordre skal udarbejdes på et af de nævnte sprog eller på den fuldbredende medlemsstats officielle sprog, når d. om. medlemsstat kender eller til et andet sprog, som d. om. medlemsstat accepterer.

L 190/14

DA

De Europæiske Fællesskabers Tidende

18.7.2002

a) Oplysninger om den eftersøgte identitet:

Efternavn:

Fornavn(e):

(evt.) Egenavn:

(evt.) Kaldenavn:

Køn:

Nationalitet:

Fødselsdato:

Fødested:

Bopæl og/eller kendt adresse:

Der eller de sprog, den eftersøgte forstår (hvis dette vides):

Særlige kendetegn/beskrivelse af den eftersøgte:

Foto og fingeraftryk af den eftersøgte, hvis sådanne foreligger og kan videregives, eller navn og adresse mv. på den person, der skal kontaktes for at fremskaffe foto og fingeraftryk eller en dna-profil (hvis disse data kan videregives og ikke er vedligg)

b) Algoritme, der danner grundlag for arrestordien:

1. Arrestordre eller eksigibel algoritme med samme retskraft:

Art:

2. Eksigibel dom:

Sagsnr.:

18.7.2002

D.A.

De Europæiske Fællesskabers Tidende

L 190/15

c) Straffens varighed:

1. Maksimal varighed af den fribudsret eller frihedsberøvende foranstaltning, der kan idømmes for lovovertrædelser eller lovovertrædelser:

.....

.....

2. Varighed af den faktisk idømte fribudsret eller frihedsberøvende foranstaltning:

.....

.....

Reserverende ikke udøver del af straffen

.....

.....

d) Afgørelsen er truffet in absentia, og

den berørte person er blevet indkaldt personligt eller på anden måde underrettet om tid og sted for det retsmøde, som førte til afgørelsen in absentia

eller

den berørte person er ikke blevet indkaldt personligt eller på anden måde underrettet om tid og sted for det retsmøde, som førte til afgørelsen in absentia, men har, fulgende retlige garantier efter overgivelse (sådanne garantier kan gives på forhånd):

De retlige garantier præciseres:

.....

.....

c) Lovovertrædere:

Denne anræstnede vedrører i alt: lovovertrædere.

Beskrivelse af de omstændigheder, under hvilke lovovertræderen eller lovovertræderne er begået, herunder tidspunktet (plaa og klokkeslet), steder og omfanget af den eftertagne deltagelse i lovovertræderen eller lovovertræderne

.....

.....

.....

Lovovertrædelsens eller lovovertrædelsernes karakter og retlige beskrivelse samt den relevante retsforskriftslov:

.....

.....

.....

.....

I. Angiv med kryds, om det drejer sig om en eller flere af følgende lovovertrædelser, som i udvaldeklænderet stilles med en fribudsfrist af en maksimal varighed på mindst tre år som defineret i den vedsendende medlemsstats lovgivning:

- deltagelse i en kriminel organisation
- terrorisme
- menneskehandel
- seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi
- ulovlig handel med narkotika og psykotrope stoffer
- ulovlig handel med våben, ammunition og eksplosive stoffer
- besiddelse
- svig, herunder svig, der skader De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser i forhold til konventionen af 26. juli 1995 om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser
- bedrøvelser af udbydere fra uretligt forhold
- falskmønteri, herunder forfalskning af euroen
- internetkriminalitet
- miljøkriminalitet, herunder ulovlig handel med træde dyrerter og ulovlig handel med træde planktoner og insekter
- menneskesmugling
- forsætligt manddrab, grovt legemsbeskadigelse
- ulovlig handel med menneskevær og søgander
- bortførelse, fribudsberøvelse og gidseltagning
- racisme og fremmedhad
- organiseret eller webnet tyveri
- ulovlig handel med kunstmalerier, herunder antikviteter og kunstenstande
- bedrageri
- afkrævning af beskyttelsespenge og pengeafpresning
- afledninger og fremstilling af piratindgaver af produkter
- forfalskning af officielle dokumenter og ulovlig handel med falske dokumenter
- forfalskning af betalingsmidler
- ulovlig handel med komponenter og andre vækstfremmende stoffer
- ulovlig handel med nukleare og radioaktive materialer
- handel med stjålne motorbiler
- voldtagt
- forsætlig brandstiftelse
- strafbare handlinger omfattet af Den Internationale Straffedomstols straffemyndighed
- skibe eller flykaping
- såbotage

II. Beskriv den eller de begåede lovovertrædelser, der ikke hører ind under lovovertrædelserne i punkt I:

.....

.....

18.7.2002

DA

De Europæiske Fællesskabers Tidende

L 190/37

f) Andre forhold af relevans for sagen (fakultative oplysninger):

(Dette kunne f.eks. være bemærkninger om dokumentation af aflydelse af foreklæbskrister og andre konsekvenser af lovovertrædelser)

.....

g) Denne arrestordre gælder også for beslaglæggelse og udlevering af genstande, som er påkrævet som bevismateriale:

Denne arrestordre gælder også for beslaglæggelse og udlevering af genstande, som den eftersøgte har erhvervet som resultat af lovovertrædelser:

Beskrivelse af genstandene og deres lokalisering (hvis kendt):

.....

h) Den eller de lovovertrædelser, som ligger til grund for indstedelen af denne arrestordre, kan straffes med eller har ført til livsvarig fængselsstraf eller en livsvarig sikkerhedsforanstaltning:

den indstedende medlemsstats lovgivning åbner mulighed for femyndet prøvelse af den blandede straf - enten på anmodning eller senest efter 20 år - med det formål ikke at fuldbyrde en sådan straf eller foranstaltning

og/eller

den indstedende medlemsstats lovgivning åbner mulighed for anvendelse af lemperligere foranstaltninger, som den pågældende er berettiget til i henhold til den indstedende medlemsstats nationale lovgivning og praksis, med det formål ikke at fuldbyrde en sådan straf eller foranstaltning.

i) Den judicielle myndighed, der har indstet arrestordren:

Officiel betegnelse:

Navnet på den judicielle myndigheds repræsentant (*):

Funktion/titel/stilling:

Sagsnummer:

Adresse:

Tlf. nr.: (landekode) (lokalt område/nummer) (.....)

Telefaxnr.: (landekode) (lokalt område/nummer) (.....)

E-post:

Navn og adresse mv. på den person, der skal kontaktes med henblik på den praktiske tilrettelæggelse af overgivelsen:

* I de forskellige sprogudgaver indføres en henvisning til indlevereren af den judicielle myndighed.

L 198/18

DA

De Europæiske Fællesskabers Tidende

18.7.2002

Såfremt der er udpeget en central myndighed til værttagelse af fremændelen og den administrative modtagelse af europæiske arrestordre:

Nævnet på den centrale myndighed:

.....

Kontaktperson, hvis en sådan findes (titel/stilling og navn):

.....

Adresse:

.....

Tlf. nr.: (landekode) (lokalt områdenummer) (...)

.....

Telefaxnr.: (landekode) (lokalt områdenummer) (...)

.....

E-post:

.....

Den påstedende judicielle myndigheds og/eller dennes repræsentants underskrift:

.....

Navn:

.....

Funktion (titel/stilling):

.....

Dato:

.....

Officielt stempel (hvis et sådant findes)

.....

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

§ 1. Den, der i udlandet er sigtet, tiltalt eller dømt for en strafbar handling, kan udleveres efter denne lov.

Stk. 2. Loven omfatter dog ikke udlevering fra Danmark til Finland, Island, Norge og Sverige.

Kapitel 2

Betingelser for udlevering

§ 2. Udlevering af en dansk statsborger til strafforfølgning i en medlemsstat i Den Europæiske Union kan ske,

- 1) hvis den pågældende i de sidste 2 år forud for den strafbare handling har haft bopæl i den stat, hvortil udlevering ønskes, og en handling, der svarer til den lovovertrædelse, for hvilken der søges udlevering, efter dansk ret kan straffes med fængsel i mindst 6 måneder, eller
- 2) hvis handlingen efter dansk ret kan medføre højere straf end fængsel i 4 år.

Lovforslaget

§ 1

I lov om udlevering af lovovertrædere, jf. lov-bekendtgørelse nr. 110 af 18. februar 1998, som ændret ved § 4 i lov nr. 280 af 25. april 2001 og § 5 i lov nr. 378 af 6. juni 2002, foretages følgende ændringer:

1. § 1, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Loven omfatter dog ikke udlevering fra Danmark til Island og Norge. Loven omfatter endvidere ikke udlevering fra Danmark til Finland og Sverige, i det omfang de særlige regler om udlevering mellem de nordiske lande er mere vidtgående end reglerne i denne lov.«

2. Overskriften til kapitel 2 affattes således:

»Betingelser for udlevering til stater uden for Den Europæiske Union«.

3. § 2 affattes således:

»§ 2. Justitsministeren kan på grundlag af en overenskomst med en stat uden for Den Europæiske Union fastsætte, at danske statsborgere kan udleveres til strafforfølgning i den pågældende stat,

- 1) hvis den pågældende i de sidste 2 år forud for den strafbare handling har haft bopæl i den stat, hvortil udlevering ønskes, og en handling, der svarer til den lovovertrædelse, for hvilken der søges udlevering, efter dansk ret kan straffes med fængsel i mindst 1 år, eller
- 2) hvis handlingen efter dansk ret kan medføre højere straf end fængsel i 4 år.

Gældende formulering

Stk. 2. Justitsministeren kan på grundlag af en overenskomst med en anden stat fastsætte, at danske statsborgere kan udleveres til strafforfølgning i den pågældende stat, hvis handlingen, for hvilken der søges udlevering, efter dansk ret kan straffes med fængsel i mindst 1 år og betingelserne i stk. 1 i øvrigt er opfyldt.

Stk. 3. Gælder der i forhold til en anden stat ikke en af de i stk. 2 nævnte overenskomster, kan justitsministeren træffe beslutning om udlevering af en dansk statsborger til strafforfølgning, hvis betingelserne i stk. 2, jf. stk. 1, er opfyldt og særlige hensyn til retshåndhævelsen i øvrigt taler derfor.

§ 2 a. Udlevering af en udlænding til strafforfølgning eller til fuldbyrdelse af en dom i en medlemsstat i Den Europæiske Union kan ske, hvis en handling, der svarer til den lovovertrædelse, for hvilken der søges udlevering, efter dansk ret kan straffes med fængsel i mindst 6 måneder. Udlevering af en udlænding til andre stater kan kun ske, hvis handlingen efter dansk ret kan straffes med fængsel i mindst 1 år. Kan handlingen efter dansk ret medføre kortere fængselsstraf, kan udlevering dog ske, hvis der er overenskomst herom med den pågældende stat.

§ 6. Udlevering må ikke finde sted, hvis der er fare for, at den pågældende efter udleveringen på grund af sin afstamning, sit tilhørsforhold til en bestemt befolkningsgruppe, sin religiøse eller politiske opfattelse eller i øvrigt på grund af politiske forhold vil blive udsat for forfølgelse, som retter sig mod hans liv eller frihed eller i øvrigt er af alvorlig karakter.

Lovforslaget

Stk. 2. Gælder der i forhold til en stat uden for Den Europæiske Union ikke en af de i stk. 1 nævnte overenskomster, kan justitsministeren træffe beslutning om udlevering af en dansk statsborger til strafforfølgning, hvis betingelserne i stk. 1 i øvrigt er opfyldt, og særlige hensyn til retshåndhævelsen taler derfor.«.

4. § 2 a affattes således:

»**§ 2 a.** Udlevering af en udlænding til strafforfølgning eller til fuldbyrdelse af en dom i en stat uden for Den Europæiske Union kan ske, hvis handlingen efter dansk ret kan straffes med fængsel i mindst 1 år. Kan handlingen efter dansk ret medføre kortere fængselsstraf, kan udlevering dog ske, hvis der er overenskomst herom med den pågældende stat.«.

5. I § 6 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Udlevering må endvidere ikke finde sted, hvis der er fare for, at den pågældende efter udleveringen vil blive udsat for tortur eller anden umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.«.

Gældende formulering

§ 8. Udlevering kan ikke ske, når den, der søges udleveret, her i landet er dømt eller frifundet for den pågældende strafbare handling. Er tiltale mod ham frafaldet, kan udlevering kun finde sted, hvis retsplejelovens betingelser for omgørelse af bestemmelsen om tiltalefracald er opfyldt.

§ 9. Udlevering kan ikke ske, hvis strafansvaret eller adgangen til at fuldbyrde straf for den pågældende handling ville være forældet efter dansk ret.

Stk. 2. Stk. 1 finder ikke anvendelse ved udlevering til en medlemsstat i Den Europæiske Union.

§ 10. Udlevering kan kun ske på følgende vilkår:

- 1) Den udleverede må ikke drages til ansvar eller udleveres videre til tredjeland for nogen anden strafbar handling begået før udleveringen end den, han er udleveret for, medmindre
 - a) justitsministeren tillader det efter § 20, jf. dog § 10 a,
 - b) han, uanset at han i 45 dage uhindret har kunnet forlade det land, hvortil han er udleveret, har undladt dette, eller
 - c) han efter at have forladt landet frivilligt er vendt tilbage.
- 2) Den udleverede må ikke uden justitsministerens tilladelse underkastes strafforfølgning ved en særdomstol.
- 3) Dødsstraf må ikke fuldbyrdes for den pågældende handling.

Lovforslaget

6. § 8 affattes således:

»§ 8. Udlevering kan ikke ske, når den, der søges udleveret, her i landet er dømt, frifundet eller benådet for den pågældende strafbare handling. Er tiltale mod den pågældende frafaldet, kan udlevering kun finde sted, hvis retsplejelovens betingelser for omgørelse af beslutningen om tiltalefracald er opfyldt. Udlevering kan afslås, hvis påtale er opgivet, og betingelserne for at omgøre beslutningen om påtaleopgivelse ikke er opfyldt.«

7. § 9, *stk. 2*, ophæves.

8. I § 10, *nr. 1, litra a*, udgår »jf. dog § 10 a,«.

Gældende formulering

§ 10 a. Ved udlevering til en medlemsstat i Den Europæiske Union kan den udleverede uden justitsministerens tilladelse drages til ansvar for andre strafbare handlinger begået før udleveringen end den, der er sket udlevering for, hvis strafforfølgningen eller straffuldbyrdelsen ikke indebærer, at den udleverede skal frihedsberøves. Den udleverede kan endvidere drages til ansvar uden justitsministerens tilladelse, hvis den pågældende har meddelt samtykke hertil i et retsmøde i den medlemsstat, hvortil udlevering er sket.

Stk. 2. Den udleverede kan uden justitsministerens tilladelse videreudleveres til en tredje medlemsstat, hvis den pågældende i forbindelse med samtykke til udlevering til den medlemsstat, hvortil udlevering er sket, har meddelt samtykke til at blive draget til ansvar og blive udleveret videre til en tredje medlemsstat for andre strafbare handlinger begået før udleveringen end den, der er sket udlevering for, jf. § 18 c, stk. 1, 3. pkt. Videreudlevering kan også ske uden justitsministerens tilladelse, hvis den udleverede har meddelt samtykke til videreudlevering i et retsmøde i den medlemsstat, hvortil udlevering er sket.

Lovforslaget

9. § 10 a ophæves og i stedet indsættes:

»Kapitel 2 a*Betingelser for udlevering til medlemsstater i Den Europæiske Union*

§ 10 a. Udlevering af personer til strafforfølgning eller straffuldbyrdelse i en medlemsstat i Den Europæiske Union for en lovovertrædelse, der efter lovgivningen i den medlemsstat, der har anmodet om udlevering, kan straffes med fængsel eller anden frihedsberøvende foranstaltning i mindst 3 år, kan ske på grundlag af en europæisk arrestordre, selv om en tilsvarende handling ikke er strafbar efter dansk ret, for følgende handlinger:

- 1) Deltagelse i en kriminel organisation.
- 2) Terrorisme.
- 3) Menneskehandel.
- 4) Seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi.
- 5) Ulovlig handel med narkotika og psykotrope stoffer.
- 6) Ulovlig handel med våben, ammunition og eksplosive stoffer.
- 7) Bestikkelse.
- 8) Svig, herunder svig, der skader De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser.
- 9) Hvidvaskning af udbyttet fra strafbart forhold.
- 10) Falskmøntneri, herunder forfalskning af euroen.
- 11) Internetkriminalitet.
- 12) Miljøkriminalitet, herunder ulovlig handel med truede dyrearter og ulovlig handel med truede plantearter og træsorter.
- 13) Menneskesmugling.
- 14) Forsætligt manddrab og grov legemsbeskadigelse.
- 16) Bortførelse, frihedsberøvelse og gidseltagning.
- 17) Racisme og fremmedhad.
- 18) Organiseret eller væbnet tyveri.
- 19) Ulovlig handel med kulturgoder, herunder antikviteter og kunstgenstande.
- 20) Bedrageri.
- 21) Afkrævning af beskyttelsespenge og pengeafpresning.
- 22) Efterligninger og fremstillinger af piratudgaver af produkter.

*Gældende formulering**Lovforslaget*

- 23) Forfalskning af officielle dokumenter og ulovlig handel med falske dokumenter.
- 24) Forfalskning af betalingsmidler.
- 25) Ulovlig handel med hormonpræparater og andre væksthæmmende stoffer.
- 26) Ulovlig handel med nukleare og radioaktive materialer.
- 27) Handel med stjalne motorkøretøjer.
- 28) Voldtægt.
- 29) Forsætlig brandstiftelse.
- 30) Strafbare handlinger omfattet af Den Internationale Straffedomstols straffemyndighed.
- 31) Skibs- eller flykapring.
- 32) Sabotage.

Stk. 2. Udlevering af personer til strafforfølgning i en medlemsstat i Den Europæiske Union, for handlinger, der ikke er omfattet af stk. 1, kan ske på grundlag af en europæisk arrestordre, hvis den strafbare handling i den pågældende stat kan medføre fængsel i mindst 1 år, og en tilsvarende handling er strafbar efter dansk ret.

Stk. 3. Udlevering af personer til fuldbyrdelse af en dom i en medlemsstat i Den Europæiske Union for handlinger, der ikke er omfattet af stk. 1, kan ske på grundlag af en europæisk arrestordre, hvis den pågældende ved dommen er idømt fængsel eller en anden frihedsberøvende foranstaltning af mindst 4 måneders varighed, og en tilsvarende handling er strafbar efter dansk ret.

Stk. 4. Udlevering til strafforfølgning eller straffuldbyrdelse for flere strafbare forhold kan finde sted, selv om betingelserne i stk. 1-3 kun er opfyldt med hensyn til et af forholdene.

§ 10 b. Ved udlevering af en person, der er dansk statsborger eller har fast bopæl her i landet, til strafforfølgning kan der stilles vilkår om, at den pågældende overføres til Danmark med henblik på fuldbyrdelse af en eventuel fængselsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning.

Stk. 2. Udlevering af en person, der er dansk statsborger eller har fast bopæl her i landet, til straffuldbyrdelse kan afslås, hvis straffen i stedet fuldbyrdes her i landet.

*Gældende formulering**Lovforslaget*

§ 10 c. Udlevering kan ikke finde sted, hvis den pågældende på gerningstidspunktet var under den kriminelle lavalder, jf. straffelovens § 15.

§ 10 d. Udlevering kan ikke finde sted, når den, der søges udleveret, her i landet eller i en anden medlemsstat i Den Europæiske Union end den medlemsstat, der har anmodet om udlevering, er dømt eller frifundet for den samme strafbare handling. Tilsvarende gælder, hvis den, der søges udleveret, her i landet er benådet for handlingen. Udlevering kan endvidere afslås, hvis den, der søges udleveret, er dømt eller frifundet for handlingen i en stat uden for Den Europæiske Union. Uanset at den pågældende er dømt for den samme strafbare handling i en anden stat, end den, der har anmodet om udlevering, kan udlevering dog kun afslås efter bestemmelserne i 1. og 3. pkt., hvis dommen er blevet fuldbyrdet, er ved at blive fuldbyrdet eller ikke længere kan fuldbyrdes efter lovgivningen i denne stat.

Stk. 2. Er tiltale mod den pågældende frafaldet her i landet, kan udlevering kun finde sted, hvis retsplejelovens betingelser for omgørelse af beslutningen om tiltalefrafald er opfyldt. Udlevering kan endvidere afslås, hvis påtale er opgivet, og betingelserne for at omgøre beslutningen om påtaleopgivelse ikke er opfyldt.

Stk. 3. Udlevering til strafforfølgning kan afslås, hvis der her i landet er indledt retsforfølgning mod den pågældende for den handling, for hvilken der søges udlevering, og retsforfølgning på grund af handlingens karakter, den pågældendes tilknytning til Danmark og omstændighederne i øvrigt findes at skulle gennemføres her i landet.

§ 10 e. Udlevering for en strafbar handling, der er omfattet af dansk straffemyndighed, kan afslås, hvis strafansvaret eller adgangen til at fuldbyrde straf for den pågældende handling ville være forældet efter dansk ret.

§ 10 f. Udlevering kan ikke finde sted, hvis den pågældende handling helt eller delvist er foretaget her i landet, og handlingen ikke er strafbar efter dansk ret.

*Gældende formulering**Lovforslaget*

Stk. 2. Udlevering kan afslås, hvis den pågældende handling er foretaget uden for territoriet for den medlemsstat, der har anmodet om udlevering, og en tilsvarende handling foretaget uden for dansk territorium ikke ville være omfattet af dansk straffemyndighed.

§ 10 g. Udlevering med henblik på fuldbyrdelse af en udeblivelsesdom, hvorved den pågældende er idømt fængsel eller anden frihedsberøvende foranstaltning, kan kun finde sted, hvis indkaldelsen til domsforhandlingen har været forkyndt for den pågældende personlig, eller den pågældende på anden måde har fået underretning om tid og sted for domsforhandlingen.

Stk. 2. Udlevering kan dog ske uanset betingelserne i stk. 1, hvis den, der er dømt uden at have været til stede under domsforhandlingen i den pågældende medlemsstat, kan kræve sagen genoptaget og under den fornyede domsforhandling har adgang til at være til stede.

§ 10 h. Udlevering må ikke finde sted, hvis der er fare for, at den pågældende efter udleveringen på grund af sin afstamning, sit tilhørsforhold til en bestemt befolkningsgruppe, sin religiøse eller politiske opfattelse eller i øvrigt på grund af politiske forhold vil blive udsat for forfølgelse, som retter sig mod hans liv eller frihed eller i øvrigt er af alvorlig karakter.

Stk. 2. Udlevering må endvidere ikke finde sted, hvis der er fare for, at den pågældende efter udleveringen vil blive udsat for tortur eller anden umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.

§ 10 i. Hvis det i særlige tilfælde, navnlig under hensyn til den pågældendes alder, helbreds-tilstand eller andre personlige forhold, må antages, at udlevering ville være uforenelig med humane hensyn, skal udlevering udsættes, indtil de særlige forhold, der forhindrer udlevering, ikke længere er til stede.

§ 10 j. Bestemmelsen i § 10 finder tilsvarende anvendelse.

Bilag til f. t. l. vedr. udlevering af lovovertrædere m.v.

*Gældende formulering**Lovforslaget*

Stk. 2. Den udleverede kan dog uden justitsministerens tilladelse drages til ansvar for andre strafbare handlinger begået før udleveringen end den, der er sket udlevering for, hvis strafforfølgningen eller straffuldbyrdelsen ikke indebærer, at den udleverede skal frihedsberøves. Den udleverede kan endvidere drages til ansvar uden justitsministerens tilladelse, hvis den pågældende har meddelt samtykke hertil i et retsmøde i den medlemsstat, hvortil udlevering er sket.

Stk. 3. Den udleverede kan uden justitsministerens tilladelse videreudleveres til en tredje medlemsstat, hvis den pågældende i forbindelse med samtykke til udlevering til den medlemsstat, hvortil udlevering er sket, har meddelt samtykke til at blive draget til ansvar og blive udleveret videre til en tredje medlemsstat for andre strafbare handlinger begået før udleveringen end den, der er sket udlevering for, jf. § 18 c, 2. pkt. Videreudlevering kan også ske uden justitsministerens tilladelse, hvis den udleverede har meddelt samtykke til videreudlevering i et retsmøde i den medlemsstat, hvortil udlevering er sket.«

Kapitel 3*Behandlingen af sager om udlevering*

§ 11. Udlevering kan kun, jf. dog kapitel 3 a, ske efter en anmodning, der indeholder oplysninger om tid og sted for den strafbare handling, dennes beskaffenhed og de anvendelige straffebestemmelser.

Stk. 2. ---

10. *Overskriften til kapitel 3* affattes således:

»*Behandlingen af sager om udlevering til stater uden for Den Europæiske Union*«.

11. I § 11, *stk. 1*, udgår », jf. dog kapitel 3 a,«.

*Gældende formulering***Kapitel 3 a***Forenklet behandling af sager om udlevering*

§ 18 a. Udlevering til en medlemsstat i Den Europæiske Union kan ske på grundlag af en eftersøgning efter reglerne i dette kapitel.

Stk. 2. Eftersøgningen skal indeholde oplysning om den eftersøgtes identitet, tid og sted for den strafbare handling, dennes beskaffenhed og de anvendelige straffebestemmelser samt den beslutning om anholdelse eller fængsling eller den dom, der danner grundlag for eftersøgningen med henblik på udlevering.

§ 18 b. Efter modtagelsen af en eftersøgning iværksætter politiet uden ophold den undersøgelse, der er nødvendig for at afgøre, om betingelserne for udlevering er opfyldt. For denne undersøgelse gælder bestemmelserne i retsplejelovens 4. bog med de fornødne lempelser.

Stk. 2. §§ 13 og 14 finder tilsvarende anvendelse. Foranstaltninger, der er truffet efter § 13, skal ophæves, såfremt anmodning om udlevering, jf. § 11, ikke er modtaget senest 30 dage efter anholdelsen. I særlige tilfælde kan retten dog forlænge denne frist.

§ 18 c. Udlevering på grundlag af en eftersøgning kan kun ske, hvis den, der begæres udleveret, i et retsmøde meddeler samtykke til udlevering. Meddeler den pågældende ikke samtykke, behandles sagen efter reglerne i kapitel 3. Den pågældende kan endvidere meddele samtykke til at blive draget til ansvar og blive udleveret videre til en tredje medlemsstat for andre strafbare handlinger begået før udleveringen end den, der sker udlevering for. Retten vejleder den pågældende om følgerne af samtykke efter denne bestemmelse.

Stk. 2. Er der meddelt samtykke efter stk. 1, 1. pkt., forelægges spørgsmålet om udlevering justitsministeren til afgørelse. Finder justitsministeren, at betingelserne for udlevering utvivlsomt er opfyldt, kan udlevering iværksættes af politiet.

Lovforslaget

12. Kapitel 3 a ophæves og i stedet indsættes:

»Kapitel 3 a*Behandling af sager om udlevering til medlemsstater i Den Europæiske Union*

§ 18 a. En europæisk arrestordre skal, for at kunne danne grundlag for anholdelse og udlevering til en medlemsstat i Den Europæiske Union, indeholde oplysning om den eftersøgtes identitet og nationalitet, tid og sted for den strafbare handling, dennes beskaffenhed og de anvendelige straffebestemmelser, samt oplysning om, hvorvidt der er truffet beslutning om anholdelse eller fængsling, eller om der er afsagt dom.

Stk. 2. En europæisk arrestordre, der er udstedt med henblik på udlevering til strafforfølgning, skal tillige indeholde oplysning om, hvilken straf den pågældende handling efter lovgivningen i den medlemsstat, hvortil udlevering ønskes, kan medføre.

Stk. 3. En europæisk arrestordre, der er udstedt med henblik på udlevering til straffuldbydelse, skal tillige indeholde oplysning om den idømte straf eller anden retsfølge.

§ 18 b. Medmindre justitsministeren allerede på grundlag af oplysningerne i den europæiske arrestordre finder at burde nægte udlevering, sendes den europæiske arrestordre til politiet på det sted, hvor den, som søges udleveret, har ophold. Politiet iværksætter derefter uden ophold den undersøgelse, der er nødvendig for at afgøre, om betingelserne for udlevering er opfyldt. For denne undersøgelse gælder bestemmelserne i retsplejelovens 4. bog med de fornødne lempelser.

Stk. 2. Til fremme af undersøgelsen og for at sikre udleveringen kan de retsmidler, der er omtalt i retsplejelovens kapitel 69 om anholdelse og kapitel 70 om varetægtsfængsling, anvendes i det omfang, den europæiske arrestordre er udstedt for en lovovertrædelse, der efter reglerne i kapitel 2 a kan medføre udlevering. Herudover kan de retsmidler, der er omtalt i retsplejelovens kapitel 72 om legemsindgreb, kapitel 73 om ransagning og kapitel 74 om beslaglæggelse og edition samt kapitel 75 a om andre efterforskningskridt anvendes i samme omfang, som i sager vedrørende lovovertrædelser af tilsvarende art, der forfølges her i landet.

Gældende formulering

§ 18 d. For at sikre udleveringens gennemførelse kan de i retsplejelovens kapitel 69 om anholdelse og kapitel 70 om varetægtsfængsling omtalte retsmidler anvendes. Fængsling, som er sket i medfør af denne bestemmelse, skal ophæves, hvis udlevering ikke har fundet sted inden 20 dage efter justitsministerens beslutning om udlevering. I særlige tilfælde kan retten dog forlænge denne frist. § 18 finder tilsvarende anvendelse.

Lovforslaget

Stk. 3. Bestemmelsen om forsvarerbeskikkelse i § 14 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 4. Efter afslutningen af politiets undersøgelse i medfør af stk. 1 forelægges spørgsmålet om udlevering justitsministeren til afgørelse. Bestemmelserne i § 15, stk. 2, og § 16 finder tilsvarende anvendelse.

§ 18 c. Den, der på grundlag af en europæisk arrestordre begæres udleveret, kan i et retsmøde meddele samtykke til udlevering. Den pågældende kan endvidere i et retsmøde meddele samtykke til at blive draget til ansvar og blive udleveret videre til en tredje medlemsstat for andre strafbare handlinger begået før udleveringen end den, der sker udlevering for. Retten vejleder den pågældende om følgerne af samtykke efter denne bestemmelse.

§ 18 d. Justitsministerens afgørelse efter § 18 b, stk. 4, skal træffes snarest og så vidt muligt inden 10 dage efter, at den, der begæres udleveret, er anholdt her i landet eller har meddelt samtykke til udleveringen.

Stk. 2. Træffer ministeren afgørelse om udlevering, og indbringes sagen i medfør af § 16, jf. § 18 b, stk. 4, 2. pkt., for retten, skal rettens endelige afgørelse så vidt muligt afsiges inden 60 dage efter anholdelsen af den pågældende her i landet.

§ 18 e. Medmindre den pågældende giver afkald på at indbringe beslutningen om udlevering for retten, kan han ikke udleveres før udløbet af den frist på 3 dage, som er nævnt i § 16, jf. § 18 b, stk. 4, 2. pkt. Indbringes beslutningen for retten, kan udlevering ikke ske, før beslutningen er fundet lovlig ved endelig retskendelse.

Stk. 2. Udlevering skal gennemføres snarest og så vidt mulig inden 10 dage efter de i stk. 1 nævnte tidspunkter, jf. dog § 10 i.

Stk. 3. For at sikre gennemførelsen af en udlevering kan de i retsplejelovens kapitel 69 om anholdelse og kapitel 70 om varetægtsfængsling omtalte retsmidler anvendes. Fængsling, som er sket efter denne bestemmelse, skal ophæves, hvis udlevering ikke har fundet sted inden udløbet af fristen i stk. 2. I særlige tilfælde kan retten dog forlænge denne frist.

Gældende formulering

§ 19. Er en person efterlyst af myndighederne i en fremmed stat som sigtet, tiltalt eller dømt for en strafbar handling, der må antages at kunne begrunde udlevering efter denne lov, kan de retsmyndigheder, der omtales i retsplejelovens kapitel 69 om anholdelse, kapitel 70 om varetægtsfængsling, kapitel 72 om legemsindgreb, kapitel 73 om ransagning og kapitel 74 om beslaglæggelse og edition samt kapitel 75 a om andre efterforskningsskridt, anvendes i samme omfang, som hvis anmodning om udlevering forelå, jf. § 13.

Stk. 2. Foranstaltninger, der er truffet efter stk. 1, skal ophæves, såfremt anmodning om udlevering ikke er modtaget senest 30 dage efter anholdelsen. I særlige tilfælde kan retten dog forlænge denne frist.

§ 20. Justitsministeren kan efter anmodning tillade, at en person, der er udleveret efter reglerne i denne lov, underkastes strafforfølgning eller straffuldbyrdelse eller udleveres videre til tredjeland for en anden strafbar handling begået før udleveringen end den, han er udleveret for.

Stk. 2. Tilladelsen kan kun meddeles, såfremt udlevering for den pågældende handling kunne have fundet sted efter bestemmelserne i denne lov. Bestemmelserne i § 10 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Tilladelse til, at den pågældende videudleveres til Finland, Island, Norge eller Sverige, kan dog meddeles, såfremt handlingen efter reglerne om udlevering til disse lande kunne have begrundet udlevering af ham her fra landet.

Lovforslaget

§ 18 f. Genstande, som er beslaglagt eller taget i bevaring under sagen, skal med forbehold for tredjemands eventuelle rettigheder overgives til den myndighed, som har anmodet om udlevering, hvis denne myndighed anmoder herom, og genstanden skal tjene som bevis eller hidrører fra lovovertrædelsen.«

13. I § 19, *stk. 1*, ændres »fremmed stat« til: »stat uden for Den Europæiske Union«.

14. § 20, *stk. 4*, affattes således:

Gældende formulering

Stk. 4. Anmodning om tilladelse efter stk. 1 skal indeholde de oplysninger, der omtales i § 11, stk. 1, samt oplysning om, hvorvidt den pågældende forlanger lovligheden af en eventuel tilladelse prøvet ved domstolene.

Stk. 5. - - -

§ 21. Justitsministeren eller den, han bemyndiger dertil, kan tillade, at en person, der udleveres fra en fremmed stat til en anden, føres gennem riget, såfremt bestemmelserne i § 2 eller §§ 4-6 ikke ville være til hinder for, at der skete udlevering her fra landet for den pågældende handling. Stk. 2. Sker udleveringen til Finland, Island, Norge eller Sverige, kan tilladelse efter stk. 1 dog meddeles, såfremt bestemmelserne i § 2 eller § 4 i loven om udlevering til disse lande ikke ville være til hinder for udlevering af den pågældende her fra landet.

Lovforslaget

»Stk. 4. Anmodning om tilladelse efter stk. 1 fra en stat uden for Den Europæiske Union skal indeholde de oplysninger, der omtales i § 11, stk. 1, samt oplysning om, hvorvidt den pågældende forlanger lovligheden af en eventuel tilladelse prøvet ved domstolene. Anmodning om tilladelse efter stk. 1 fra en medlemsstat i Den Europæiske Union skal indeholde de oplysninger, der omtales i § 18 a, stk. 1-3, samt oplysning om, hvorvidt den pågældende forlanger lovligheden af en eventuel tilladelse prøvet ved domstolene.«

15. I § 21, stk. 1, indsættes efter »§ 2«: »og § 2 a«.

16. I § 21 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Sker udleveringen til en anden medlemsstat i Den Europæiske Union, kan tilladelse dog meddeles, såfremt der er modtaget oplysning om den eftersøgte identitet og nationalitet, tid og sted for den strafbare handling, dennes beskaffenhed og de anvendelige straffebestemmelser samt oplysning om, hvorvidt der er udstedt en europæisk arrestordre. Hvis udleveringen til en anden medlemsstat sker fra en stat uden for den Europæiske Union, skal der ud over de i 1. pkt. nævnte oplysninger endvidere gives oplysning om, hvorvidt der foreligger en anmodning om udlevering.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

*Gældende formulering**Lovforslaget***17.** Efter § 21 indsættes:

»§ 21 a. En person, der er frihedsberøvet i udlandet, og som midlertidigt er udleveret til Danmark med henblik på retsforfølgning her i landet, skal, når retsforfølgningen er afsluttet, tilbageføres til den fremmede stat, hvorfra den pågældende er udleveret. Den pågældende skal være frihedsberøvet under udleveringen, medmindre andet er aftalt med den stat, hvorfra udleveringen er sket.

Stk. 2. Afgørelse om frihedsberøvelse træffes af retten efter anmodning fra politiet. For frihedsberøvelsen fastsættes en frist, der kan forlænges. Rettens afgørelse træffes ved kendelse.

Stk. 3. Under frihedsberøvelsen er den pågældende alene undergivet de indskrænkninger, som er nødvendige til sikring af frihedsberøvelsens øjemed og opretholdelse af orden og sikkerhed på anbringelsesstedet. Anbringelse kan ske i arresthus, jf. retsplejelovens § 770, stk. 2.«

§ 2

I lov nr. 27 af 3. februar 1960 om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige, som ændret ved lov nr. 251 af 12. juni 1975, § 5 i lov nr. 433 af 31. maj 2000 og § 6 i lov nr. 378 af 6. juni 2002, foretages følgende ændring:

§ 1. Den, der i Finland, Island, Norge eller Sverige er sigtet, tiltalt eller dømt for en strafbar handling, og som opholder sig her i landet, kan udleveres i overensstemmelse med denne lov.

1. I § 1 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Loven omfatter dog ikke udlevering fra Danmark til Finland og Sverige, i det omfang de særlige regler om udlevering mellem medlemsstater i Den Europæiske Union er mere vidtgående end reglerne i denne lov.«

Til lovforslag nr. L 168. Skriftlig fremsættelse (26. februar 2003)

Justitsministeren (Lene Espersen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om udlevering af lovovertrædere og lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige (Gennemførelse af EU-rammeafgørelse om den europæiske arrestordre mv.)

(Lovforslag nr. L 168).

1. Formålet med lovforslaget er at gennemføre de ændringer i udleveringsloven, der er nødvendige for Danmarks opfyldelse af Rådet for den Europæiske Unions rammeafgørelse om den europæiske arrestordre mv.

Den 4. juni 2002 meddelte Folketinget i medfør af grundlovens § 19, stk. 1, sit samtykke til, at regeringen på Danmarks vegne i Rådet for Den Europæiske Union medvirkede til vedtagelsen af et udkast til rammeafgørelse om den europæiske arrestordre mv.

Udkastet til rammeafgørelse er efterfølgende vedtaget på et rådsmøde den 13. juni 2002 og trådte i kraft den 7. august 2002. Det fremgår af artikel 34 i rammeafgørelsen, at EU-medlemsstaterne senest den 31. december 2003 skal træffe de nødvendige foranstaltninger for at efterkomme bestemmelserne i rammeafgørelsen. Med henblik herpå indeholder lovforslaget en række ændringer af udleveringslovens gældende bestemmelser.

Med lovforslaget indføres – i overensstemmelse med rammeafgørelsen – en udvidelse af adgangen til, og forenkling af procedurerne for, udlevering mellem EU-medlemsstaterne af personer, der er sigtet, tiltalt eller dømt for en lovovertrædelse.

Efter lovforslaget skal udlevering til andre EU-medlemsstater med virkning fra den 1. januar 2004 ske på grundlag af ”en europæisk arrestordre”. En europæisk arrestordre indeholder dels

en anmodning om anholdelse og varetægtsfængsling med henblik på udlevering, dels en anmodning om udlevering.

De gældende udleveringsprocedurer mellem EU-landene er komplicerede, og det tager ofte meget lang tid, før der træffes afgørelse om udlevering. Indførelse af den europæiske arrestordre indebærer, at EU-landene i højere grad skal anerkende hinandens retsafgørelser, og samtidig begrænses mulighederne for at afslå en anmodning om udlevering. Med den europæiske arrestordre gennemføres der en forenkling og effektivisering af udleveringsprocedurerne, således at en person, der har begået en alvorlig lovovertrædelse, hurtigt kan udleveres til strafforfølgning eller straffuldbyrdelse i det land, hvor lovovertrædelsen er begået. Det bliver hovedreglen, at en person, der har begået en alvorlig lovovertrædelse, retsforfølges i det land, hvor lovovertrædelsen er begået. De forenkledede udleveringsprocedurer vil endvidere medvirke til, at lange varetægtsfængslingsperioder kan undgås, fordi der hurtigere kan træffes afgørelse om udlevering.

2. Efter lovforslaget vil der som udgangspunkt skulle ske udlevering af danske statsborgere og udlændinge til strafforfølgning i en EU-medlemsstat på grundlag af en europæisk arrestordre, hvis den strafbare handling i den pågældende stat kan medføre fængsel i mindst 1 år, og en tilsvarende handling begået her i landet ville være strafbar efter dansk ret (dobbelt strafbarhed). Endvidere skal der som udgangspunkt ske udlevering af danske statsborgere og udlændinge til en EU-medlemsstat med henblik på straffuldbyrdelse, hvis den pågældende ved dommen er idømt fængsel eller anden frihedsberøvende foranstaltning af mindst 4 måneders varighed, og en tilsvarende handling begået i Danmark ville være strafbar efter dansk ret.

Kravet om dobbelt strafbarhed gælder imidlertid ikke med hensyn til udlevering for visse nær-

mere angivne handlinger, der er omfattet af den såkaldte positiv-liste. Positiv-listen omfatter bl.a. terrorisme, menneskehandel, seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi samt ulovlig handel med våben og narkotika. Fravigelsen af kravet om dobbelt strafbarhed for handlinger omfattet af positiv-listen er dog betinget af, at den pågældende handling i den medlemsstat, som anmoder om udlevering af en person fra Danmark, kan straffes med fængsel mv. i mindst 3 år.

Udlevering af danske statsborgere eller af personer med fast bopæl her i landet til straffuldbyrdelse vil efter lovforslaget kunne afslås, hvis Danmark forpligter sig til at fuldbyrde den idømte straf her i landet. Ligeledes vil udlevering af danske statsborgere eller af personer med fast bopæl her i landet til strafforfølgning kunne betinges af, at en eventuel straf fuldbyrdes her i landet.

3. Rammeafgørelsen overlader på en række områder valget af dens nærmere gennemførelse til medlemsstaterne. Lovforslaget er udformet således, at der i meget vidt omfang er gjort brug af rammeafgørelsens muligheder for efter en konkret vurdering at kunne afslå udlevering eller stille nærmere vilkår for udlevering. Dette skal ses i sammenhæng med den væsentlige udvidelse af forpligtelsen til at udlevere til andre medlemsstater, som rammeafgørelsen medfører.

Rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre mv. indeholder for det første en række obligatoriske afslagsgrunde, i hvilke tilfælde medlemsstaterne skal afslå at fuldbyrde en arrestordre. Den første obligatoriske afslagsgrund angår tilfælde, hvor den anmodede medlemsstat har truffet beslutning om benådning for den lovovertrædelse, der ligger til grund for arrestorden. Den anden obligatoriske afslagsgrund angår tilfælde, hvor den pågældende tidligere er blevet strafforfulgt for de samme handlinger i den anmodede medlemsstat eller en anden medlemsstat. Den tredje obligatoriske afslagsgrund angår tilfælde, hvor den pågældende person er under den kriminelle lavalder efter den anmodede medlemsstats lovgivning. De obligatoriske afslagsgrunde foreslås gennemført ved de foreslåede bestemmelser i henholdsvis § 10 d, stk. 2, § 10 d, stk. 1, 1 og 2. pkt., og § 10 c.

Endvidere indeholder rammeafgørelsen en række bestemmelser, hvorefter medlemsstaterne kan vælge at indføre regler om, at udlevering til

andre EU-medlemsstater kan afslås i visse nærmere bestemte tilfælde – de såkaldte fakultative (valgfri) afslagsgrunde. I de tilfælde, som omfattes af disse fakultative bestemmelser, er det overladt til medlemsstaterne, dels om de overhovedet vil gøre brug af de pågældende afslagsgrunde, dels om de i givet fald vil udforme gennemførelsesbestemmelserne som ufravigelige bestemmelser eller som bestemmelser, hvorefter det beror på et konkret skøn, om udlevering skal afslås. I lovforslaget foreslås – under hensyntagen til den udvidelse af forpligtelsen til at udlevere personer, herunder danske statsborgere, til andre EU-lande, som rammeafgørelsen indebærer – samtlige de fakultative afslagsgrunde medtaget i udleveringsloven. Det er i forbindelse med gennemgangen af hver enkelt udleveringsgrund nøje overvejet, om bestemmelsen i udleveringsloven bør formuleres som en ufravigelig bestemmelse ("udlevering kan ikke finde sted") eller som en bestemmelse, hvorefter det beror på et konkret skøn, om udlevering skal afslås ("udlevering kan afslås").

De fakultative afslagsgrunde, som foreslås indsat i udleveringsloven som ufravigelige bestemmelser angår for det første tilfælde, hvor kravet om dobbelt strafbarhed ikke er opfyldt for lovovertrædelser, der ikke er opført på positivlisten (§ 10 a, stk. 2 og 3), for det andet tilfælde, hvor der i Danmark er meddelt tiltalefrafald (§ 10, stk. 2, 1. pkt.) og for det tredje tilfælde, hvor handlingen helt eller delvist er foretaget i Danmark, og handlingen ikke er strafbar efter dansk ret (§ 10 f, stk. 1).

De øvrige fakultative afslagsgrunde, som foreslås indsat i udleveringsloven som skønsmæssige bestemmelser, er tilfælde, (1) hvor lovovertrædelsen allerede retsforfølges i Danmark (§ 10 d, stk. 3), (2) hvor der er meddelt påtaleopgivelse (§ 10 d, stk. 2, 2. pkt.), (3) hvor lovovertrædelsen er omfattet af dansk straffemyndighed og strafansvaret eller en idømt straf ville være forældet efter dansk ret (§ 10 e), (4) hvor den pågældende tidligere er blevet strafforfulgt for de samme handlinger i en stat uden for EU (§ 10 d, stk. 1, 3. pkt.), (5) hvor der anmodes om udlevering af en dansk statsborger eller en person med fast bopæl i Danmark med henblik på straffuldbyrdelse, og Danmark overtager straffuldbyrdelsen (§ 10 b, stk. 2) og (5) hvor den pågældende handling er foretaget uden for territoriet for den medlemsstat, der anmoder om udlevering, og en

tilsvarende handling foretaget uden for dansk territorium ikke ville være omfattet af dansk straffemyndighed (§ 10 f, stk. 2).

Endelig indeholder rammeafgørelsen bestemmelser om garantier, som kan kræves stillet af den anmodende medlemsstat i visse tilfælde. Det drejer sig om tilfælde, hvor arrestordren er udstedt med henblik på fuldbyrdelse af en udeblivelsesdom, hvor arrestordren er udstedt for en lovovertrædelse, der kan straffes med fængsel på livstid, samt hvor arrestordren er udstedt med henblik på strafforfølgning af en statsborger eller en person med bopæl i den anmodede medlemsstat. I lighed med hvad der gælder ved de ovenfor omtalte fakultative afslagsgrunde, er det efter disse bestemmelser overladt til medlemsstaterne, dels om de vil gøre brug af disse bestemmelser, dels om de i givet fald vil udforme gennemførelsesbestemmelserne som ufravigelige eller skønsmæssige bestemmelser. I forbindelse med udarbejdelsen af lovforslaget er spørgsmålet om gennemførelse af de pågældende bestemmelser blevet overvejet nærmere. Der er i lovforslaget – med undtagelse af bestemmelsen vedrørende livstidsstraffe – valgt at gøre brug af mulighederne for at kunne kræve de omhandlede garantier i forbindelse med udlevering (jf. § 10 b, stk. 1, og § 10 g).

4. Den gældende udleveringslov indeholder ikke en udtrykkelig bestemmelse om, at udlevering ikke må ske i strid med Danmarks internationale menneskeretlige forpligtelser, herunder f.eks. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Disse forpligtelser gælder imidlertid fuldt ud – også uden en sådan udtrykkelig bestemmelse. Udlevering kan således f.eks. ikke ske, hvis udleveringen ville være i strid med artikel 6 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention om retten til en retfærdig rettergang. Rammeafgørelsen indebærer ingen ændringer af Danmarks forpligtelser til at overholde de

grundlæggende rettigheder og principper, der bl.a. følger af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

I lyset af den udtrykkelige bestemmelse i præamblen til rammeafgørelsen om forbud mod udlevering til tortur mv. foreslås en bestemmelse indsat i udleveringsloven, der præciserer, at udlevering ikke må finde sted, hvis der er fare for, at den pågældende vil blive udsat for tortur eller anden umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf (jf. de foreslåede bestemmelser i § 6, stk. 2, og § 10 h, stk. 2). Derimod er der ikke fundet grundlag for herudover udtrykkeligt at fastsætte, at udlevering ikke må finde sted, hvis udlevering ville stride mod Danmarks internationale menneskeretlige forpligtelser. Dette er som nævnt allerede gældende ret. En mere generelt holdt bestemmelse i loven ville ikke give yderligere vejledning, men ville derimod kunne give anledning til urigtige modsætnings slutninger i forhold anden lovgivning. Hertil kommer, at Den Europæiske Menneskerettighedskonvention er inkorporeret i dansk ret ved lov nr. 285 af 29. april 1992.

Det tilføjes, at der herudover i udleveringsloven findes særlige bestemmelser om forbud mod udlevering til dødsstraf og forbud mod udlevering, hvis der er fare for, at den pågældende efter udleveringen vil blive udsat for politisk forfølgelse mv. Disse bestemmelser ændres ikke med lovforslaget.

5. Lovforslaget indebærer desuden ændringer af proceduren for udlevering mellem EU-medlemsstater. Ændringerne indebærer, at proceduren forenkles og effektiviseres. Samtidig opstilles i lovforslaget vejledende sagsbehandlingstider for afgørelser om udlevering til EU-medlemsstater.

6. Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og de ledsagende bemærkninger, skal jeg herved anbefale lovforslaget til Det Høje Ting.